

Nyanmien I Kundele

Fluwa sifoue dan ke Richard A. Bennett ô boli nyanmien jouman dile I bo ke soua dandan'm bé kplan foue sa. I ble bó ô souan jouman só, I noun ye ô wunni Nyanmien i timin' I bo ye kusu ô kacili I ngouan. I sin', ô yacili I jouman só I dile naan wa ô nyanmien nde souanle Amlencen'm bé men nou lô.

I bo bole nou Akloudjougé bó ô dili, Richard Bennett ô tchetche li nou, naan lélé afoué 1946 bó ô fa jou e, ô ni aladio tiéfoué'm bé té tchetche Nyanmien nde fefe I akloudjougé nou é kun. Bô ô fa jouu afoué nouan ablaoun, sran souman kpa bè tili I nen bléfoué, sran blé, sran ôkloué ô ni Amlencen bé men nou bó ô fa sinn' Trans World Radio ô ni Far East Broadcasting Corporation akpasoua noun.

Ke ô fin' afoué nga 1958 bó bé jali bé unn, Richard ô ni i yi Dorothée bé di Nyanmien I jouman kpa ô ni akloudjougé. I bôbô ô kplín nisou ke, I yi Dorothée ô di nyanmien jouman kpa bla'm bé afien.

Ble kasien nga noun e, bé trelí bé sanou jouman dile nou, ke like kléfoué sa', n'vlé ô ni sran kpan'kpan bó bé si-man bé bé afien lo'. Ble bó bé si'n n'vlé'm bé sou, ôyoli bé fe ke bé wanni sran kpa'm bó Nyanmien soulô nzué we ô kun'bé. Sange kusu ,ble bó bé wunran'm bó bé tike bé sa, bó awé, nzué we ô kun'bé ô ni yale dan bó bé o noun kpe kun bé akloudjougé so ô kpesou. Nyanmien klolé dan noun'ti Richard ô ni Dorothée bé un fan'gan naan ba fa wawe nou fan'gan ô ni afotoué ô nib é sanou like ba ouka sran'm.

Sangekusu, naan ke n'vlé bó afe ô o bé sou é sran blé foué'm bé ngoumiô, sange blofoué men nou lô' o, Bennets bé klun ô jôli bé danpka ble bó sran fanou fanou bó bé wunni bé, bé klolé bé si Nyanmien. Bé soun-man kpa bé ousa bé un cosan.

?Men sou afe dandan bé le sou tele bó ô kwloua man é soulafilé? Richard Bennett ô lafi sou ke Nyanmien bôbô ô le sou tele'm. I só'nti ô kleli fluwa nga ke *Nyanmien I Kundele*.

"Nyanmien I Kundele ... ô kwloua ouka sran kpa bó ô klolé I asónou ngouan ô yo kpa."

*Lalafue Asónou kpin' Stephen Boakye-yaadox Sran blé'm bè n'vlé nou
Trans World Radio kpin'gbin*

CROSS CURRENTS
INTERNATIONAL MINISTRIES

Bé bó bé tchetche:

Trans World Radio
06 BP 2131 Abidjan 06
Cote d'Ivoire n'vlé

ISBN 978-0-620-44922-9

CROSS CURRENTS INTERNATIONAL MINISTRIES

Bennett

Nyanmien I Kundele

Nyanmien I Kundele

Richard
A. Bennett

Nyanmien I Kundele

Richard A. Bennett

CROSS CURRENTS
INTERNATIONAL MINISTRIES

I tchetche fue yole:

Trans World Radio-Sran ble n'vlénoun Safle
B.P 2131
Abidjan wa 06
Côte d'Ivoire n'vlénoun

Your Quest For God: BAOULE

Cross Currents International Ministries dɔ́ɔ́m Bé kleli fluwa n'aga wié
© 2009.

Kosan kwlaa I bisawa ô ô le Fluwa n'ga, sran n'ga I wan ô yil unsou, ô fatake o bisa
atin' ô Cross Currents International Ministries dɔ́ɔ́m bé sanou.

Bé yi fluwa n'ga China

ISBN: 978-0-620-44922-9

Biblu nun nde uga nzolie nga KJ wo i wanle'n, o fin Biblu nga be fle i famien zaki
(Baoule Bible - ABCI) i Biblu'n nun.

Fluwa yi fue'm:
Cross Currents International Ministries
www.ccim-media.com

Fluwa I tchetche fue'm:
Trans World Radio
06 BP 2131 Abidjan 06
Côte d'Ivoire
Téglé gnanman (225)22-49-03-01
e-mail: twrci@aviso.ci

Sε mi yi Dorothée i ukalε,
i klôlε yε i sɛwa'm ba Suan n'bô,
ninh fluwa n'ga man kwlouaklεmanh
kε Polou kanni klé (Phoebé) fôbé,
N'kusu n'kan klé mi yi i ékun:
*... I wafa n'aga ô fayoli,
bo sran kpangban bé klun djoli...
Ô fayoli n'kusun mi ukafue dan kpa.*

Nigé mou bé siéwle

Isinan y'a wo yo nyrun'n	ix
Fluwa klikli	xi
N'de tré kun <i>?Nyanmien ó ole sakpa?</i>	1
N'de tré n'gnon <i>?Sran ng'o tinnngen amun wawe nun be kwla fa be wla gue i su'n?</i>	9
N'de tré n'san <i>?Nyanmien ó ti se?</i>	25
N'de tré n'nann <i>?N'zu ye o titi sran'm bé nou nion?</i>	35
N'de tré n'nou <i>?N'de i bó yolé béni?</i>	49
N'de tré n'sien <i>?Ngue ti ye man sran'm be to be fuan atin kpa nin-on?</i>	61
N'de tré n'só <i>?Nyanmien ô kló min sakpa?</i>	75
N'de tré nôtchoue <i>?Nin ye n kwla nyan nguan-an?</i>	103
N'de tré n'glouan <i>?Wafa se ye be yo nan b'a yo Nyanmien i awlo nunfue-o?</i>	119
N'de tré <i>?Ye i sin lie'n?</i>	131
Min Nyamien sulafilé cinnjin bo n fa min wun wla nun'n	144

Isinan y'a wo yo nyrun'n

*S*ati bô n'srê amou ke mann fluwa n'ga "*amou Nyanmien kundele*" ô yoh tchin' gin, i kliklisu yôle ke n'si i klêfue. Ô'ti mi sulafîle nou ba bô n'wouli yô, ye ô ti mi aklundjue dan ke mi ma'm bè nanti sêse atin'nou. (3 Zan 4).

I n'gnon sou yôle ke ô'klê fluwa i sé i. Fluwa sifue dan Richard Bennett o yo like klanman kpa ô ni i klun klole sanwunn bô tiké klô sran ni Nyanmien bè afien nigé'n bô bè ti tchin' gin.

Nyanmien fluwa n'de ô sè è ke Nyanmien ô *fa min bô wièman i sunzule wla klô sran i awlin ba nou...* (*Akunndanfue'n 3:11*). Nyanmien o yii sran ke o'di min lèlè, i son'ti like kwlaa bô bè sin blenou bè su kwla djôman sran i klun sesese. Kanze sran o gnan like kwlaa, i awlin o'su yii manh lè, afin' Gnanmien ye o kwloua yii boue sô nion. Saint Augustin sèlike yo: ooh Nyanmien, wô bô a boli è ke è ti wôlie, è kla'm sê bè nanh gnan manh wô, bè su domanh wunmien lè." Fluwa n'ga o'ti è ukafue dan Nyanmien i kundele ke o'yonann è kla'm ba dô ô wunmien nann è ni ananganman Nyanmien è watran sêse.

Amoun Nyanmien I Kunde

N'sre Nyanmien dankpa mann amou kwlaa bô amou kangan fluwa n'ga ke i surale o' ni amou tran. Mann fluwa so' o' kaci amou n'yôlie nan amou yo sran.

Dr. Stephen F. Olford

“N'sre amou kwlaa bo amou kunde sese nou nantile ke amou yann fluwa n'ga “*Amou Nyanmien i kunde*”. O'ti kpa, ye o kwla wuka amou kpa Nyanmien i sile, ye amou asônou kôle i bô wa taka kpa. O'fata ke amou kan'gan fluwa so'.”

LalafueAsônou kpin' Stephen Boakye-yiadoxSran
blé'm bè n'vlè nou
Trans World Radio kpin'gbin

Fluwa klikli

*K*ε è ni mi yi Dorothée è wlan min i akpasoua'm bè nou, n'wun ni janfue kpan' gban kpa ngouan a tim' bè su. Bè fin' n'vlè fanou fanou, junman difue ye suklou dile fanou fanou bè nou

Nanh n'gbin tie è ni i bè sô fouε'm è yali nou onh-nanh n'gbin tie man amou kusu fluwa n'aga ô yo amou sanou oh'.

Ke afoue'm bè kô bè yrun, n'de kungba bo è ni janfue so'm è kan è afien yole è Nyanmien i kundele. Akundan'm bô è kaci-kaci bè'm bè kwlaa bè o fluwa n'ga nou.

"Amou Nyanmien I kundele" klikli bô è yiili, bô è wa tinou ouvle ye, o'ti mi Nyanmien i yi Dorothée è adja i a fue ablawn ô ni n'nou i ble nou onh. E bouli akunda ke è yo se nann è a lah Nyanmien i asè dankpa klolé dan bô wafa yii è.

Ô yoli èfε ke wafah n'ga o fata ke è laa Nyanmienasé yôle keh è yii fluwa so'n i agbi abla wun ni n'nou nan è fa tche sran'm. Fluwa i noun n'de o mann sran'm bè aklundjue o'ni awlin ba trale. Fluwa so'i yile o klè ke afoue nouan kun adja dile, è tcheh sran agbi fluwa ô ni aklundjoue dile.

Nyanmienô rali klôle djuman so'su, ye fluwa kann so' o' Gnanli sasu min nou. Fluwa agbi ablawn o'ni

n'nou, éfa tcheli sran bo' bèfin' akpa soua fanou-fanou, n'vlè fanou-fanou bè su. E dili aklundjoue dankpa afin' bè bo' bè yran fluwa so', bè klèli è letri ke "*Amou Nyanmien i kundele*" ô man ni bè ukale, ye bè min dile akundan o kacili bè n'gouan nou.

Sran'm bè srèli è ke è kaci fluwa so i anien uflè nou é kun. I so' ti è tuli fluwa so' i bô uflè, è klèli i uflè, ye è srè Nyanmien ke o uka è nann sran kpangban bo bè fin' min nou bè nyan fluwa so'n Nyanmien ô teli ésu nan, fluwa agbi agbi n'san wa fité anien ablènou nou nann sran'm bè a kan n'gan nou. E srè Nyanmien ékun keh, fluwa n'ga wafitè ye, o uka sran'm be "Nyanmien kundele" nun. Nan sran kpangban bé kan n'gan nou.

N'detrè n'gnon bô bè dunn moua fluwa n'ga nou ye, bè su yomanh sran kwla bè tchin gin. N'detrè kun o' ti kle wa man bè bô bè usa bè wun kôsan ke Nyanmien ô olè. N'de N'detrè n'gnon ôti tchin-gin mann è kwlaa afin' ô uka è wun man è sunzun è bôbô è like kwlaa bô è lafisu ye è bôbô è wafa n'ga è fa tin' sa.

Sange n'detrè klikli so' mou bèti tchni'gin faman è ke ô yonann è a kwla wun n'de dan so' i bô afin' bè uka è n'detrè n'ga bè bale mou bè bô. N'detrè n'san bo fa djuu n'detrè blou bè uka è Nyanmien i kundele nou. I so' ti aklundjoue dile nou è faa wle Nyanmien i sanou ke ô yraa sou i wa fa n'ga ô fati'n sa.

Dorothee ni mi-bôbô è laa Nyanmien i asé ô ni klôle, srèwa, o'ni kpadjale bô ô fa man ni sran kpan' gban bô bè ukali è fluwa n'ga i kle wanou. Bè ukali è ye è tcheli bè Nyanmien silè nou. Anian man sô m bè sonni, è kwla bô mannh bè kwlaa bè dunman wa. Sange è fa Gnanimen è la bè asè ye è yo bé: "n'mô".

-Richard A. Bennett

*Nyanmien
I Kundele*

*Asiε i wun djuman dilε i wun n'dε kanlε,
Ô sε min i si'n i bô bô lε nou.*

SIR CHARLES LYELL

?Nyanmien ó olé sakpa?

A mou n'gouan nou, amou wunni afe dan dan nou, sa klèklè'm bè djouli amou sou ye amou sasi'n ô boubouli amou, i sô ti amou bisa amou wun ke Nyanmien ô klô sran, an ze kusu Nyanmien ô ôle sakpa?

Nyanmien n'de fluwa nou, ke Nyanmien ô'ôle, ba toumin i bô, i kusu ba yiyi manh nou. O' ti klewa ke ô'ele- i kpanion ô' ti n'zolie, ye ô'ti sa kun. Nyanmien n'de fluwa gnanman klikli ô' kle ke *i bô bôlenou, Nyanmien ô bô n'glo ni Asié (Bo bole 1:1)* ô ti n'gan nien dan kpa bô ô'timannh kè klè kusu ô le bôh. N'de sô ô kle ke Nyanmien ye ô'ti likè kwlaa'm bè yifue nion.

Afoue wiè nou mi yi ô ti dôtrôh kpin'gbin kun blofue' ne bè min nou dôtrôh soua dan kpa kunsu. Lèkun, via wunfue dôtrôh kpin kun bô sè i wun ke Nyanmien ô nou mannh le, ô wusa Dorothee sulafie cosan kun. Bla'n teli i su ke, 'Dootro bian' "a si ke mi yin ô yi wô kpa djuman den bô a dii'n n'ti. Sran'm bè yi'n ô yi wô kpa, ye dô trôh fue'm bè afien wa bè bô ô duman fe. Sange i si'n nan wa sè mi ke Nyanmien ô nou man le, yaci, n'sre wô ke a kan'gan Nyanmien n'de fluwa ô mi fangan kun gba n'ga ô ô wônou bô afa dii fiawunfue dôtrôh djuman sa?"

Kε ô yô li sô, bla- kpin nin i wla touhpatchefue fanou fanou bô bè laa viè bε su bô dôtrôh kwlah tchin manh bè n'gouan, kpe kun bè n'gouan nou Nyanmien i timi'n tchin nin' bè n'gouan bô bè yoo kpèkpè ye bè djasô dôtrôh soua nou. Mi yi ô bôli touhpatchefue kun bo Nyanmien déli i i duman. Bian sô ô seli i sin' i laa nou ye wa dii i djuman mou èdun. Dorothée kpin' ni I wla wafa n'ga toukpatchefue sô nubè sili Nyanmien bô mann Nyanmien, kwloua deli bè. Dôtroh bian kusu ô si wafa n'aga aré'm ba kwlaa yomanh toukpatchefe'm kpèkpè. Kε bian sô ô nian siin', I bô ô sè ke Nyanmien ô noun manle, ô wun mannh n'dε kun kan man ke ô fa wun atre dan bô Nyanmien wa wi bè sran'm bè n'gouan nou.

Kε bè yale kokole sô'n wièli, dôtrôh kpin bô sèli Dorothée ke ô lafia Nyanmien su, ô sreli I ke ô sre Nyanmien ô miin I yi, ye I kusu ô fin' lèkungba sô ô waa kan'gan Nyanmien n'dε fluwa nou.

Kε dôtrôh bian sô ô kan'gan Nyanmien n'dε fluwa bo di afoue n'so, ô bali wa kan klè Dorothée ke I Nyanmien zounzoule ô wa kaci- Sien ô bouu I ke Nyanmien ô ôle. Sange asamian kun ô ô I klun yole ke ô si kpa ke se o fe I wun man Nyanmien, ô fata ke ô kaci I n'zuen. Ô sè ke "mi asamien ô fimanh mi fluwa sile ti", "Sange kusu se n'fa mi wun man Nyanmien sakpasakpa, kacile b'ô bè wa ba mi n'gouan nou, n'kwla sômanh bè nou";

Esreli Nyanmien manni è dôtrôh djanvoue sô afoue lèlè blou, kpe kun lèkun è yan letri kun ye è kan'gan nou ô sè è ke ô, wafa I wun wa man Nyanmien mlon mlon- E klun djôli è unkpa ye è laa Nyanmien

i asè kpa. Sa sô wa foumanh è nou afin' ô'ti kle wa ke *sulafile ô fin' n'de bô bè ti'n, ye n'de bô bè ti ô'fin' Nyanmien n'de (Romfue mun 10:17).*

Keô ko yo nanh sran kun wa si Nyanmien, Nyanmien ô fali i bôbô i wun o faa wla é akundan ni é awlinba i bolô.

Sran wiè'm bè kwla sè ke Nyanmien ô nou manle, anze kusu bè lafia I su, sange mann amou si ke sran fi ô'noumanh le bô ô kwlaah lafia Nyanmien su asie n'ga suwa Keh è buu like kwlaa bô bè ô asie suwa.

Nyanmien ô mann è n'zôlie ke ô le. Keh blôfue akundan ô kô I yrun, ble bô n'glouëë sile ô ko' I yrun, se è wan Nyanmien ô noumanleh n' è su laka è wun. Keh è wun alapla bô ô tu kôh n'glô ô ni sran'm, bô' sin' djèzuè nou bô kôh djra klô oufle su, è kwlah sèmanh keh nannh klô sran ye ô tanni asè, ye ô bouli akundan nan wayi like sô'. Alapla yile ô fin' klô sran, ye n'zutie-man è siman ke Min ô lè I bôfue. Wia ô djasô, ô nanti ye o' la, ô le ble bô n'zuè ô tô'n, ye ble bô n'zuè ô jran, awungban dan bô' ô kpe, I sô kwlaa bè fin' Nyanmien bô yili like kwla kwla.

Likè kwlaa bô bè ô Min nou, bè léé sièsiè wle. Ô' le like kun ni I tranwle, ye ô' le tranwle kun nou like. Nannh "N'gbin tiô" bè ô le, man è sike like so'm bè le yifoue yole Nyanmien. Se è tike- bayi like kun, asie n'ga su, man é si ke, like kwlaa oleI yifoue. I sô' ti mann è sike Min n'ga ô ô ye ô'le I bofoue.

E min su sièfue dan dan'm bô' bè lafiasu ke Nyanmien ô ôle, sange bè lafi min nou n'mla'm bè su I sinann ba faa alapla ba wô Nyanmien su, n'glo lô. Bè doun n'moua bè lafi asie suwa n'mla bè su, ye bè bô

ô yô kun, ye bè suman alapla ô' ni sran'm Nyanmien su, bè kô, ye bè saa bè sin' san-hunn, like fi ô' yomanh bè. Bè wu n I sô' ye n'zou tiemanh bè lafia su keh n'mla'm bè bofouε klikli ye bè su nian fouε dan bô' tii Nyanmien ô kwla bô Min ô' ni I n'mla?

E si ke sran'm (blô fouε min nou) bè yili likè tewa dank pa bô kwla nounoun è min I lèkun ni gba- fluwa sifouε dan dan'm, bè sike wia bô' Nyanmien ô bôli ô' le wun mien dan bô djuu akpi akpi akpi n'nou bô' kwlaa nounoun è min, sange Nyanmien ô' kpli manh su. Wia ô' bô sange ô kwla nounoun manh è min- I sô ô fin' Nyanmien I fangan nou. Mann è nian n'zralama bô Nyanmien ô yili bè. Bè bô kô' n' gouε ye bè kpadja n' glô lô. Bè kpadjalε ô yô sro traα wia, sange bè yramanh sran, bè kunmanh sran. I kwlaa sô' ô fin' Nyanmien bô yili like kwlaa asiε su ô' ni n' glo lô. Man è nian djèzue bô' sô n' gi sange ô nounou mannh n' vlé fouε'm bô bè tran min tin i. Ye n'zou tiemannh sran wun atre dan sô ô' ni fangan dan sô' bô' lèmannh awièliε, bô' bè sèke like kwlaa sô'm bè lèmannh I yifouε?

Min n'ga è tran nou ye, like kwlaa bô' bô sin'ya è bô' ô ô n' glô lô ô' ni bô ô asiε suwa, bè klè ke ô' le I yifouε yole Nyanmien, Nyanmien kun bô sièsie nigè'm ye Nyanmien bô' lè Timin'- Nyanmien n'de fluwa sè ke:

Cen kwlakwla sran'm bè wun Nyanmien I nyrun bô' le I'n, ye cen kwlakwla sran'm bè wun Nyanmien I ninngè ngô'yoli be'n. Ninngè sô'm bè le-man nuan nan b'a kan nde ke è fa kan n'de'n sa. Be ijo-man ke è ijô'n sa. Be ti-man bè nen'n. (Jue mun 19:1-4)

?Nyanmien ô ôle sakpa?

Sran nyin ma wun-man Nyanmien', sange ke ô fin' cen ng'ô yili men'n, ninngé kwlaa ng'ô yo bè bô be wun bè'n, ô man bè wun I wle wèiin ke Nyanmien ole ye ô kwla sa'n kwlaa yo. I sô'n ti bè le-man n'de fi. (Romfue mun 1:20).

I sô'nti, bè kwla bô bè sèke Nyanmien ô noumanle bè le-man nde fi kanman lika kwla bô bè tran-le.

Sran souman kpa bè kann bè un asé, be yo bèwun kann-sa, ke bétiman- like fi blé bô bè wun Nyanmien I dan, I sese ô ni I fan'gan kwla bô ô yili bè ô'.

Davidi bô ti Izrael famien ô wunni I wle ye ô sèli ke:

“Ke n nian nglo lô ninngè bô a yili be'n, ke n nian anglo ni nzraama bô a sieli be lô'n? Wan yele sran bô man ô wla kô kpin I su-ô? (Jue mun 8:3, 4)

Blé n'ga è ô nouye, Nyanmien sulô ô ni n'zralama sile wayô pôpô afin' fluwa sifoue dandan'm bô bè woli Nyanmien su ô'ni alapla, bè fail lô nigè mou bè fa klè è aladio o'ni fôtô tchile dandan bô bè ô Nyanmien sulô bô bè tchinn è min I kpe kodju akpi kun ya n'nou, bè faa n'glô lô nigè bè fa klè è. I sô nigè mou bè sou è bô mann è usa ke Davidi sa: “ô' yô se tiee Nyanmien kun bô yili like kwlaa sô'm ô' kwla fe I wun mantan mion?”

Sran'm bè n'glouele dan bô bè sii n'ti, like dan bô bè yili bô bè fa yô è min I dan, ke è sèye, bè kwla yô è min sô' I kann è kun. Ô' ni I sô n'glouele dan ô kwlaa djumanh Nyanmien I n'glouele lie nou. Kpadjale kwlaa bô' è si bè'n, bè kwlaa yi manh sa sô'm ô' ni

Nyanmien I fangan I bô klè man è. Likè klann kan sô'm bô è wun bè ô'ni klô sran I yima ô djumannh Nyanmien I silè nou. Ye I kusu è min I kann kpa bô ô' ti n'ti, ô kwla somanh Nyanmien I timin', I klinman bô ô'ti anze I n'mla'm bè kwlaa bè nou. Nyanmien I bô, è min ô ti kann kpa.

Se tchin wiè ô'dju nann amou bisaamou wun ke n'zou tiemann Nyanmien ô fe I wun mantan amou, man amou wla ô kpin bla le nou djuman difoue kun sou. Ô sè ke, keh è min ô ti kann sô, sange Nyanmien ô nian su. Ô yaci mannh nou man likè fi ô titi like kan n'gan bô ô' yili bé bè nou. Min nou like kan n'gan bô bè ô le, se sran ô titi bè nou è min ô kèdjè dan. Sakpa, Nyanmien I yrun, like kann ô' ti I tchin'gin. Yole ke klô sran bô o ti kan Nyanmien I yran, ô'feh I ô fadi idjuman- Nyanmien I yrun, like kan ô le wah' ke like dan sa. Bè kwlaa bè ti I yrun tchin'gin'.

Mann ô sô è nou keh, ble bô è usa éwun cosan ke: *“n'zou yôle sran bô I tiemann Nyanmien ô sese I nion?”* nanh ke sran I tin'din bô ô fati I tie man ô le wah- Tchetchè, Nyanmien I yrun, nigè fanou fanou bè sonni bô man èlè wah kpan. Ye Nyanmien ô yili I n'glo klè è ke è le wah I yrun ye é ti tchin'gin' I yrun èkun. E ti ba bô bè klô I bè sanou Nyanmien I yrun.

Keh ô'ti kpa ke Nyanmien ô yi I wun klè è ke ô'ti Asiè ni n'glô I bofouè, ye ô'ti Nyanmien bô lè fangan ô'ni kwlaè, ye ô'ti siè sièfouè ô yili I wun klè è keh ô'ti Gnnanmien bô klôle ô yô I nounn ye klôle ô yii I, ye ô klô ke ô man è n'mlousouè. Sange se amou wan amou si I sô' Nyanmien liè, ô fata ke amou tingefouè, wawenou tingefouè ô yô sanwun sanwun mlonmlon.

?Nyanmien ô ôle sakpa?

N'de'm bé su akundan bulèh

1. Σε amou tôô n'zuein I n'glô, amou lafi suke amou traa montrè kun amou sanou?
2. Ô'ti sakpa ke Min i klanman bô ô' fati, ô ni nou nigè fanou fanou, nigè'm bè sièsie wle bô ô fati, ô'fimanh Nyanmien bô ti likè kwlaa bè yifoue?
3. Σε è wun Min ô ni nou like kwlaa, bô è lafi su ke Nyanmien kun ô ôle, bô ô'ti i yifoue, bô ô'ti n'mla'm bè kpéfoue ye n'mla'm bè kwlaa bèsu kpin; min sô'I kun gba ô kwla klè è Nyanmien I klôle ô'ni klôle bô ô'fa yi i ô bouwa i bô?

*Se sran kun faa kanni kpadja I bô, ô kwla
sin'èbouε tan'da blè nou.*

PLATO

*Min bô bô sin'ya é, ô ti ké èbouε tan'da sô
i sou kann ô man è; ye kanni I kpadjaε è
fa soun'zou Nyanmien i n'dε.*

A.H. STRONG

?Sran ng'o tinngen amun wawe nun be kwla fa be wla gue i su'n?

*B*le kun djouli, fluwa klefoue'm bè selike alapla tin'gefoue bô bè kplan i asië'n suwa ô'sacili; i sô'n'ti alapla dan kun ô tôli ô ni i noun sran'm bè kwlaa nann ba wou. Sangé, i sô wiè bô kounn sran'm ô djoumannh wawe nou sran'm bè wule nou bô fin'ke bè wawenou tin'gefoue bô ô timanh kpa sa'n. Bè bô bè lafi wawenou tin'gefoue sou bô ô tia kpa, bè woule lieh ô yô yrinlin.

Ble n'ga è ô nou yeh, anien fanoufanou tete mou bô è tii bè n'gan, bè kpan sèke bè ye bèti Nyanmien soulô atin' nion. O yô se nannh è a si n'ga bô' fataa ke è su i su nion? Amou Nyanmien i kundele nou, ô fataah keh amou souanien te bô ô lakaa i sou afin' Nyanmien i nou agnanbéwun'm bè ti ananganman.

Kun, ô sèlike: “Bè taa Nyanmien Bian kun kô bè flehi Gladstone, bô ô'ti blôfoue min nou minisi kpin'gbin n'de fluwa i sa n'zolie fitafita kpa bô ô ni likè wiè fi bè semanh ye i wun sou zôzôfoue noumannh asië n'ga suwa.”

N'lafu sou ke Nyanmien n'de fluwa ô ti likè dan Yeh amlinkin min sièfoue kun bô bè flehi keh Abraham Lincoln ô sèke: "N'lafisu ke Nyanmien fluwa ô ti liké klanmanbo Nyanmien ô fatcheli sran mou".

Sran dan dan bô bè ô min nou bè dii Nyanmien n'de fluwa i wun lalô kpa yebè sèke fluwa sô i klun n'de ô'ti kun'gba, ô ni fluwa wièfi bè klun n'de ô semanh lè-ôni i sô n'gba Nyanmien n'de fluwa i sese bô ô'tin'ti, ô dii i bôbô i wun lalô.

Wlègbifoue Davidi kusu ô sikeh i wawenou tin'gefoue ô ti sanwun sanwun. O kleli ke: *Wô n'de, ô ti mi dja 'vfm bè su kanni kun ye i kusu ô kpadja mi ati'm bèsu (Jue mun 119:105).*

Keh è sèhe, sran'm bè wun i wle ke bè kwla lafi Nyanmien n'de fluwa i su afin' i ye ô kwla fa bè kôh Nyanmien i wun ô. Fluwa kwlaa bè nou, Nyanmien i n'de ô ti kungba min n'ga nou- kanze sran'm bè yô seh Nyanmien n'de fluwa ô te yô ses, ô kaci manh, ye ô ti ananganman.

Keh ô kô yonann sran'm ba faa bè awlin kwlaa ba we i Nyanmien n'de su ke ô ti nanwle, ye ô ti kungba kusu, Nyanmien bôbô ô yili fluwa sô i n'glô ke ô'nouan nou n'de.' Sran kwlaa bô ô kunde ke ô wun sabô, bô ô ti sese foue, ô wun i wle ke Nyanmien n'de fluwa ô traa fluwa kwlaa bè su ye i kusu *n'de kwlaa bô ô ti klewa ô'fin' Nyanmien (2 Timote 3:16).*

Sè ô tike sran kungba yeh ô kleli Nyanmien n'de, ni è wun i wle djrehi kpa ke n'de bô bè kleli ô ti sèii. Sange fluwa sô' bô traa fluwa'm bè kwlaa, bô sran fanou fanou, anien fanou fanou ô ni n'vlè fanou fanou foue'm bè kleli, ke è sèhe, fluwa kangba sô ô tè kann

?Sran ng'o tinnge amun wawe nun be kwla fa be wla gue i su'n?

Nyanmien i wun n'de sese ô ni fefe ô te klèhè. N'de sô ô ti sanwun, ô ti sesese ye ô kacimanh lè. I sô kwlaa ô ti atre likè!

N'ga ô oukasou é kun, yole, ke asie bôbô djuman difoue'm, bè téé wun sabô nigè asie bôbô bô ô klèke n'de bô Nyanmien n'de fluwa ô' kann, ô ti sakpa n'de – lalafoue nou sawiè mou bè klè sriwa, sange ke è sèhèh i sô salie'm ba yô nanwle sa.*

Sakpa Nyanmien n'de fluwa ô ti Nyanmien i fluwa bô Nyanmien i n'debô faa man n'vlèfoue nou sran kwlaa ô ô nou.

Ô ti sakpa ke Nyanmien n'de fluwa ôti Nyanmien fluwa, sange sran wièmou bè kaci bè sin'si akundan tete bô bè ô è min nou. Sran wiè'mou bô bè dii wunnin nou ô ni blale nou djuman, bô bèlie bèymanou likè ye bè lafisu ô ni bè bô bè lafiah i sô likè'm bèsu. I sô n'ti dôtrôh djuman difoue'm, ô ti bè kèklè keh bè faa bè wun mann Nyanmien. Sange kusu bè afien' lô sô foue wièmou bè lafi Nyanmien su. Nyanmien n'de fluwa ô timannh wunnin nou anze blale nou djouman difoue fluwa, sange kusu ble kwlaa nou bô è kann Nyanmien n'de bè afien'lô sran fi ô nou manle bô ô sè keh n'de sô ô ti atô n'de. Nyanmien n'de i bô bôle ô ni i agoualie ô tra- wunnin ô ni blale nou djouman dilefoue'm bè fluwa bè kwlaa bè su.

---

*Blôfoue min nou bian kun bé flehi keh klein, ô kônianni klo kun bô bè fle siennin ke Jordanie bô laa bé fle i ke Moab. Ô wun ni ke Moab wlé n'gbi ô kle fluwa n'detré ablasan ô ni n'nan. Bé kwla kan'gan Omri ni Achab bé duman oboue kusu. Bé wunnin ke Izraël wlén'gbi bé déli i Moab i i wlén'gbi i sanou. Ô ti kle wa famien n'gnon sou n'detré kun Nyanmien i anounze laa nou.

Bè wunnin sile fluwa ô kwlaah klèman è sa n'ga tièè è ô asiè n'ga suwa i bô; ô kwlaah klèman è saa bo djouu è su blè bô è djasô min n'ga nouwa, i kusu ô yiyimanh nou klè man è kè. Blôfouè min nou bian kun bè flèhi klein, ô k nianni klô kun bô bè flè siennin kè jadanie bô laa bè flè i kè Moab. O wun ni kè Moab wlè-n'gbi ô klè fluwa n'detrè ablasan ô ni n'nan- Bè kwla kan'gan omri ni Achab bè duman obouè kusu. Bè wunnin kè Izraël wlè n'gbi bè dèlii Moab i i wlè-n'gbi i sanou. O ti klè wa famien n'gnon sou n'detrè kun Nyanmien i anounze laa nou. E n'gouan ô ni è bôbô è waka sran è lèè wah Nyanmien i yrun. Sè sran ô si n'glouèè anze sè ô siman'n n'glouèè, è kwlaa, ô fata kè è kunde nan è si Nyanmien. I sô'ti Blaise Pascal ô sèkè: "E akundan i n'glouèè sile i bô ô fata kè ô klè è kè è akundan ô lèè wièwle." E akundan ô kwlaah wun mannh likè kwlaa bè bô. Sè è wan è wun n'gouan i bô n'dè'm bè bô, ô fatakè è si Nyanmien i bôbô i fluwa.

Man è faa n'zoliè n'gnon è fa è sun' zun sa bô kwla klè è kè Nyanmien ô ôlè yè i kusu i n'dè ô'ti nan wlè.

I kliklisu yôlè Nyanmien nouan i djôfouè'm'bé n'dè bô bé kanni i sèèè bôbô fa tiô'. I n'gnonsu yôlè kacile dan bô Nyanmien i fangan anze i kwlaalè ô kaci sran kwla bôbé fa i n'dè su. N'dè sô' ô yô bé sanwun sran kwla bô bé fa i n'dè su. N'dè sô' ô yô bé sanwun.

Nyanmien nouan n'dè kanlè i sèèè bô ô fati.

E kwlaa, ô ô è awlin nou kè è sii sa n'ga bè djouu èsu blè kacien nou. Nyanmien n'dè fluwa ô yii sa

?Sran ng'o tinnngen amun wawe nun be kwla fa be wla gue i su'n?

souman wièmou bè n'glô. Wièmou ba doun moua ba djou ke Nyanmien ô fa kanni sah. E usa è wun ke: “ô yô se tiëë è kwla si sô'?”

Mann è te cosan sô sou, é faa soun'zoun ke amou awô n'vlè wiè nou bô amou simanh lô, kpe kun amou sou wlanwlan sin' - Fluwa bô amou tra nou ye ô tin'ge amou, fluwa sô ô'ti djrehin' kpa ye amou lafi i su afin' ô klèli amou ke amou nantilenou amou tôô n'zuèba kun. Sakpa amou wunni n'zuèba sô' o ni klô bô amou laa su. Ke alië tchin nin'. O fata keh amou faa atin' oufle-lika kun bô amou simanh lô, sange amou fluwa tingefoue ô klè ke amou siin' be nou, amou toutraa idjré ma i sinan amou wa djouu n'zuè dan kunsu. Yeh se amou wan amou wun n'zuè bô ô amou sa besou, o fata ke amou lafi amou tin'gefoue su afin' i ye ô klè amou atin' bô ô fata ke amou faa suô'. Se amou wa famanh fluwa i atin' su, amou yô se nann amou wa djou? Yeh ke ô ti sa, se amou fa fluwa sô i atin' su amou sou mli manh lè, ô su lakamanh amou lè!

Sa kun bô è fa siè è yrun ke Nyanmien n'de fluwa ô ti Nyanmien i nouan nou n'de yôle ke sa souman souman kpa'm bô Nyanmien dun'moua kanni, i sô' sa'm bè djouli- Fluwa n'ma kun'gun bô è kan'gan bè le, bè klè è ke afoue ya n'ga bè sini lô, n'de kwlaa bô Nyanmien ô kanni bè nouan waya, ye wièmou kusu bè nouan ô dun ni moua yali.

N'de sô'm ô'ni sa sô'm bè wô n'vléfoue kwlaa bô bè ô asië'n suwa ye i kusu ô wô Izraël ô ni n'vlè'm bô bè bô siin'ye. N'ga bô ti tchin'gin yôle n'de kwlaa bô Nyanmien nouan i djafoue'm bè kanni i dèfue i bale i lika. Kanze i sô sa'm bè djouli ye se bè ti laa likè,

sangé ké è fa soun'zoun n'de blé, bô è wun ké n'de sô'm bè nouan yali sésé ô fa klè dèfue i awoulie, i min dile lèlè bô ô fa wuu, è wun ké n'de bô Nyanmien ô doun moua kanni bè nouan yali sésésé.

Ke Nyanmien n'de fluwa ô kleli san'. Ye afoue nouan kwlaa nou sa ouvle'm bô bè djou, bè yii Nyanmien n'de fluwa i sésésé i n'glô. Sakpa se amou kan'gan Nyanmien n'de fluwa nou, ô klè kéé amou sou kan'gan ayiman likè'm bè fluwa nou.

Asônoufoue kpin'gbin wilbur smith bô ô souanni Nyanmien n'de fluwa i n'gouan nou, ô wunni i wle ké Nyanmien nouan idjôfoue'm bè n'de bô bè kanni ô ni bô bè kleli i kwlaa ô ti nanwle, ye ô djôh i klun kpa. O dili aklundjoue dan kpa. Ké ô soun'zoun n'de bô sran'm bé kleli anouanze laa nou ô ni bô n'ga ô kann dèfue i wun n'de, wilbur ô sè ké: “ala koubalofoue'm bè kwlaah kan mannh djasin' bô ô doun noua kanni Mahomet i awoulie ô ni i bale bè wun n'de. Asônou ô'ni Nyanmien fléfoue bè kpéfoue, bè takafoue fi ô kwlaah kanmanh n'de wièfi bô ô kann i bale i wun n'de.”

Be nga be ton wun suen ké be “ijo Nyanmien n nuan'n” nán be nde ngba ye se i nuan yia'n o kle ké o fin Nyanmien—on.

I sinann sran kun wayann votè è min n'ga è di yeh, bè kwlaa ousa sran'm bè cosan kpa, bè fa laa nigé'm ye sran kun i wafa n'ga ô fati, bè tienn i kwlakwla bè nouan, kpé kun aladio ô kwla klè. Sran nga be se ké 'o nyannin' voté. Ô ni nigè teketeke kwlaa bô ô ô bèsanou, sran i yannle ô fou mannh bènou. Anze kusu se sran sô ô su yin min' sran'm bè doun noua sisô, ô foumanh sran'm bènou kun.

?Sran ng'o tinnngen amun wawe nun be kwla fa be wla gue i su'n?

Sange kusu amou ousa aladio nou idjofoue fanoufanou-foue ke ô klè amou ke afoue ablanou anze ableunou n'ga wa balô nou bè kwlaa bô bè wa di kpin gbin- Amou ousa i ke wan ye ô kwla yann voté nion, ye sran sô ô fin' klô bèni sou, ye ô di i mi i se i kusu i wule tchin ô wa yô se. Amou bisa keh sa n'ga bè wa djouu alakoubalofoue'm bè min nou afoue nouan akpi n'ga wa bale i nou. Amou ouse i ke ô klè amou blôfoue klô n'ga bèwa nounoubé sô'nou.

Yeh amou wun i wle kpa ble bô bleh ô tinou kô, sa ô'ni n'de kwlaa bô ô kanni, bè nouan yale ô su tinou, ô su yô kann. Se nannh Nyanmien ye ô yili awièlie lô sa'm bè bô klèli i, i sô sa'm wièfi ô su djouman lè. Aladio nou idjofoue sô ô yôh i wun atôbouafoue sa. I kusu se n'de anze sa'm bô ô kanni, se bèfin' Nyanmien n'de fluwa nou ye ô wunni bè bo ô djan bè su ô kan n'de sô'm, bè kpin sou lè.

Lalafouenou Tyr i wun n'de kanle bô Nyanmien doun moua kanni i nouan ô yaah klanman kpa.

Se amou wann amou wun sabô, amou doun mouaa kan'gan doun moua n'de bô ô ti kle wa Ezèkieli fluwa n'detrè abla oun ni n'sien i wa n'san o fa djouu i wa abla oun ni kun, ye amou kan'gan fluwa bô bè flehi ke *ensiklopè dia britannica* ô ni lalafoue n'de fluwa'm bè noun. Amou wun n'de fanou sô i wle- i kliklisu o'ti adounmoua n'de ye sran'm bè klèli ô, i n'gnon su ô'ti laa laa n'de ye sran'm bè klèliô. N'de bouè n'gnon sô bè ti nan wle.

Adounmoua n'de: i sinann sa sô'm ba djou, Nyanmien doun' moua kanni Tyr i wun n'de. Ô sèli ke:

Nian, Tir klô è nin' wô e læ i, n'yo man nvle-nvle kpanngban kpa be jaso ô wun. Be jaso ô wun ke jenvie'n i nzue'n bô jaso kende'nglein'n sa. Bé saci ô tale mun. Be boubouu ô sua fleinfllein mun, n'kuankuan bé buebue'n, ye n'yaci yeboue be liké fi nun-man su'n læ. Be wua wô anyanbeun', be fen wô aata ninng'e'm. Bè... yeboue'm nin'ô waka'm ni sua nga be bubuli be'n be buebue'n ô ni ndutre'n, be gua be jenvie'n i aflen lô. Tir... bè su kplan-man wô kun (Ezekiel 26:3, 4, 12, 14).

La laa n'de: ke amou kan'gan laa famien'm bè fluwa nou, amou wunn wafa n'ga Néboucadnetsar ô sacili Tyr klô nion, ô boubouli klô sô i tale'm ke Gnamnien doun ni n'moua kanni sah. I sin' èkun kpin bô bè flehi ke Alexandre i djouman difoue'm bè kpali klô sô i ti trèkè trèkè ye bè yaci ke *éboue ta'da bô likèfi ô ni mannh.*

Nyanmien nouan n'de bô kleli klô sô i wun, i nouan ô yali. Suwa bô bèboubouli i, bè faa i éboue'm bè fa yôli klô kann kun ke Nyanmien n'de, ô fa kanni sa “bè faa ô èboue ô n'ga'm bè fa weli *nzué nun*, ô waka ôni ô bô n'doutré”. Ke ô fe lèlè bô ô fa djou n'deh, laa klô, sô bô bè flehi ke Tyr, ke è sè ε klô sô ô tète ô n'zoué i bô djézoué nou.

Se n'de klô sô' bè tète bô i dunman ke Tyr sadjrroua min nou, nannh i kungba ye ô ti laa klô bô bè nou nouli i bô Nyanmien n'de ô kan i é nannannan'm bè ble sou ô.

Se amou yann amouti nan se lèkun amou wun laa klô sô bô bè flehi ke Tyr sa, amoun wun i wle sakpa ke n'de bô Nyanmien ô doun moua kanni i

?Sran ng'o tinnngen amun wawe nun be kwla fa be wla gue i su'n?

nouan yali sakpa. Lôh, amou wun klô sô bô wakaci wiêtrafouε'm bè tranwle- amou wun klô kan'gan ô'ni bè wun kôwa mlin ô ni alèma bô bè ô benou ô'ni fama nou bô bè cali klô sô sou ô'! ô yô se tche klô sran kun ô kwla doun moua kanni. Sô n'deliε bô ô djou; se nannh Nyanmien ye ô souu sran'm bè bô bô bè kann laa Tyr i wun n'dε sô'?

Peter Stoner ô fa adounmoua n'dε fanou fanou sô'n'sô ô fa soun'zounli laa klô bô bè fle i ke Tye. Ye ô wounni i wle ke n'dε bô Ezèkieli ô kanni, i kwlaa ô kpin ni sou ye ô sè ke:

“Se Ezèkieli ô wunli Tyr i wun ye ô kanni n'dε sô i ble sô' nou, ye ô bôli djasin' kpa kô djou n'so, nii ô'ni i klô sran n'glouεε bô fa kann n'dε sô, i nouan ô' sou yamanh ke ô wawun mannh nou sa. Sangε bô Nyanmien ye ô souu i bô bô ô fa kanni n'dε sô', i nouan ô ya sesese.”

Amou mann é kan'gan n'dε bô bè doun moua kanni ba bô bè wa wuu i i wun n'dε.

Mattiε bô ti sica dèdèfouε bô ô fali endetri ô kanni bè yrun n'dε akpasoua n'nan bô bènouan ô yali sεsε Jesu i awoulie nou n'dε- kun nou, Matiε kanni Nyanmien nouan idjofouε bô bè fle i Michè bô ô toutou sa tetεfouε'm bè bô i ble sou. Michée i awlin ba ô kpôtôli i klun afin' i ble lie nou min siésiεfouε'm bè klun ô ti tε kpa. Sangε ô doun-ni moua ô klèli lika bô min i dεfue bè wa wouu i ô', i sô'ti ô séli ke:

Betléem–Efrata, wô bô a ti zida akpasua'n ben un kaan kpa'n, ô su lô ye sran n'gô ko sié Izrael'n ô fin fité-ô. Sran sô'n i afilie'n fin lalafue noun, ô ti adudua. (Mise 5:2)

O wun ni i wlε ke sran bô ô wa tin' Izraël sou bè wouu i Bethlehem Ephrata.

Kε Michée ô fa doun'moua kanni sa, ba wouu mannh Jesus Nazareth klô bô i osoufouε'm bè tranlô, sange Bethlehem Ephrata; lô ye bè wouli i ô' ôfin' romin wlε ngbin kun i n'mla kun bô ô kpeli ti. I ble sô' nou ni bèsu klε sran'm bè doun man, yeε i si ô' ni i ni bè yin' ô yili kpin'gbin i n'mla sô'. I sô'nti bè djasô Nazareth bé wô Bethlehem. Wan ye ô kô Bethlehem klô kann sô sou bô ô kô fa famien lô bô ô yaci Judée klô dandan bè lεh? Jesus i Bethlehem awouliε i moyé ô'ti kann kpa. Sange kusu ô djouli sou ke Michée ô doun-moua kanni sa- yeh amou bôbô amou nian Jesus i wun n'dε kann bô Michée kanni.

Mann ékan'gan ke Nyanmien ô kanni sa:

N'dun mmua m bo sa'm bè su lélé ye bè ju-ô. Sa nga bè nian ju-man'n, n dun mmua n'kan be nde lélé. N sè kε: sa nga n sièsiè bè kε n'yo'n, bey ô kpa- nga min anwlen'klé kε n'yon'n'yo. (Ezai 46:10)

Sa klikli bè juli'n, n dun mua n kannin be nde lalaa kpa. Be fin nuan fitèli- N kali le n yoli bè kpe kun be nuan yiali... I ti n duun mmua m boli sa sô'm bè su n klèli amou lalaa. N dun mmua n kan klèli amou nan b'a ju. (Ezai 48:3, 5).

I kusu n'dε kwlaa n'ga bè fin' Nyanmien nouan bô bèti klε wa Nyanmien n'dε fluwa bè kwlaa bè nouan ô yaa sεsεsε.

?Sran ng'o tinnngen amun wawe nun be kwla fa be wla gue i su'n?

Nyanmien n'de fluwa i kèklè bô ô fatin'

Sa oufle èkun bô ô klèke Nyanmien n'de fluwa ô ti Nyanmien i nouan bô n'de ye i kusu ô lèè fangan. Nyanmien i fluwa i nou n'de ô man ni klô sran i komi sou a kpasoua kwlaa nou (n'vlènou likè yôle, min dile nou, sran bôbô i n'goumi min dile), lika kwlaa bô bè kann Nyanmien i n'de bô sran'm bè fasou.

I sinann ba yii fluwa n'ga amou kan'gan nou ye i ufle, mi djanvoue kun bali mi wun wunle. E yôli fluwa n'ga sô i uflen likawle, kpekun ke ô kan'gan n'detè n'gnon klikli, ô wali n'mouin. E djranni kpe n'gnon nann è ya sre Nyanmien bô le klôle. Lika wlele, è laa Nyanmien bô ô klô ba, bô ô yô likè kwla i nouan sou, bô ô si tran mide, ye likè kwlaa bô yô tefoue i n'gouan nou i asè. Ke é wunni i wle ke Nyanmien wawe ô sou dii djouman dan kpa è afien le, kpekun è aklundjoue ô yôli sesese.

Lèkun sô, ô yôli tchin dankpa famanni mi djanvoue sô'. Laa nan è wawun éwun, djanvoue sô i bakungba ô'ti i soua dan bô ô mantan è nou sa kôôô.

I blesônou, agnanbèoun bô lè i n'ti, djanvoue sô ô' ni sran bè famanh sin'. I sasin' bô ô boubouli i dan'ti, min dile sa ô yômannh i fe. Ke bô ô kômanh sran wun, ô yoli sa tete'm ke blô n'nin sa. Ô fe i sanou sica dankpa ô fa toli arè tete ô ni drôgi. Ô nanni n'zan ô bô ye ô fa arèma tete'm ke ô fa lafi. Blôfoue min noun ô ni min i lika sounmankpa'm bè nou ô ni sicafoue dandan'm bè dili min kpa, sange lèkun sô, I bakungba ye ô tile. Ke ô wunni ke min sô ô klô min nan min sô' ô sou klè i yale dan, ô wunni I wle ke likéfi ô kwla dèmin i.

Yeh ô sèli i unke ô kunn i wun kpekun, i sô'ti ô wlaa i toui nou catouchou, nan wafa siè i comin' bô ke ô fa kun I wun. "Ke ô yô sô tche" "min afe o wie mlonmlon" (mi djanvoue ô wunmannh likè bô yô i wle) télévion nou Nyanmien n'de kanle i dô wa djou. Yeh ô tili n'de sô bô ô mann sulafilé. I bakungba, kôn'goue bounouin kpanou, ô kôtôli Nyanmien i yrun ye ô sre I ke ô sii anvoue nann ô yatchi I sa tete'm ô tchehi.

Nyanmien I kwlae ô yôli dan mi djanvoue sô' i n'gouan nou, ô mann n' wun ni i wle dan kpa ke sran n'ga ô ti mi yrun le ô timannh sran bô unsili laa êkun ô, djanvoue sô ô wa kacili. Laa bô bè niannh woumin I, I si ô'ni I ni bè sre Nyanmien min ni i, sange ke ô yoli gbanflin bô ô kangan Nyanmien n'de. Ô famannh yoman I like tchin'gin. Bo djanvoue sô' ô ti agnanbè woun foue dankpa, ô gnongnonli i sa Nyanmien i wun ye ô bôli wlaka.

Yeh i sinan wasi Nyanmien, mi djanvoue sô ô tôli fluwa dankpa bô likèfi noumanh nou ke ô kle i n'gouannou ble dandan bô ô di bè nou. Sange afoue blou ni n'so min bô ô dili, ô wunni i wle ke likèfi ô timannh kpa bô ofatake ô kle i fluwa sô' nou ô'. Sa tete bô ô yoli bè'm bè timannh kpa ke ô kle bè.

Ble sô'm bènou bô mi djanvoue ô simannh Nyanmien, bô ô feli i sin' si Nyanmien, ô kan'gan fluwa tete'm bè nou. Ô kan'gan atre blèblèmou bè fluwa'm bè nou ye ô klô balô tete'm bè siwa. Kpe kunn ô feli i un wleli i blôfou'm bè baè dile nou. Ô klôli amoui n'ga bèflehi yôga kpa yeh ô souan ni sran ôkloue okloue mou bè kômien dile wiè Kômien kwlaa

?Sran ng'o tinnngen amun wawe nun be kwla fa be wla gue i su'n?

bô ô dili bè, n'zrowama bô ô nibéidjô I sô like tete'm
bô ô yoli bè ô wa kle mann i fluwa bô ô to i nunkunh.
Fluwa fitafita oufoué sô ô keli I sanou n'gbin, ô wa kle
mann nou lè ye ô fa sili Nyanmien.

Lèkun I n'dô soua sô bô è ni I è kôkô yale, ô kle li I
n'zôlie klikli fluwa sô nou. Aklundjoue noun' kan'gan
fluwa n'ma bô ô kleli. Ô ti n'detrè dankpa dun bô ke
Nyanmien I klôkenou ô dè sran bô ô kle lah Nyanmien
I asè. Ô ti klanmankpa. Nyanmien i iklôle nou ti, ô ti
kèli i i ma, ô kpin ni kpadja le nou, Nyanmien ô yili i
awlabouenou yei klôlenou ô tchinni i n'gouan.

Sran'm bè dèle keh mi djanvoue sa, I sô' ti,
Nyanmien ô yili i wun n'glô klè klô sran'm i fluwa
nou. **Se amou kaci amou sin' si Nyanmien ô ni I
fluwa** bô ti tingefoue sanwun sanwun ni amoulie
wa wiè. Amou ti mlifoue. Sange se amou Nyanmien
kundelenou amou sôh i fluwa nou ô ni amou awlin
kwlaa, amou wun i wle ke i ye ô ti kpadjale dan bô
klée amou n'gouan atin' séin' bô amou sa ô mian i
wun.

Sange Nyanmien i n'de kungba tche yeh ô klè è
Nyanmien ke i bôbô ô fatin' sa. Fluwa sô'i nou, è ni
nanwledile, Nyanmien i nouan bô n'de sese bô ti min
nou kpadjale é yanou ô'.

Famien, ô n'de ôti ananganman,
O touu è dja taka,
Sran bô ô lafi I sou,
Ô yann kpadjale ô ni aklundjoue

N'de'm bé su akundan buleh

1. Fluwa wiè'm bè ô le bô bè yô "srô" Bô bè ni Nyanmien n'de fluwa ke ô fa Touu sa bô bè wadjou ble kasien nou lô'bè bô bè sɛ?
2. Amou sis ran wiè'm bô bè kacile Ô fin'manh n'de bô bè ti Nyanmien n'de fluwa nou ô'?
3. I sinann amou wafa manh Nyanmien I n'de kungba bô ô I fluwa nou sou, amou fail ble lèkun ke amou kan'gan Nyanmien n'de sô'm bè n'gba djrehi kpa?

*Afɛ kwlaa bô bè ô n'glô lô ô ni Bô bè ô
asiɛ'n suwa, sɛ è nib è èsu kun blɛ kungba
nou ô, bé ni Nyanmien I un n'dɛ'm bè
sɛmanh: Nyanmien ô tise; ô ni n'zou
yɛ è kwla fa son'zon yɛh n'zou yɛ è kwla
yô min I yô, è bô éti asiɛ suwa n'mla'm bè
su falefoulɛ'm.*

A.W. TOZER

?Nyanmien ó ti sɛ?

Blekun ô djouli, sran'm bè ousa bè wun cosan, bè sèli kɛ: “Nyanmien ô ti sɛ?” kanze Nyanmien ô tɛli bèsu, sange sran wièmou bè tè klô bèwun akundan tete un wlalɛ ô tra kɛɛ bè kan'gan Nyanmien n'dɛ fluwa bô Nyanmien bôbô ô kann i un n'dɛ.

I sô sran'm bè kpɛɛ Nyanmien i n'dɛ dan kpakun i un. Nyanmien bôbô ô sèlike: *Amou ni mi amou mann é yô sran kɛ é bôbô sah (Bo bolɛ 1:26)*, yɛ bèkusu bè sèli kɛ: “amou mann è yô Nyanmien kɛ è bôbô sah” I sôn'ti bè kacili *Nyanmien bô ô sacimanh bô ô gblô mannh i klôsrans bô ô gblô sah (Romfue mun 1:23)*. Nyanmien bô klôsrans i sa yɛ ô yili, olɛmanh kwlalɛ-lɛ, yɛh ô yô wièkusu ô' ô idjoô tɛtɛ.

Kanze sran ô si- n'glouɛɛ dankpa, ô'ni i min nou'n n'glouɛɛ sô ô su wunmannh Nyanmien bô ô man n'gouan lè ... *Min ô'ni i n'glouɛɛ ô'wa simannh Nyanmien lè (1 Korɛntfue mun 1:21)*. Sɛ klôsrans ô kwla si Nyanmien ô'ni i klôsrans n'glouɛɛ, uun Nyanmien ô yô kann kpa. Nannh n'dɛ sô i kungba; yôlɛ kɛ sɛ klôsrans i n'glouɛɛ ô kwla sili Nyanmien, ni bè bô bèsimanh Nyanmien bè sou simanh Nyanmien lè, sange kusu ô' tiasô'.

I sô' n'ti, man è sike wawɛ nou n'glouɛɛ ô ô sran kwla bè sanou, bla wiè bô ô bôh blènou lô bô ô di i fiè,

ô'ni blôfoue souklou klêfoue dandan'm bè tikun, yole ke wawe nou n'glouele nannh ke bè kô souklou ye bè yin i ô'. O' ô srankwlaa bô bèwun asè kanle nou bè kundee Nyanmien ô ni bè awlin ba kwlaa.

Se amounoukun i sa ô miann n'glouele un, ô sre Nyanmien bô ô fa man sran kwlaa ye ô kanmannh i sin' nin'gan. (Zak 1:5). I sô' n'glouele lie ô'fin' mann min n'ganou, sange ô fin' Nyanmien. O ti n'glouele bô asie suwa wlè n'gbin fih' (bè bô bè sièsie è min ô ni i su n'mla'm) wa si minh lè... nannh min i wawe, sange wawe bô ô fin' Nyanmien kô yônann è ya wun i wle ke likè bô Nyanmien ô fa man è, nankee è sese i tiô'(1 Korentfue mun 2:8, 12).

Nyanmien n'de fluwa ô timanh Nyanmien sule n'gbin i un fluwa: fluwa sô ô klè è wafa n'ga Nyanmien ô yili i un n'glô klè sram'm. Sann Nyanmien kungba tche ye ô kwla Mann amou n'glouele bô amou kwla si i ô' ye ô' ni likè kwla bô Nyanmien ô klô kee amou yô amou n'gouan nou.

Se amou sre i ô'wa fa mann amou ye i bôbô ô wa yi I un glô klè amou ke amou kan'gan i n'de.

Kee ô' felèlè bô wia ô fa tôh, nanwle lèkun sô' è dili djouman dankpa nann è klun wadjô è dankpa. Bô n'ti atima nouanle klô sô bè fle i kenya, bô n' dô wunmien, n'ti idjre i kèdjèwa- n' kpeli mi wun, kpe kun n' wun ni sran blè yasoua gbanfle bô anglô ô bô i i ma nou klè mion.

Gbanfle sô ô wa sisie i bô, ô tranni mi unle kpe kun è trali djanvoue. Ke gbanfle wiè mou bè tili è n'gan, bè

fitèli, bè wa tiè n'dɛ bô è kan. Bè Gnanmien n'dɛ fluwa i klôlɛ ô ni i silɛ ô yôli mi klan man kpa.

“N'gouetiɛ Nyanmien wa kplimanh sou kɛ Moïzi ô wun i yrun nion?” Sabô mi djanvouɛ sô' ô usa mion.

Cosan sô yô mifɛ nan man tɛɛ anianman Joéli su kɛ i wla ô kwla kpin Moïzi i Nyanmien i srɛwa i sinann Nyanmien wa sè i kɛ: *a wun mi sin' sange mi yrun wakafouɛ a kwloua wun mi i (Ezipt lo tɛlɛ'n 33:23)*.

Moïzi wa souan manh kɛ bè wun Nyanmien i yrun ô tikpa kungba. Nyanmien ô ti Nyanmien kun bô i bôbô ô touu i wun klè sran bô ô klô kɛ ô yi i wun n'glô ô klè i sange wafa n'ga Nyanmien ô kô yi i wun n'glô nan sran wakwla sô'nou i wafa sô ye ô yô'. Yɛɛ sɛ Nyanmien ô yi i n'glo gbli ô klèli Moïzi ô tchewanann, Nyanmien i wunlɛ sô' wa kunn Moïzi. Ô' ni i sô n'gba, o mianni Nyanmien i sa nann wafa Moïzi wa fiaa *é bouɛ táda bouɛ nou (Ezipt lo tɛlɛ'n 33:22)*.

Mi djanvouɛ sô'm bô bè tran wia bôliɛ dan nou, bè si kɛ keh wia ô bô dan kpa, sɛ ba famanh bè sa'm ba kataa bè i ma, bè kwlouah nian manh wia. I kusu bè sike kanni i kpadjale ô flɛ kô'gouɛ a bèbeli'm. Yeh n'usa bè cosan kɛ- sɛ abèbeli sô'm bè mantan kanni i dankpa, n'zou ye ô yôbè ô, bè kwlaa bè tɛ mi su kɛ “bè yra, bè wou.” Bè kwlaa bè wunni i wlɛ kpa kɛ Nyanmien i kpadjale liɛ ô yô srô.

N'fali sa oufle sonzonli likè uflɛ nan ba wun n'dɛ bô un kann i wlɛ. Mi djanvouɛ sô'm bè kwlaa bè si tanni bô bè ni'm bè fa tchichi bè sima bla ô ni bè sima yasoua bè wènou. N' sèli bè kɛ Nyanmien kusu ô lɛ-i “tanni” (Zob 38:9) bô ô fa kataa asiɛ i wun.

(Fluwa si fouɛ dandan'm bè flɛ i kɛ wiasoutanni.

Likè sô' ô sɛɛ wia i yrun ye ô sô'-wia i bôle dandan bô ô kwla kun sran i nou- se wia ô bômanh ni n'gouan ô ni manh è asiɛ n'ga souwa sange Nyanmien bô ô bô wia ô kplin manh sou kɛ wia i bôle ô kun sran, anɛ kusu ô min i toukpadjɛ)

Kɛ n'kann tanni bô kataa wia i yrun bô i tiemann i bôle yaya ô kun man è, bè tran kô- uun kpa bè ti n'de sô. N' simanh sɛ bè tili n'de sô' niô, sɛ ba timanh ô sange bè klun ôdjô li kpa ye Nyanmien i klôle nou è sreli Nyanmien klanman kpa. Bè wunni i wlɛ kɛ Nyanmien i kusu ô fa bè wia i bô kɛ ô fa Moïzi ô fa fia èbouɛ táda i bouɛ nousa'. E Nyanmien i kundele nou mann è wun i wlɛ kɛ likèfi ô kwla soun'son mannh Nyanmien yôle kɛ Nyanmien i bôbô ô ti kun kɛ ô fa kanni sah: “Tié, izraël! Ananganman, è Nyanmien, ô ti **Ananganman kunngba ɛɛ**” (Mmla'n 6:4). Kɛ Nyanmien ô ti kunngba ɛɛ ô ti nanwlɛ sakpa.

Kɛ ô kô yonann è kô si Nyanmien kpa, Nyanmien i bôbô ô yili i douman'm bè n'glô kléli é.

Nyanmien n'de fluwa nou, douman tonlɛ ô lɛ bô dankpa, afin' douman bô bè ton' ô yi sran bô ô ton' i wafa bô ô fatiô'. Douman kun bô bèfa ton' Nyanmien ô lɛ bô yeh ô klè Nyanmien i wafa ô ni i ahô lia nou sran bô ô fatin'.

Laa anounzɛ fluwa nou, douman n'san bô bèfa flɛ Nyanmien i tchi n'gin: Elôhim, Jéhovah ô ni Adônaï. O lɛ douman kun ô ni i bô. I klikli bô bèflɛ i élôhim è kan'gan i kpe kô djouu akpi n'gnon. Sɛ Jéhovah i kusu ô ti dan èkun, douman kun ô ôlɛ bô Nyanmien ô klô kɛ é si iô', douman sô yôle Eôhim. I bô yôle bèni?

Blôfouɛ wafa bô bè flɛ bè kɛ anglɛ, bè anien nou likè bô ô ti kungba anzɛ tran bô ô ti kungba i kusu likè anzɛ sran bô bè sonni bè fa douman kun bèfa ton' bè kwlaa. Sangɛ sɛ likè anzɛ sran bè son'ni, Hèbrèfouɛ'm bè si i siè. Bè min nou sɛ bè flɛ likè kun anzɛ likè kpan'ghan i kusu sɛ bè flɛ sran kun anzɛ sran kpan'ghan, douman bô bè fa flɛ likè anzɛ sran kpan'ghan i yɛ bè fa flɛ ô' (likè 'n'gnon' anzɛ 'n'san ô ni i su') ô titchi n'gin kpa. Elôhim yɛɛ ô ti douman klikli bô bè fa flɛli Nyanmien i n'dɛ fluwa nou klikli nion. Ebreunou, Elôhim-bè fa flɛ kɛ Nyanmien bô yii likè kwlakwla- douman sô ô timanh likè kungba flɛlɛ sangɛ likè kpan'ghan bè flɛlɛ.

"I bô bôlɛ nou, Nyanmien ô yili n'glô ô ni asiɛ" (Bo bole 1:1). Sakpa, è kwla wun i wlɛ kpa kɛ Nyanmien n'dɛ fluwa n'ma i kliklisou-bô ti Nyanmien i bôbô i un n'glô yilɛ sraniwun-ô klè é n'dɛ bô ô klèkɛ likè n'san bô bè tien i nouanlikè kun yɛ i kusu likè kun bô bè tien i nouan fa n'san- Sa sô i bô wunlɛ ô klè è djɛrhin' kpa wafa n'ga Nyanmien ô fati ô'. Likè n'san bô bè tien i nouan kun, bè flɛ i kɛ Nyanmien nouan n'san.

Kɛ è kan'gan Nyanmien n'dɛ è kô è yrun èkun, è wunn Nyanmien i wafa n'san bô ô tien-i nouan kun i kpa. Ô ti klɛ wa kɛ: *"Nyanmien sèli kɛ: Amou man è yi sran kɛ è bôbô è wun sa, kɛ è bôbô è fati sah."* (Bo bole 1:26)* Sran fi ô kwla sɛmanh kɛ 'é' ô ni 'élie' ô timanh kpan'ghan flɛlɛ liké. Sangɛ n'dɛ ma bô ô uka sou èkun

---

*Mann é wun i wlɛkpa kɛ liké kwlaa bô Nyanmien ô yili bé, sɛ waka ô anzɛ n'ni'm ô bé yilɛ ô ni sran yasoua ô ni bla bé yilɛ ô sɛ manh. I bô yolɛ kɛ Nyanmien ô bôli é kɛ i 'bô bô sa'. I sôn'ti asiɛ suwa li kefi ô ni sran bé sɛmanh. Sran yilɛ ô tra liké kwlaa bô Nyanmien ô yili. Kɛ amou kan'gan fluwa n'ga ô kô i yrun, amou wun wafa n'ga klôsrans ô tiô'.

ô sè ke: “*yasoua ô ni bla, Nyanmien ô yili bè*” (*Bo bole 1:27*). Leh ékun, è kwla wun i wle kpa ke “i” ô ti sran kungba flele yeh i kungba sô’ ô ti sran kpan’ gban flele, sange i kwlaa sô ô klè è Nyanmien bô ô yili i un klèli è ke Elôhim.

Klôsrans ô ni i n’glouele ô kwla wun min i sô Nyanmien lie i wle. I sôn’ti Nyanmien ô manni ‘*wawé bô ô fin’ i bôbô nou nann è waw un likè bô Nyanmien ô fa manni è nanh ke è sese tiô’* (*1 Koréntfue mun 2:12*). Mann è wun i wle kpa ke likè kwlaa bô Nyanmien ô yili bè, se waka ô anze n’ni’ m ô bè yile ô ni sran yasoua ô ni bla bè yile ô’ semanh. I bô yole ke Nyanmien ô bôli è ke i ‘bôbô sa’. I son’ti asie suwa likèfi ô ni sran bè semanh. Sran yile ô tra likè kwlaa bô Nyanmien ô yili. Ke amou kan’gan fluwa n’ga ô kô i yrun, amou wun wafa n’ga klô sran ô tiô’.

Ke è bô i bô ô ni likè soun’zoule bô Nyanmien ô fati, Nyanmien n’de fluwa ô tike Nyanmien srôle, i gnlangnlan sou klè è. Likè bô ô ti n’san bô bè tien i nouan kun ô ni likè bô ô ti kun bô bè boubou i nou n’san, likè sô ô yi Nyanmien i n’glô dankpa, ye ô wa ouka amou ke amou kangam fluwa n’ga i n’detrè n’so. Ke è kan’gan Nyanmien i n’de fluwa nou, é wun i wle djrehi kpa ke Nyanmien i kungba ô ti Sie, Ba i kusu ô ti wawé san. Sange kusu ô yi i wun ke i kungba ye ô ti kun ô’. ô timanh n’gnon. O fata ke è si sô’ nann è wun i wle. I bôbô i tianwun nou ô djrali sran i wun ye ô yili i wun klè sran afin’ sran i bôbô ô kwla simanh Nyanmien se i wan ô djaso nan ô’kô Nyanmien i wun.

Nyanmien i n’glanglan ô ni i sanwun sanwun bô ô fatin’ti ô fali i un vice Moïzi i yrun. Sange, ke

?Nyanmien ó ti sɛ?

Nyanmien ô yili i wun ba i nou, Elôhim ô yili i bôbô i wun kôyonann sɛ sran ô' wun i, i n'glanglan bô ti ananganman wa nounoumannh sran.

E klouaa kan'gan n'dɛ kungba sô i anouanzɛ uflɛ nou: Nyanmien ô sèli kɛ:

Kpadjale ô kpadjali kôn'gouɛ blè tounn i afien lô', kpadjale sô'ô kpadjali è awlin nou nann wafa Nyanmien i nglanglan bô ô Chrisi i sou wafa klè é (2 Korentfue mun 4:6).

Amou nian wafa n'ga Zan ô wunni Jesus-Christi, bô ô fa kanni: *yeh è wunni i n'glanglan bô ô Ba kungba tchèn'tché bô fin'sie (zan 1:14)*

I sin' lèlè, Zan ô'ni Nyanmien bè yali nou yɛ ô wunni i kɛ Elôhim sa bô fin' Jesus-Christi i waka ba nou, ô ni i bè tranli, bè dili min! Sangɛ ô sèli i un kɛ Ananganman Nyanmien Nyanmien bô ô yili sa kwla, Moïzi i Nyanmien yɛ waw un yi ô'.

Zan i Nyanmien bô yili likè kwlaa bè wun wun wa, sran'm bè tili i n'gan, bè wunni i yɛ ô' timanh atô.

Likè bô ô ôlɛ i bô bôlenou, likè bô è tili i n'gan, likè bô è wunni ni è i ma'm... yɛ likè bô é sa'm bè kinni i (1 Zan 1:1).

Tchetchɛ, likè bô zan ô di i un lalô, ô timanh bè imsou toulɛ likè sangɛ ô fin' bè imasou djrehi kpa kɛ i bôbô zan ô wunni n'gouan Nyanmien. Sɛ atrekpaa, amou ousa amou un kɛ:

“Ô yôse nann likè sô wa kwlaa ukaa mion n'dɛga è sè ɛ?” zan ô tɛ amou cosan sou kɛ: *likè sô è kleli kô yônann amou aklundjouɛ wayô sɛsɛ ô'ni mlon mlon(1*

Zan 1:4). Ke i kusuman ô fati sô', fluwa n'ga amou kan'gan nouye amou sanou, amou djanvoue kun kusu ô klôke amou kusu amou di aklun djoue bô Nyanmien n'gouan manfoue bè wun i bè di aklundjoue.

Zan ô touli i bô ô sèli ke:

*likè bô è wunni i, bô è tili i n'gan, è kan è klè amou kusu nann amou kusu amou ni è noudan wa yô kun-
I kusu é anounze yôle ô ni sie ni i wa Jesus-Christi.
Likè sô è kleli nann amou aklundjoue wayô sese ô 'ni
mlon mlon (1 Zan 1:3-4).*

Sakpa, ke kpadjale ô tchouin ka kaa n'ma'm blè toun nou, ô ti sô èkun ke Nyanmien i n'glanglan kpadjale kusu ô tchouin sran'm i un. N'de kusu, amou Nyanmien i nigè soun zoule bô amou fa soun-n'zoutin', amou kusu amou kwla sre Nyanmien ke Moïzi sah: 'Fa wô yrun yan fa klè mi'.

N'de'm bé su akundan bulɛh

1. Amou Nyanmien i kundɛɛ nou, ô kpin amou tinou kɛ amou kan'gan Nyanmien n'de fluwa?
2. Amou usa Nyanmien kɛ ô yi i wun n'glô klè amou blɛ bô amou kan'gan Nyanmien n'de fluwa nou?

Srɛ wa: “ô Nyanmien, sɛ a ti Nyanmien bô yili min n'ga yɛ sɛ mi klôɛ ô yi wô', yaci yi wô un n'glô klè mi yɛh klèmi sakpa kɛ Jesus-Chrisi ô ti wô klun ba yasoua sakpa kɛ wa dè sran'm bè tiô'!”

3. Amou wun i wlɛ kpa sakpa kɛ, sɛ amou wann amou sôh Nyanmien, ô fatakɛ amou sike:

Nyanmien ô ti dan traɛ klô sran i Nyanmien i sile atima'm; Nyanmien ô ti dan traɛ klô sran ni i n'glouɛɛ bô ô fa si Nyanmien ô'?

*N'wun i wle djrehi kpa ke n'si klô sran.
Yeh n'sè amou kpa ke amou lafi su ke sran
dandan'm bô bè di laa laa ble, bé kwlaa
kusu bè ti sran wié. N'kusu n'ti sran ke klô
sran sah- Sangé sran fi ô'ni i bè semanh.
Jesus-Chrisi ô traa klô sran.*

NAPOLEON

?N'zu ye o titi sran'm bé nou nion?

N'dèh è min n'ga è di ye, è fa soun'zon ke klô kun'gba bô sran kwlaa bè tran nou sah. Sange sran akpasoua akpasoua bô bè tran bè mantan sou, bô bè kusu bènouan ô semanh è klôsô i su tranle ô ti kèklè kpa.

Sran'm bè nou titi le sô i bô ô finn' è min i sièsiele nou, anze sica nou anze kusu djouman dile nou. Se sa sô'm bè titi sran'm bè noun sa kun ô ôle bô i sran nou titile ô ti dan, bô ô le bô kpa bô è kwla fa soun'zon ke min nou kpôle ô ôle, ye kpôle sô ô saci è min i nou tranle; bô ô titi sran'm bè nou ô'. Sran kpôle sô' ble ô ni dôh kwlaa sou ô te ôle.

Amou mann è kan'gan sah bô bè titi è min nou bô è kwla wun bè djrehin' kpa i sinann é wa wun n'ga bô ô ti bouboule nou i tchin'tchin bô sange bè wun min i dan.

Bouboule bô bè fitèsou djrehi

Min i sièsièlè: Min' i sièsièfouε'm bô sre kun bè bèwièn'gou'm bè wun ti' bènouan ô semanh bè wun. Ke bènouan ô semanh likè wiè su, alε kunle fangan i atin' ye bèfasouô' - bé yô sô nann bèfa sa'sah bè n'vlè.

N'vlènou tranfouε sô'm bô sre ô kun bè, bô bè klun ô titi bè, bè klô manh ke bè di alε ye bé kun'de ke bè sièfouε bè toutouu alε nigè'm bè bô. Ke è wun i sô' nigè'm bègba télévision nou, è wun djrehi kpa ke ountré dile ô ôlε, ô wa mantan kpa ye 'alajé dile' ô noun manle kun.

Sica i sièlε nou: N'zoué bô ô tômanh, awè kpinle ô ni asie i kèdjéle bô bè saci sran wun likè bè djuu n'vlé'm bô bè lèmanh sica dan kpa bè su. I sô' sa'm bô bè djuu n'vlé'm bô bè lèmanh sica dankpa bè su, bè timann n'vlè bô bè lε sica dankpa bè tra è dan. Bè yann sica dankpa tra é. Kanze bè klun ô yô yé nann bè wuka é, è wun i wle djrehi kpa ke sica dan fouε sô'm bè yann sica tra é kpekun bé bo yalε ô di bè kusu bè tè di yale tè kô'. I kpa nion bè yale dile sô ô tε yô dankpa tè kô i yrun.

Alô nou tranle: Osoufouε kun'gba'm bènouan ô semanh bé wun. Sounle ô ôlε. Letsoale ô sèli mi ke "mi alô bô wa saci". Kan'zouu ke ô sèlε ô klèke i yi wa djaso i bô. Nanwle n'de sô' ô yôli mi ko uun kpa. O ti sô' sakpa ke è ble n'ga nou "alôbô" ba' "saci". Sran i kungba tranle wa tran sran klôle djrehi kpa bô bè kwla si-alô ô ni adja bô ô kwla tche kpa i ôsou. Sange ô ni i sô n'gba mann amou si ke Nyanmien i klôsrans klôle ô

?N'zu ye o titi sran'm bé nou nion?

fa man sran kwla bô bè klôke bè adja ô yô sese, nan ô yann yrun nan ô tche kpa asie n'ga sou.

Djouman dile nou: Min n'ga è di kôyeh, djouman nou nin'gan'm bè soun ni, sran wiè ôle i djouman sica, i akatoua ô djou min' i. Afoue n'ga nou (1985) djouman nou ountré dan kpa ô toli blôfoue min nou lô'. Seh akponou ountré dandan mou ô ni bè wun sou manle ô wièli, sran i un ya fale ô ni sran i kan'gle kpele ô wa wièmanh djouman difoue'm ô ni bè kpin'gbin'm bè afien lè. Ke ô yô kann ni ountré dile wa ba èkun yôle djouman difoue bè kunde ke bè kpin'gbin'm bè ukaa bè akatoua'm bésu. Kpin'gbin sô'm bè kusu bè wann sica ô nou manle. O yô n'de dankpa ô ni ountré dan akpasoua n'gnon sô'm bè afien bô afoue n'ga nou (1904)! John Parry bian kun ô kanni i bôbô i wun n'de.

Keh n'fa sii John sô', nii ô wafa i djouman andetri. I ble sô' nou ni ôle- afoue abla oun glouan ô ni kun, ye bian sô' i kusu i ima bè ti sii wa, afin' ke ô dili ountré nou djouman laa i afôkô ô yôli i ya, bè fle toukpatche sô' ke 'n'doutré djouman difoue toukpatche'. Keh è yann è ti, mi ni mi yi è kô è kô nian i ô sou i tranwle lô' blôfoue klô kun sou. Bôh John ô kann n'de klèmi ô sèli ke Nyanmien i fangan dan nou tiee afoue sô' nou (1904-1905) fo-n'di dile ô bali n'vlè sô nou ô'. Nyanmien i fangan nou djouman difoue'm bè ni bè sièfoue'm bè dili anouanze, bè nouan ô sèli bè un yebe yin' yili bè wun kpa. Amou niann n'gatche bô ô afoue 1905-Ande'n.

Keh John ô bô afoue nouan sô i su, ô di aklundjoue dankpa i klun. O sèli è ke unzan nonwle fanoufanou

mou bé yinni bè anouan'm afin kpale kungba sô' sran'm bè yacili n'zan nonle. O kpinli i un wla ke i bôbô ô tôli Nyanmien wiè fefe'm ble bô ô kô djouman. Keh ô sri bô ô fa kann n'de ô fa ouka sou ke: "sran'm bè wa ouse i ke Nyanmien i tingéwle ô fi ni" ô fini i wènou ô tesou ke: "i bô lô ye wa kusu ô ye ô fin' sien nin."

Bènou titile dan sô'

Kanze bè nou titile sô'm bè ti fanou fanou, kun ô ôle bô ô traa bè kwla bô ô titi sran'm bè nou dan. Yee i kusu ô ôle lèlè. O'ti likè kun bô ô kwloua saci aklundjoue dile è min' nou ô'. Nyanmien sile bô sran'm bè wun min' i wle ô san'gan akundan!

Ke Nyanmien ô yi i un n'glô klè klô sran, ô yili i wun djrehin' klèli sran i ahôlia nou Nyanmien anze likè bô ô fati sa. I sinann ba wouu mien Jesus-Christi, Nyanmien ô doun'moua sèli ke ô wafa kpadjale dan kun bô ô wa uka sran'm i sile nou: *n'vlè bô ô nanti ahô sin nou ô wun kpadjale dan kun (Ezai 9:2)*. Nyanmien ô yiyinou wafa n'ga kpadjale sô ô wa ba, ye ô fa séli ke: *ba wouu é ba kun, ba man è ba yasoua (Ezai 9:6)*.

Se ba woule sô', Nyanmien i bôbô wa yiyi man nou, ni ba woule sô' wa yômanh srô è yrun. Afin' ble ô'ni dô- kwlaa nou sran'm bè wou ba! Sange sati bô awoulie sô' ô yô dan i bô yôle ke Nyanmien bôbô ô kanni klè sran'm ke ô wa man klôsran'm bè ba yasoua bô ô wa dè bèti. Adoun' moua n'de bô Nyanmien ô klèli, ô djouli sakpa ke Nyanmien ô fa kanni sa'. Nyanmien ô fali i wa yasoua Jesus-Christi ô bali asie suwa. Ba yasoua woule ô ni Ba i sran'm bè tchele tin',

?N'zu ye o titi sran'm bé nou nion?

Nyanmien ô fali kpadjalé ô fa manni bè bô bè nanti ahô sin' nou. Kε è sè n'dèh, i sô' kpadjalé ô fouan ahôsin' bô laa bè klé è yalé, bô è kwla simanh Nyanmien.

Nyanmien ô fali ba woule n'gbatche ô fa siéli i wa yasoua kun'gba ô ni ba kwla bô sran'm bè wou bè'm bè afien. Nyanmien ô dounni n'moua sèlike 'n'zôlie' kun bô ti atre yeh: *nian ke taloua bla kun ô wa unze. O wou i wa yasoua ye ô' toun i douman ke Emmanuel (Ezai 7:14)*

Bô i bô yôle ke Nyanmien ô ni é tè ô nou. N'ga ô klèke djasin' fε bô ô'ni djasin' wièfi bè semanh. Kε Nyanmien soule atin' tetemou bè uka è Nyanmien i wun kôle, Nyanmien n'defluwa ô klé è ke Nyanmien i bôbô ô bali sran wun ye ô tôli sran kusu.

Kε Nyanmien ô bôli kasie ke ô wa ba asie suwa, kpe kun taloua bla kun ô n'zeli. Lèkun bô Nyanmien bô yili likè kwla ô kanni i wun asé, bô ô djrali asie suwa, sran'm bè wun n'de' m bè kacili: *Nyanmien i annzou kun ô yili i wun klée jozefou un la fle nou ô séli i ke, jozefou Davidi anouman, nannh sre ô koun ô ke a faa Marie bô ô ti wô yi ke a fa kô- ô bô afin' ba bô ô wa n'ze i, ô fin' wawe san (Matie 1:20)*. Lèlè bô Jesus ô gnili bô ô fa di i si i djouman, ô séli bè bô bè ô i yrunlè'm ke: *I bôbô ô'ni i si bè ti kun (Zan 10:30)*.

Alapla konn'difoue bô bè fle i ke Jim Iruvin ô sèli ke: "Nyanmien i asie suwa nantile ô ti dan traa ke sran ô nantili anglôsou." Yeh n'de sô' i kanle ô klè ke atre likè bô sran ô yili bô ô kwla kô anglô basou ô'ni alapla, klô sran i sanou atre wièfi ô kwlah tramanh atre bô ô klè ke Nyanmien wa djaso n'glôlô nan ô wa tran sran'm bè afien' ke ô fa sinin Jesus-Chris nou.

Ke è kan'gan Nyanmien i n'de è kô è yrun, bè yrun n'de bô Nyanmien nouan i djôfoue'm bè kanni ba yasoua i woule nou ô ni i douman bô bè fa tonn' ni i, douman sô'm bè kwla bè le bô: *"bè fle i ke likè klan man, afôtoue manfoue, Nyanmien bô- le timin', Ananganman sie, aklundjoue i su kpin. O wla bèti gnanle i bô dan ye ô mann aklundjoue bô ô wièmanh lé."* (Ezai 9:6-7). Douman sô'm bè bô wunle ô yô nonni man sran kwla bô i wun ô sièsie min ô ni bè sasou gnanle. Afin' è min i sièsie le sran'm bô bè ti sese foue bô bè le kwla kpa è tè kun de i sô' sran'm. Kee ô fin' i la laa nou bô ô fa djou n'de, sran bô o ti n'glouele foue, bô ô'ti sese foue bô kwla sièsie è min nann sran'm bè kô di aklundjoue, è nannh gnan manh i sô' sran lie bô kô man è aladjé dan kpa è min sou.

Sange aklundjoue kpin bô Nyanmien ô fa manni, i lie ô le kwla, ô klô sran ye ô kwla mann è min i aklundjoue dan. Lèkun, Jesus ô wa ba ye ô wa sièsie asie suwa min dile. I blesô' nou ale kounle likè, sôdja difoue'm bè ni bè bô bè nian è n'vlè'm bè sou, ô ni bé bô bè yili toui mou bè kan kan bè kwla bè bô asie suwa mlon mlon!

Min i dile, anze i sièsie nou sran ô klèli i un ke ô kwla sièsiemanh è min. Aklundjoue ô ni sese bè ble ô wa djou bô Aklundjoue manfoue kpin ô wa ba ye ô wa sièsie è min. *I ble sô'nou n'vlè'm bè koun manh alekoun* (Ezai 2:4). *I ble so'nou Nyanmien i sile ô yi asie n'ga ke n'zoué ô fa yi djé zoué i bô sah.* (Abakik 2:14). Klôsrans i wun n'de wiéfi ô djômanh Nyanmien i klun ke Jesus i balebô min foue'm bè kwla bè sou mide i sa ô'.

?N'zu ye o titi sran'm bé nou nion?

I sinan Jesus wa fa min i nou aklundjoue dile dan sô' wa ba, sran'm bè nou bouboule dan sô' ô wa yô djrehin' kpa. Sran kwlaa bè wun i. Yeh i kusu bouboule sô' ô tran Jesus-Chrisi sou.

I sô' ti ô fatakææ amou si sa n'ga Jesus ô yôli manni amou, ye likè bô Jesus ô'ti amou yrun, n'zou sa tiemann Jesus ô bali asiæ souwa, ye n'zou likè ye ô yôli manni amou blæ bô ô ô asiæ suwa.

I bô bôle fluwa ô' ni fluwa bô Zan ô kléli, bè bô klele nou ô' ti kun. I bô bôle fluwa nou è kan'gan sè ke: *i bô bôlenou, Nyanmien ô yili n'glô ô ni as''ε*" (Bo bole 1:1). Zan fluwa nou è kan'gan ke: *i bô bôle nou ô'ti Nyanmien n'de, ye n'de sô' ô'ti Nyanmien... like kwlaabô ô asiæ n'ga sou bè fiin' Nyanmien N'de* (Zan 1:1,3). Nyanmien bô bè fle i ke Elôhim i bô bôle fluwa nou, Zan i fluwa nou bè fle i ke "N'de". Elohim, ô' ni n'de ô fali klôsrans i unnin ke sran sah nan wa nanti i bôbô i like bô ô yili'm be afien. Læ nou ye Nyanmien ô yili i klôsrans i klôle i n'glô ô'. Nyanmien n'de fluwa nou ô ti kle wa ke:

I bo bole nun, n'de'n nin Nyanmien be o le, n'de sô'n ti Nyanmien. O nin Nyanmien bé o le lalaa. I ye Nyanmien man ô yili ninngé kwlaa-a, liké fi nun-man le bô nen i ye ô yili-ô. O o men' nun lalaa, i ye Nyanmien man ô yili men nin-ôn, sanngé menfoue'm b'a si-men i... ô beli i bôbô nvlé'n nun, b'a sô-men i nun. Sanngé be kwlaa nga be sôli i nun bô bè lafi i su'n, ô man be kaci Nyanmien wa. Nyanmien wa bô be ti'n, b'a wu-man be ke

be fa wu ba'n sa, bô'fin yasua ni blab ô be klo ke be ' nyan b'a, sannge Nyanmien bôbô ye ô wuli bé ô... Nde sô'n kacili i wun sran, ô ni yé wa trannin, ô ti aklunyefue nin nanwlefue, é niennin i anyrunnyan'n, ô ti anyrunnyan bô se Ba b'ô ti kunngba'n... (Zan 1:1-3, 10-12, 14).

Ké Mohizi ô fa ousali i wun sa, akôtô Filipou kusu ô ousali i wun ke Nyanmien ô'ti se.

Filipou ô ousali famine ké: *Famien, klé é sie (Zan 14:8)*. Ye kpé kun Jesus ô teli i sou sè ké: *sran bô ô wun mi ni wa wun sie (Zan 14:9)*. I sô' cosan bô Jesus tée sou, se ô timanh sie sô' sakpa uun Jesus ô kaci gble foué. Sran fi ô kwla mien min i Jesus ké ô sè i un ke ô ti Nyanmien. Se ô'ti Nyanmien sô' sakpa ni ô kaci agblefoué dan bô é min ô nianh wun min i lé. I sô'nti amou fa sou ké ble bô é wun Jesus, ni Nyanmien ye é ya wun i ô'.

O fin tchin bô bè sèli ké—wan yôle Jesus—, tchin sô'nou ye sran'm bè nou bouboule ô bôli i bô ô'. Sran'm bé tchouin ni bè wun i lika. I kusu ô timannh afoubènou n'de ké ô ti klewa (Zan 10:30) ké: *Mi ô ni mi si è ti kun, sran wiè mou*. Bè wun ni i wle ké bè Nyanmien i kundele ba wun i Jesus nou sange sran sounman kpa bè kplimanh sou ké Nyanmien ni i bôbô dan bô ô ti ô kwloua yô i wun sran ké Jesus sa, i sô gnan zouin'ti bè lafia sou ké Jesus ô ti Nyanmien. Sange sran kpan'ghan wiè mou bè kplin sou ké ô ti Nyanmien ye bè souli i sou. Sran wiè mou bè mla mla bè sa ké bè kuun Jesus.

Ble bô ô dili i asie sou, Jesus timanh sran'm bè nou boubouli. Jesus sèli ké:

?N'zu ye o titi sran'm bé nou nion?

*Sran n'ga ô ni mi nou mann nou nii ô ni mi wa bou
(Matie 12:30).*

**Sange n'de i kliklisou tɛɛ kpɛ kun'gba ô timan
kɛ ba wiè n'de sô' i kanh.**

Amou man è fa son'zon sran kun bô i n'gouan ô kaci. La aa nou ô ni Jesus bè dimanh, sange ô wa yôli Jesus i akôtô. Sôlou ô ti zouifou fluwa sifouɛ dan kpa bô i n'gouan ô yôli klanman dan- i gbanfle nou, sôlou ô kpôli Jesus i akôtô ye ô klèli bè yalɛ dan kpa i kusu ô gblin sou kɛ bè kuun akôtô wiè mou. Sange blɛ bô ô' feli i wun man ni Nyanmien, ô wa klôli Jesus dan kpa kɛ i famien sa. I Jesus sou soule nou bô i wan ô dii nanwle ti' ô feli dan kpa. N'zou likè ye ô yôli kacilɛ sô' nion?

Le kun bô Sôlu ô kô Damasi, ô wunnin “kpajalɛ glannnglan dan” kun kpajalɛ dan sô'n ti Sôlu i nyima ô sili blɛkun nou. O wunnin i wlɛ dan kpa kɛ ô nin Nyanmien ye ba ya nun- ôn.

Grɛci anien nou ô sèli Nyanmien kɛ: *n'zou sran ye ô lɛ wô', fanien?* Nyanmien ô tɛli i su kɛ: *Mion, n'suan Jesus bô a klè i yalɛ nion (Sa nga be yoli'n 9:5).* Lèkun sô' Sôlou ô silɛ kɛ Nyanmien ni Jesus bè ti kun.

Nyanmien i wunlɛ sô ô' kacili sô I Nyanmien I kpôfouɛ i Pôlou i Jesus i akôtô. Kɛ ô fin' lɛ ô fali i n'gouan i kwla fa wlɛli fanien Jesus i sanou. I sin', yalɛ klèlɛ nou ô bôli Jesus i n'dɛ djasin' i bôlɛ min ô ni n'vlɛ souman'm bè nou ô ni soulafilɛ nou. Jesus i silɛ djrehi kpa'ti Pôlou i n'gouan nou'ti, ô kacili djasin' bôfouɛ asiɛ suwa dankpa i blɛ sou. I fluwa kwlaa bènou ô klèli kpa kɛ likè kwla bô bè yili bè'm bè kwlaa bè fi i famien Jesus-Chrisis (*Kolosfue mun 1:16*).

E wun i wlε kpa ke Jesus bô fin' Nazareth ô timanh ke Nyanmien nouan idjôfoue n'gbin bô ala koubalofoue'm bè kleli i bè fluwa nou. Jesus ti Nyanmien Ba'n, o ti-man Nyanmien wa. Jesus kusu ô ti-man Nyanmien i wa kun bô sran ke Mormon foue mun, Jéhovah i akôtô ô nin sran wiè'm bè bu yô-o. Bè so'foue mun ô nin bè akplôwa sile ô nin bè atô buale bè a wun- man i wlε ke Nyanmien i bôbô ye ô yili i wun nglô-o. Be fle i so'n ke "nzanngan" bo fluwa ng'o tutu nde'm be bô bo be fle i ke *Webster* o tu i bo ke: "like nga be kundε ke be fa sanngann nun'n annze be fe i kwalaa gna i lika wlε'n bo be ko-man kun'n."

Bè bô bè fle bè ke hindou bè kusu bè si 'Jesus' ke bè "amouin ba'm" bè wiè sa. Man è buu i akundan ke Elisée i Nyanmien lie bô djrehin' ô ni apahin amouin tete mou bè kwlaatranmanh lika wlε nan ba fimanh asé. I sô'ti sran sanou Nyanmien bô bé ni Jesus bô' ti Nyanmien bè semanh, ô fata ke è yi bè asè famien Jesus-Chrisi i yrun. Jesus ye ô ti Nyanmien i wa, ananganman ô ni i si Nyanmien ô ni Wawe San bè ti kun.

Kεh è kô wun i wlε ke Jesus-Chris ô' ti Nyanmien, ô kwla yômanh è ya ke è lafisou ke i awoulie bô o'ti atre, ô ni atre likè kwla bô ô yili bè asie suwa, ô ni i woule nou o ni i djinle ye i Nyanmien sou kôle lèlè bô ô fa ba kasien bè kwlaa sô'm bèfiin' atre. Jesus-Chris ô tra a n'mla kwlaa bèsou, n'mla bô i bôbô i tianounnou ô kpeli bé ô ni klôle ke ô fadè é ti, afin' ô ti Nyanmien, like kwlaa bè yifoue ô ni bè n'mla mou ye bè n'gnôlie mou.

?N'zu ye o titi sran'm bé nou nion?

Jesu ti-man è nun wa bubu sa bô ô bubu é nun ô'ti-man sikafoue nde annze “yalefue” nde, i kusu ajafue annze kusu aja i rafue'm, i kusu nan-man è min i su sièsièfoue'm bè nde ô'. Nyanmien i asiè'n su bale bô ô bubuli sran'm bé nun ô tra likè kwla bô asiè nga su wa ô bubu sran'm bé nun.

Yeh n'de sô' ô timan ke è kan è trtrasouô' afin' famien Jesus i bôbô ô séli ke:

Se Nyanmien ti amou si sakpa'n, wuun amou klo n'sa, afin n fin Nyanmien wun lô, i dunman nun ye n wo wa-o'. Nan n tian-un ye m bali-ô, i ye ô sunmannin min-ôn. Ngue ti ye an wun-man nde n'ga n kan klé amou'n i wle-ô? Afin an klo-manh ke an tiè. Amun si'n yelemusu'm bè si Satan'n, ye an klô ke amou'yo amoun si sô'n i klun sa- Ke ô fin i bo bole nun'n, ô ti sran kun fue, ô di-man nanwle mlon mlon, afin ô si-manh nanwle'n. ô bua atô, afin atô'n ti i nzuen, atô'n ti i junman, i ye ô ti atô buafue'm bèsi nin-ôn. (Zan 8:42-44).

Keleh amou si kpake ke ôle sranwié'm bô bè lafi Nyanmien sou bô bè si djrehi kpa ke Nyanmien ô ti sie, i kusu sran wiè mou bè lafi baè su ke i ye ô ti bè si nion? Sran'm bè kwla bêtimanh Nyanmien i wa mou. Sran kun i yrun likè fa n'gnon sô'm bè ôle ananganman. Se a klôke a yô Nyanmien i osounoufoue a yô, se a klôke a yô baè i osounoufoue kusu a yô.

Se a klôke a fa sou pôpô ô ti ke wô sa, se i kusu a klôke a fa sou dankpa ô ti ke ô bôbô ô wun sa, sange si djrehi kpa ke ô fin' wô sulafile nou ye Nyanmien

kusu ô uka wô'. Se i kusu a fa Nyanmien kan n'goua, a gnann n'goua likè. I sô'ti amou sike se sran kun ô minn arète unzoue ô djou i souô!

Sran'm ba boubou bènou boué n'gnon. Sran kun ô yô boué kun noufoue; se aklô a yô Nyanmien i n'vlènoufoue anze kusu baé i n'vlènoufue. Ô'ti kpa ke amou si boué n'ga amou ô nou. Yeh likè klikli bê fatake amou yô nann amou yôô Nyanmien i n'vlènoufoue, yôle ke amou si Nyanmien yeh amou si likè bê Nyanmien ô yôli manni amou i wa yasoua ba Chri i noun.

'Jesus' i douman i bê yôle 'Ananganman bê ô ti mi dèfoue'. I sô'ti anzou ô sèli Zosef ke: ...*I kusu a tonn i douman 'Jesus; i yeh ô dè i n'vlènoufoue'm bè ti ô' (Matie 1:21).*

?N'zu ye o titi sran'm bé nou nion?

N'de'm bé su akundan bouleh

1. O' fiin' amou sese yole nou, wafa n'ga amou falafi Nyanmien sou ô yô amou n'da'da?
2. N'zou ye ô boubouu sran'm bènou dan? Min nou sièsièle, sica sièle nou, djouman dile nou? Anze kusu wawe nou i kusumann ananganman likè?
3. N'vlè bèni nou ye amou woô', nvlé bô famien Jesus ô kanni bè wun n'de'?

*Bô traa likè tɛ i bô silɛ,
Ô ni bô traa likè kwlaa,
Ô n i i sô' n' gba ô ni
Nyanmien i silɛ ô' sɛmannh*

DR. ARNOLD (Balon I Souklou Kpin' gbin)

?N'dε i bó yolε béni?

*K*εh è fa bô afoue ta'nda n'ga i bô, sran souman kpa bè bouli i ke è min ô wah kaci klanman kpa ô fa man é. Bè lafisou ke é min ô wa wlou afoue tánda sica ôkloue nou, bô man aklundjoue ô ni agnanbèoun bè trann min sou. Sran souman kpa bè bouli i ke é min i nou agnanbèoun ô yô dan sran kwlaa bè sou ô mann toukpatche ô ni awlaboue ye yale ô ni afe'm bè wiè sran'm bésou. Kpe kun kpiti kpli afoue n'ga 1914 nou ale dankpa wa tôli blôfoue min nou.

N'dεh n'ga é séhe, afoue ta'nda ablaoun ni kun ye nou, kanze fluwa sifoue dandan'm bé yili atre nigé bô sran kwlaa bé wunni, sran'm bé kan mannh ke bé yrun min dile ô ti sanwun, ô ti sesese. Sran akpi akpi bô bé ô min nou sre ô kun bé kpa ke bé wun ke ale nigé bé sou sonn é min nou. Ale nigé sô'm bô bé kwloua nounou é min i lèkungba, ô ni sran'm bô bé sièsiè é min bô Bénouan ô semanh sa'm bésou, ke sran wiémou bé wun i sô', bé wan é min i nun tranle ô wa é kéklé. E dounni n'moua kanni klèli amou liké wafa wafa kwlaa bô bé boubouu sran'm bé nou é min n'ganou. Liké bô ô yô é min i min dile, liké sô kéklé sa ô ô i sou. N'zou liké ye ô wa yômanh yié nion?

E min nou sran dandan bô bési fluwa bé wan bété cosan sô' i sou ble bô bé wunni bé wun. Sange ble sô' nou bô bé kann min i éun n'de békô', bô bé fa sa n'zôlië'm bé sounzoun, ni é min i te ô sou yô dan kpa kô- i yrun. Bé fali sica tienni i nouan, bé fali bé wun mien kwla nan bé yi é min i tenou, sange ô ni i sô' n'gba é min ô tè fa atin' te oufle sou. Fluwa sifoue dandan, dôtrôhfoue dandan, sicasiefoue, min i sou siéfoue dandan'm bé yali é min i un n'de kanle, sange adjale kwlaa n'ga bé fali nan é min ô kaci, adjale sô' ô wa yôman yé lé. E min i dile ô té yô tæ.

Sange, sran dandan sô'm bô bé yali ke bé kann é min i wun n'de, bé bômanh sou ke Nyanmien ye ô ti klô sran i wun n'de nion. Sæ bé sou wun i sô' n'de i bô, bè wun é min i siésié le i atin'. Sange Nyanmien kun'gba ye ô kwlaa klé é atin' sônion. I sô' nou ye é wun bé bô bé kunde Nyanmien ô ni bé awlin kwlaa ô ni bé bô bé kunde Nyanmien ô ni ahisouë, ôni ahôwi dile. Bé bô bé kunde mannh Nyanmien djrehin'

Nyanmien ô séli ke: *Amou mann é yô sran ke é bôbô é sah (Bo bole 1:26)* Amou kwla bisa amou wun ke: “wafa bé ni ye Nyanmien ô yili sran ke i bôbô sah?” Nannh ke é wun sran i waka ye é wun i wle ke ô fa Nyanmien afin' famien Jesus bôbô ô séli ke: *Nyanmien ô ti wa ε (Zan 4:24)*. Nyanmien ô lémanh sa, *ôlémanh dja ô ni ima. Nyanmien ô tran kpadjale dankun nou, bô sran i ima ô kwla wunmin i (1 Timote 6:16)*. Amou si sran bô bé wun min i. Sran i nou, liké dan kun ô ôle bô bé ima ô wun min i ô', liké sô ôle woua kpan tra bé un nin ba. Sran i djrehi kpa ô wou mannh lé kanzε i unnin ba ô kplô, i sô' liké bô ô woumanh lé i ye Nyanmien ô yili i ke i bôbô sa.

Nyanmien n'de fluwa ô yili n'glô ke Nyanmien ôle n'glouele kun, ôle kla kun ye ôle ahoukoué. I sô'nou ye Nyanmien ô yili klôsrans ke i bôbô sah. Sange ke Nyanmien ô ti Nyanmien ti, i n'glouele, i kla ô ni i ahoukoué, bé kwlaa bé lémanh awiélie i sô' ti Nyanmien ô tra klôsrans. Kêh Nyanmien ô fali sô'. Fluwa si foue dankpa kun bô bé fle i Einstein ô le n'glouele dankpa bô lé awiélie ô'. Sran fi ô kwlaa simanh liké kwlakwla, ye ô kwlaa klômanh ke Nyanmien ô fa klô sah, ye klôsrans kusu i ahoukoué ô kwlaa tin'gè manh é min. Klôsrans bôbô ô timanh i tian-un nou kpin anze i n'gouan Nyanmien i tin'gefoue.

I wawe nou sran bô ô ô sran nou ti, sran ô ni i yifoue ba kwlaa idjô. I unnin bô klôsrans ôlè i *n'ti bô bé wun i ke ô ti sran (1 Tesalonikfue mun 5:23)* n'ti, sran ô ni min n'ga ô bô siin' ya é bé kan bè un.

Liké kwlaa ô yô yiè man é ble bô sran ô yô liké kwlaa i nouan sou ô ni Nyanmien i n'de bô sè ke i klikli-sou wawe ô siè é, i sin' é kla ye i n'san sou é unnin ba nion!

Sange liké kun wa nantimanh kpa. I sô'ti sran sounmankpa bé kacili i sô atin' lie bô Nyanmien n'de fluwa ô kanni; bé kacili ke: bé unnin ba ye ô douun n'moua, i sin' bé kla, i n'san sou bé wawe!

Ô ti te man é ble n'ga nou ke sran i sanou liké, bé unnin nou lik yôle ô ni like klôle ô ni min nou like fe kwlaa bô klôsrans ô klôbé bé traasran wiè mou bé akundan boule ô ni bé adjale fale bésou sange ni i kusu bé wawe nou liké yôle, liké klôle anze kusu bé wawe bôbô ô wa wou mlon-mlon. I kusu bé sou manmanh Nyanmien I atin' bè awlin nou mann Nyanmien ô

man bè n'gouan, ye ô klè bè n'gouan dili i atin' ke bè Nyanmien bô ô yili bé sa; kpe kun bé siè Nyanmien i sien, wiénou kusu bètran Nyanmien i un n'moua kpa, kpe kun bé ni Nyanmien bé idjômanh, bé bô bé sa mian Nyanmien i wun.

Sran kun bô ô bouu i wun ke Nyanmien ô nou manleh mlonmlon, i sô sran lie ô ti woufoue wawe nou. Sran kun bô ô fa Nyanmien i n'de sou, bô ô ni Nyanmien bé dii anouanze kpa, i sô sran lie ô ô n'gouan nou ke ô sou dii min i kpa ke Nyanmien i n'de ô kanni sah.

Sange Nyanmien bô klôle ôni agnanbèhoun ô wa yi I, bô klôle sô'nou ô klôli é dankpa, é bô é wouli é tɛ'm bé ti, ô tchin ni é n'gouan Chrisi nou (afin'yaci-déle-nou ye amou fitè nou ô'). (Efezfue mun 2:4-5).

Min n'ganou sakéklémou bé bô ô fin' klôsrans bôbô i n'gnolie'm bé ti. Nyanmien wa yi manh sran ke waka sa, anze kusu ke sran oufle ye ô min i ahounkpoué ô'. Ke wakasran ô ôle, sran bôbô ô sô i ye ô min i sou ô', ye ô taka i lika n'ga i klôsrans i bôbô ô klôke ô taka i ô'. Sange sranlie, Nyanmien ô yili i ke i bôbô ô yô like kwla bô ô klôke ô yô anze kusu ô klôke ô yômanh. I sô'ti ke ô fin' le, like kwla bô sran ô yô, ô gnann i akatoua nouan like. (Amou kusu amou si ke bé bô bé yô fia houn foue'm bé blôfoue aré, bô bé simanh Nyanmien i n'de, bé kwlaa ke bé ti i sô n'delien').

Woule dankpa ô tôli Nyanmien i djouman bô i wan ô ni sran bé di i likawle sou ble bô ô yili sran. Waka n'ma kwla bô bè ô trôfiè nou bô Nyanmien wann sran'm bè di sange n'gnon bè ôle bô Nyanmien

ô sèli ke nannh sran ô di. Bèfle waka kun ke “*n’gouan waka*”, ye béfle kun ékun ke “*te ô ni kpa sike waka*”. (*Bo bole 2:9*) Nyanmien ô sèli Adan ni Eve ke bé kwlaa di waka n’ma kwla bô bé ô trôfiènou sange “*te ô ni kpa sile waka n’ma*” nann bé di. Ke Nyanmien ô sèli bé sô’, ô’ klé ke ô wa mann bé ahinye soufale i atin’, Nyanmien ô yili i n’glô klé yasoua ôni bla ke bé klunklô like i atin’ ye ô wa klé bé ô’. Nyanmien ô mian mannh sran ke i yrin ô yi I. Bé bô bé Nyanmien i yrin yile ô fi’n bé bôbô bé klun klô. Se bé klô ke bé fa sou ô ti ke bé sa; seh bé klôke bé famanh sou, ô fi’n bé bôbô.

Sange i kpa yôle bô ô sou kô yômanh, Adan ô ni Eve bé djasôli Nyanmien i wun, bé yrin wa yimanh Nyanmien i like kpa bô ô fa tcheli klô sran. Nyanmien ô sili ke bé yrin bô ô sou kô yimin I, sa kèklé kpa ô wa tô’ sran sou. Sange i klôle dan bô ô fa klôli like kwla bô ô yili, ô ni ke ô si ke sran i ti gnanle nou ble kasien nou sran wié mou bé fa sakpa yôle i atin’sou, Nyanmien ô manni sran kwla bé fo-di dile, ye i kusu ô mian mann sran lé ke ô yôli te anze like kpa.

Baé, bô ti aglekpefoue, ô fali i lakale dan ô fa souli Adan ô ni Eve bé bô nann batô tenou. Ô kacili waka’ma i klanman kpa ye ô sèli bé ke se bé di waká ma bé yô ke Nyanmien sá. (Baé ô souu sran bô ô lafisou i unsou ke sran ô ti I bôbô I Nyanmien. Sange ke Nyanmien ô ti’ Nyanmien bô ô kwla kacimanh kann, sran kusu I yile bô Nyanmien ô yili I ke sran sa, ô kwla kacimanh Nyanmien lè.) Baé ô souli Adan ô ni Eve bé bô nan ba yô bé klun klô sa, ba yaci Nyanmien i klun klô sa yôle nou. I sô’ti ble ôni dôh kwlaa sou, sran bé ni Nyanmien bé nouan ô semanh lé, bé wlamanh sa

lika wle lé, ye sran kusu ô sou gnanmanh i ti'lé afin' sran kwlaa bé fin' Adan nou. I kusu: *I sô'ti, ke'te ô wlouli é min nou sran kun'gba ti', i sô'te i tieman wié ô bali ô', ye wié i kusu ô Sali'sran kwlaafi'bé kwla bé yôli te (Romfue mun 5:12).*

Asiélié, dôhrô, ale kunle ô ni bisoua, bé kwla kwla bô bé ô é min nou béti sran i sa te bô ô yôli i bô bôlenou i akatoua. Sate' sô' i bô yôle ke klôsrans ô yôli i klun sa'liké. Sô' bô ôfali wié ô wlouli min nou bé fle i ke te, ô ti toukpatche dankpa bô ô saa sran kwlaa. Sa'te sô wa saci mannh klôsrans ô ni é Nyanmien bé afien kun'gba, sange kusu klôsrans ô ni é wié'gou bé afien.

Sange, mi ni amou è timanh awoulienou satyôfoue kun'gba sange è ti satyôfoue è n'zouin nou like yôle.

Wiétôfoue kusu ô fali i wun soun'zouli é awoulie nou, ye ô séli ke: *bé wouli mi sate nou, ye mi ni kusu ô n'zeli mi tenou (Jue mun 51:5).* Sange, ke é di sate i adja, ô klè mannh ke i sô ô nounou é sate bô é yô bé nou. Nyanmien n'de fluwa nou ô ti klewa ke—*é ti'sran bô bé yrii ô yrimanh n'mla ... ye é yô éklun sa nigé mou bô bé fi' é unnin nou, ô ni bô fi' é akundan nou, ye é ti yafale ba, ke bé n'ga'm bé sa'.* (Efezfue mun 2:2-3).

Sakpa, Nyanmien i yrun é ti te yôfoue afi' é gni wa yimanh Nyanmien. E n'zouin te ti', sran oufle ô souamanh é te i trô sran oufle i tisou- nannh é yi bôbô, anze é ôsoufoue i kusu é djanvoue wié. I kpa kusuman nann é laa-nou like- anze kusu min n'ga é tran nou e'. Amou kwla amou sate' bô amou yôli, amou soua i trô ke n'kusu n'soua mi sate i akatoua i trô.

Sran bô ô lafi Nyanmien sou ô ni sran bô ô lafimanh Nyanmien sou, i kusu alakoubalofoue ô ni zuifou bé kwlaa, tɛ' i gnanman ô tchi bé. Tɛ' i gnanman ô tchi sica n'vlé nou foue ye ô tchi n'vilé ô sica ô noumanh nou. Tɛ' i gnanman ô tchi sôdja difoue ô ni awièwafoue, yasoua anze bla, wlaka bôfoue ô ni Nyanmien n'de kanfoue, fluwa si foue ô nib ô ô simanh fluwa, sicafoue ô ni yalefoue ... *Afi' bé kwlaa béti tɛ yôfouei i kusu Nyanmien i ayrungnan ô nou mannh bésou (Romfue mun 3:23)*. I kusu sa tɛ' yôle ô ti klôsrans'm bé afien sacile i bô n'din'.

Sange Jesus ô ti' sateyofoue I moyé! ô séli kɛ: *man bamanh sakpayofoue'm bé flele, sange sateyofoue'm (Matie 9:13)*. Mi ni amou, é sa tôfouan ni Nyanmien I sanwun sanwun. Likè bô bè flehi 'tɛ' I bô yôle kɛ 'bé sa ô tô fouanni'. E bôbô é n'yôlié bé kwla kpô mannh é ti'. O ti agblɛ kɛ sɛ é yô sa kpakpa é fitè nou ye è ni Nyanmien è nouan ô sɛ è un ô man é kwla gnan Nyanmien i aklundjoue. O' ti klewa kɛ *nannh è sɛsɛ like yôle ye'klôsrans ô yann I ti ô', kɛ ô kô yonann sranfi wa minmin i watisou (Efezfue mun 2:9)*. I sô' ti, tidélenou, Jesus ô séli kɛ: *n klo aunnvue nga bé si sran'n tra tɛ nga be yi bé man min'n, afin m'an ba-man sran kpa'm be flele, sanngɛ sa tɛtɛ yofue'm ye m bali bé flele-ô (Matie 9:13)*.

Sɛ amou si Nyanmien i klôsrans i klôle dan i bô, amou bô amou dja ô ô teyôle i djrôkô nou, amou yann amou ti dankpa.

Afin' Nyanmien ô klô sran lélé ô tratra sou (*Efezfue mun 2:4*), like kwlaa bô ô fa ousa amou yôle kɛ amou sô bétignanle nou kɛ tchele sa'. Afi' sate'

yacile nou ye amou gnan amou ti ô', soulafilenou. I sô' kusu ô fi' manh amou, *Nyanmien ô fa tcheli amou (Efezfue mun 2:8)*. Jesus bôbô ye ô yili i sô sraka dan sô', ô touali kale nan wa tiké Nyanmien soulô' anouan bô fité Nyanmien sou bô tefoue ô ni Nyanmien bé kwla kokoyale.

Nyanmien bô i sran klôle wa file sou, ble kacien nou ye', ô kplinin' sou ke klô sran ô gnann ananganman n'gouan famien Jesus-Chrisi nou. Sange, ke bô ô yaci è nou ke è kplin' I n'gouan lie sou. Wafa n'ga amou fa sô Nyanmien i n'gouan manle nou bô bè touamanh kale ô'ti n'da kpa, man ô yô amou likè dan kpa. Nyanmien ô sèli ke: *sien nien, ô'ti ble kpa, sien nien ô'ti bèti dèle tchin (2 Korentfue mun 6:2)* Sien nien tchin' ô' tit chin'kpa, ô ti bèti dèle tchin', nanh amou sié I tchin' oufle anze ahiman. Man amou nri ô kpin sou ke Jesus ô sèli ke: *manh bamanh sese foue'm bèflele, sange sate yafoue'm (Matie 9:13)*.

O fata ke amou si i djrehi ke amou sou n'de'm bé bô yôle- amou saté'- se amou sisô ni amou wa touu amou dja kun amou yrun kôle amou sou n'de i sièsiele. Jesus watre i sanou ke ô sô amou nou n'de kin, lika kwlaa bô amou ôle, ô ni wafa kwlaa n'ga amou ti, se amou ti toukpatchefoue anze se amou ti kpèkpèfoue. N'de kun bô Jesus ô klô ke ô ti i amou nouan nou yôle n'ga: *Nyanmien, mann ô wla ô wa asé mi bô n'ti tefoue n'lika (Lik 18:13)*.

?N'de i bó yole béni?

*Letri kun bô bisouafoue kun ô kleli
i bisoua bô bè fe i ke 'Max bisoua'*

Bisouafoue kun ô kanni n'de srôsrô kpa'm ble bô ô o bisoua bô ô sranblé n'vlénou.

"Fluwa n'ga amou Nyanmien i kundele ... ô ouka limi Nyanmien i n'de i tile. Sa' bô n'klôke n'kanyôle ke fluwa ô tin'ge é n'gouan i atin' kpa sou. N'lafisou ke amou ti mi n'gan. Djanvoue kun ye ô tcheli mi fluwa n'ga... n' lafisou ke Nyanmien ô ti liké yifoue ô ni liké kwlaa bé yifoue. N'lafisou ke Nyanmien ô ouka mi bisoua n'ga nou..."

– Trans World Radio i nou fluwa bènou

N'de'm bé su akundan boule

1. Amou wunn i wle djrehi ke ble n'ga nou é min ô kô'manh é yrun?
2. Se amou timanh djuédjué, nanse dôhrôfoue ô ba, man-n ô douun moua ô kunde toukpatche, ke ô wun i, i sin' ô wa man amou aré?
3. Wafa bé ni ye Nyanmien n'de fluwa: ô kunde amou toukpatche? Bô ô man amou aré bô ni fata ke ô yô amou kpèké?

*Laah biankun ô souan Simon,
O yi atre nigè mou klô'kun sou, ye ô
bôSran kpan'ghan bô bé fi' Samarie
Klô'sou bé nouan, ye ô yô i un sran dan;
kpe kun kpin'gbin lélé bô ô fadjou ba
kan'gan bésou, bé kwla bé djran kôn'bé
sé ke: "Sran n'ga ye bé fle I ke Nyanmien I
timi dan nion?"*

DÔTRÔH KPIN LUKI

?Ngue ti ye man sran'm be to be fuan atin kpa nin-on?

*B*le bô nti bakan, bô étran blôfoue klô kun su oka'm bé nou, kôn'goue ôni wianou, alapla dandan bô bé kun ale bé tou sin' nglo é soua'm bé su. Bô é o ale nou, é klô n'ga bèfleke Midlands bô o wia atôwle lô, lô- ye alapa-sô'm bé tou kô. E ni djanvoue'm é sièli é alapla lie'm bé tewa i n'sôlie. I sô'nti ble bô kun ô kpan é tisou sre ô kun man é, sange ble bô é kpôfoue'malapla ô sin' bô é ti i nen, se sre ô kun é é si ke kanze ô yôse, é ale alapla lie bé djre i asé yole ke bé kwla tô i toui, ô yô é fe kpa ye kusu é di aklundjoue. E ale akpla bô bé ô asie, bé kwla saci ékpô foue'm bé alapla i dôoun kpa. I lenou é di aklundjoue dan kpa, ye é lafi é ale nigé'm bésu kpa.

E Ble kwlaa nou bô é alapla bé ko wô- é kpôfoue'm bé alapla nou, bé kandifoue'm bé lè awoungban nou katadjoua bô bé kwloua fa djra asie' sou, kpekun bé yann béti- sange asie souwa ke ô kô yô nann ba ounman ati nan ba saa bé sin, ti, é ale kunfoue kpin ngbin'm bé toutou ati'm bè n'zôlie waka'm bè bô. Ke

ô kô yô sô, é kpôfoue'm bé alapla kondifoue'm ni ba mli. Afin' ati kléle nzôlie bé nou mann bé yrun kun, ye bé simanh bé sa fama anze be i ati' sou fa.

Sange, é bô éti ba kan'kan é wun i wle kpa ke kanze bé toutouli ati' n'zôlie waka'm bé bô, é lie é sike n'zôlie kan'kan bé ô bô blé i nou bô bé té klé sran'm bé ati' é kun, bô blé bô bé fle i ke Wootten nou. Ati' nzôlie kléke waka sô'm, se é kaci bé yrun kôô besou bô nann besou ye i klikli bé sièli, é kwla mlin' é kpôfoue'm. I sô yôle nou, ô kléke é souan ale dile i bô dan é n'vlé nou. E wan é yô sô, nan bé bô bé simanh é n'vlé nou, ble bô bé djousou, bé kô mli.

Sakpa, sange ô ni sô kwlaa nga é yô béle, se é kpôfoue sô'm bé lé fluwa bô klé bè atin' bé sanou, kanze é toutou atin' nzôlie waka'm bé bô, bé wun atin' djrehi kpa bé fa sou, bé sou' kwla mli man. Kanze kusu é ba kan'kan nou nyolie bô é kpe ati' n'zôlie waka'm bé un, é kpôfoue sô'm bésou mlin' man lé, ble bô ô mli ô klé ke ô siman i ati' fluwa i nou kan'ngan.

Nyanmien kusu ô klé é sran wafa bô bé Nyanmien i kundele nou bé yaci bé wun mann ati te ye ô mli bé ô, afin' bé famanh ati séii, bô ti manwle ati su.

I bô bôle nou, bé kwlaa bô bé kplimanh sou ke, men nga ô bô si ya é ô fi' Nyanmien bô bô nglo ô' ni asié, bé sôfoue'm wouu bé ti wiénouan, afin' ba famanh atin' séii i nzôlie sou!

Bé bô bé wan bé si ngwlele, bé yi' sou touli... ye ke ba kplen man sou ke bési Nyanmien ke i Nyanmien bôbô sa, Nyanmien ô yacili bésate yole nou... (Romfue mun 1:22, 28).

?Ngue ti ye man sran'm be to be fuan atin kpa nin-on?

Bé akundan tete boule'ti, bé sô-man Nynamien bô yili liké kwlaa, sange liké bô Nyanmien ô yili ye bé sô bé ô'. Sran kun bô i yisou ô'ti djrehi kpa, bô ô si ngwlele, sanke Nyanmien bô bôli liké kwlaa i ye ô fata ke ô sô' i ô'. Se amou kplin man sou ke Nyamniën ye ô bôli liké kwla bô bé o asie souwa, ô yaci amou nou ye amou lafi nigé tete'm bé sou ô ni akundan tete'm bô sran ô bouu i men sou bé sou. Se amou akundan boule ô' ti te amou wawe kusu ô ti saciwa!

Nyanmien kusu ô dounmoua séli sran'm bé ke se bé a lafiman i n'de su ke n'de bô ô ti nanwle sa, ati' tete bô ô mli sran i sou ye sran ô'fa'. Yôle ke, sran kun bô i wan ô kle manh Nyanmien i nanwle n'de ô ni i awlen kwlaa, bô yaci fa ati' oufle su, sô ni ô o afe dan kpa nou. I afe sô' ô yô yrin nen.

Bôô basôman ye ba klôïman nanwle bô ô kwla déli bé ti. I sô' tie-man Nyanmien kusu ô bleli bè wawe te kô yonann ba lafi likè bô ô ti te i sou... (2 Tesalonikfue mun:10, 11).

Se sran kun wafamanh nanwle sou, kanze bé yô i se, sanke te sou ye ô lafi ô'.

Mi wla kpin sou ke lékun bô n' kô mi alô, bôle oufué dan kpa ô gouali nan mi ati' i wun wa wa yô mi kéklé dan kpa. N'kundeli akpônouan djé n'djé dandan'm ye n fa mi sa n fouefoue bé ti nan man wun ati séii kpa bô fakô mi alô lô'. Tôsou i kpadjale ô ti kann kpa bô ô kwloua klémanh mi ati'. N feli kpa nan man djoun mi atô lô'. Nyanmieen kusu ô sé é ke, men i awiélié lô', akundan tete'm bé boule ô wa tôô é men

sou, i bô yôle ke sran ba faman Nyanmien i nanwle nde bô ô ko dé bé su. Jesus i akoto'm bé ousali i ke, *ô bale kasien ô ni men i awièlie bé wa yô se anze kusu nzou liké ye é kwloua fa sié bé n'zôlie ô?* Ye ô teli bésu ke se:

Chris i unsu ô ni Nyanmien nouan i djôfoue tete'm bé wa son' kpa, ye bé wa yi atre liké dandan ô ni klanman kparamou nan ba lakaa sran'm, ô tcheman nan- ba kwla laka soufoue'm (Matie 24:24).

Amou kwloua sé amou n'de ke “bé nian laka mi.” Ye amou kwla sé amou un ke Nyanmien nouan idjôfoue ô ni Chrisi tete foue, amou kwla sié bé n'zôlie kpa. Sange kusu amou djran kann nan amou bouu amou awièlie tchen i akundan. Se amou wa klôman nan wledile, ye Nyanmien kplen ni baé sou ke ô lakaa amou, amou sou wunman i wle. Se i kusu amou si ke Nyanmien nouan idjôfoue te ye ô lakali amou, amou sou laka man amou wun lé. Afin' sran kun bô ô di nanwle, bô ô si nanwle, bô ô klô nanwle, bô ô bouu akundan kpa, ô kplen man sou lé ke ô lafi atôbouale foue sou anze sran bô ô yo i wun ke ô ti nanwle foue sa i sou.

Man é si ke sran akpasoua ngnon bé ô le bô se bé nou kun ô kan'gan Nyanmien nde fluwa nou ô lafisou, ye bénou kun ô ô le bô i lie ô fa mennou a tô boualefoue'm bé sou ô'. Sran i klikli sou bé lie, bé tou bé wun Nyanmien nde fluwa nou, ye bé sa ô mian man. Sran i ngnon soufoue'm bé yri ô yiman sran, bé bouu akundan te- Sange bé kwlaa bô bé wan bé yo Nyanmien i klun sa, famien Jesus ô sé bé ke: “*Se sran*

?Ngue ti ye man sran'm be to be fuan atin kpa nin-on?

*kun i wan ô yô i klun sa, ô wun i wle kpa ke n'de n'ga
ô fi' Nyanmien anze kusu n bôbô n klun klô sa ye n
yôô... ” (Zan 7:17).*

Man amou awlen ô djôô amou wun kpa ke se amou klô ke amou yô, Nyanmien i klun klô sa'm, Nyanmien ô sé amou liké bô ô fata ke amou lafi sou ô ni bô amou kwla lafi-mansou, ye liké bô ô fata ke amou yo ôni bô ô fataman ke amou yô.

I sô'nti, amou man é nian é wun sou ble kwlaa nou bé bô bé kaci bé wun Nyanmien nouan idjôfoue bô i kusu bé kanman Nyanmien nde i nanwle sou sange bé klun klô nde ye bé kan, ye bé sou amou bô ke amou yô sa bô bé timan kpa, ye bé sou amou bô nan amou ke amou lafi liké bô ô ti atô liké.

E ble lie nou, ke é sé e, baé sanouan sa teteyofoue'm ba son' kpa, ye wiémou bé sou sran'm bé bô ke bé fa atin' tɛ'm bé sou; bé sôfoue'm bé ti asônoutete kôfoue. Bé kwlaa bô bé yili Nyanmien bô ô ti sie, Nyanmien bô ô ti ba ô ni Nyanmien bô ti wawe i nanwle nde sou', bé sô'foue'm bé ti atô Nyanmien nouan idjôfoue. Bé kan'gan Nyanmien i n'de fluwa nou sange bé siman n'de'm bé bô toutou' kpe kun bé kpe n'de i wun, bé kaci bé bôbô bé tianoun nou asônou bô ô takaman Nyanmien n'de fluwa sese foue sou. Ble kwla noua mou kwla wun atô bouafoue sô'm bé bô se amou ousa bé cosan nga? “Wan yôle Jesus-Chris?” Cosan sô' i sou tete djrehi bô fin' Nyanmien i n'de nou i tieman ô fatake amou si ke Jesus ô ti ô'.

Sakpa, se amou wun i wle ke Jesus ô ti Nyanmien i wa yasoua sakpa, bé bô bé tonn bé wun souin ke bé

sou Nyanmien, bé wun amou wawε nou ke sran bô i ti ô noumanle sa.* Bé fluwa lie nou, Nyanmien i doun man ô ti kléwa sange Jesus i wun nde wiéfi ô timannh kléwa ke ô séli ke:

Sran fi ô kwloua kôman Nyanmien i wun se sran sô wa siman'minun (Zan 14:6). Nyanmien nde fluwa nou san'zan dan kpa ô tô bé bô bé laka bé wun Nyanmien sou lafile nou bé sou. A lafisou ke Nyanmien ô ti kungba lékéléké, a yô sa kpa, mousou n'ma'm bè kusu bé si sô', ye sre ô kun bé Nyanmien i un (Zak 2:19).

Ke é sé ε, asônou tete kô fouε ô ni bé ngnolie tete, bô bé lafi man Nyanmien bô Nyanmien nde fluwa ô kan i nde, bé sôfouε mou bé sou sonn kpa. Bé tonn bé wun souin asônou bô bé fin'n'mlaka n'vlè'm bé nou, bésou tchouin sran kpan'ghan. Laa laa n'vlè'm bé nou bô Nyanmien i n'de ô tranli asé ke bé sanou

---

*Blôfouε men nou baé dile i souklou danpka kan i nou sran'm kwloua djou (akpi akpi so blou) men i un moun-nou. Ô ni 'bé un klole, bé un oukale, ô ni nanwle dile'; bo bé fa klé sran'm, souklou So, bé fa kun sran. Se a kloke a kô i souklou sô nou, ôfatake a sé ke a o blénou nan a sou koundekpadjale. Sange chris i akoto, i lie ô lafisou, ye ô kan i nouannou ke ôwa wun kpadjale. Jesus ô sélike: n ti men i noukpadjale., sran bô ôsou sou mi sou, ô nantiman blé nou, sange ô *gnan ngouan nou kpadjale (Zan 8: 12)*. Souklou sô i nou kole ô yo sro kpa. Béklé amou ke 'Gauto' ô ti "Nyanmien i dounman te" ye i kusu Gaotosô iye ô yili é men nion. I sô'nti Gauto bô bé fa klé sran'm keNyanmien, i sô'n ti Jesus bô Nyanmien n'de ô séli ke *ôti kpadjale djrehi (Zan 1: 9)*. sran 'mbé si min, amou wuni sô gble bô souklou sô bé fa se boudafouε, hindoufouε, alakoubalofouε, zif ô niasônoufouε'm bé nyrun. Ke souklou te i noufouε ô kô yo kpin n'gbin, bé klé iNyanmien i dounman oufleke —'Jahbulon.' Dounman sô i bô yole JAH bô ô klé ke YAHWEH, ye i kusu BULL ô klé ke baal nann ON i kusu ô ti Ezip lô Nyanmien wia. Amou wun i wle kpa ke san'ganwa liké ô. Sa'nga Jésus i bôbô ô kanni: ...*Se kpadjale nga ô ô ô nou ô ti ahosin', i ahosin'n ti te (Matie 6: 23)*

?Ngue ti ye man sran'm be to be fuan atin kpa nin-on?

liké sa, bé sô' n'vlé lié'm, sien asônou tete bô bé fle bé ke aosin'asônou ô ni bô bé fa sran wawe bé wlan asônou sô'm bé sou sonn. Bès ô asônou tete'm, be klé sran ke ô sô. Liké bô Nyanmien ô yili bé'm nan bé yaci Nyanmien bô ô yili i sô liké'm. I n'ga bô ti te ô ouka sou, yôle ke asônou tete sô'm bô bé laka bé wun Nyanmien soule nou, bé léé bé sou kpen' kun bô ti lalô sran ô tonn i un souin ke ô ti Nyanmien nouan idjôfoue, nan Nyanmien ô soumen ni i asie souwa ke sran'm bé sô i.

Nyanmien flefoue'm bé kusu man, bé bô mon'dri dan kpa bé fa te bé sou lafile i n'glô. Bé kanni nzué sica dan bô bé le i n'ti, bé kwloua bo djasin' alakoubalo djasin' men ô ni n'vlé souman souman kpa'm bé nou, ye bé sasou ô tre dan kpa. Bé asiélie 'sese' kun bô bé fle i ke éboue ta'nda i tiafien bô ô taka zusalem oka sou, bé kle li sou ke "ba wouman Nyanmien ye kusu Nyanmien ô kwla wouman ba", ke bé kle sô' ô klé ke bé sou kpe Nyanmien i n'de i un, nde fe sô' bô ô ti kle wa Nyanmien nde fluwa nou sakpa ke:

Afin'Nyanmien ô klôli men i lèlè, i sô'nti ô fali i wa yasoua kun'gba tche ô fa manni ke ô yônan sran kwla bô ô lafi i sou, wa mli man lè, sange ô nyan ananganman n'gouan (Zan 3:16).

Wawenou akoundantete boule ô nouman asônou tete'm bé kungba bé nou. Bé bô bé siman Nyanmien kusu, bé kpeli bé Nyanmien i sule lié i ba, nan bas è bè un ke klôsrans bô Nyanmien ô yili i, ô ti men sou kpen bô fata ke bé sô i ô'. Liké kwlaa ô fi' sran, ye sran kusu ye ô yô liké kwlaa i yé ô'. E fluwa kléle dandan foue

kusu, aladio sou idjôfoue'm ni bé bô bé yi nigè'm bé n'glô télévisiôn nou, bé kwlaa bé bô ti kun ke sran ô ti 'Nyanmien'.

I sô asônou lie bô klô sran ô ti Nyanmien bô bé sô i ke Nyanmien bô ô bô n'glo ni asiε, i sô asônou lie ô timan asônou oufle ke sran sunman bé bou i nsa- Pôl ble sou, Nyanmien ô sèli ke: *Bé kacili Nyanmien i nanwle ni atobouale ye bé sôli liké kwlaa bô Nyanmien yili bé'm kpe kun bé yacili Nyanmien bô yili liké kwlaa i le...* (Romfue mun 1:25). Nyanmien ô ousa sran sôlefoue'm bé cosan ke: *Ble bô n bô asiε a o ni? Kan klé i sô, se a kwlaa te sou ô ni ô nglouεle* (Zob 38:4). I sô nde lie ô ôle tchen kwlaa nou. Ke Baé ô bali wa wun Eve un, ô kléli i liké bô bé kwlaa yoman ke liké bô bé kwloua yô sa'nan wa sé ke: *Amou yo Ke Nyanmien' sa'* (Bo bole 3:5). E ble nga nou kousou, Baé ô té laka sran'm ô ni i nouan nou ô ni atre tete'm bé yole.

Atre ô' kousou amou ti gban fle kan bô men i sièle ô ni asônou tete'm bé yolie'm bé ti-man amou n'dándá liké. Amou lie men sièfoue'm bé ti-man nanwle difoue i kusu asônou i fanou fanou n'ga ba djousou ye, bé di-man nanwle anze kusu bé nouman sese ati' sou. Amou kloke amou ni amou wié'gou bô amou ti amou anien ye amou san nou lika wle nan amou a di aklundjouε. Amou bouke se amou kô- balo sile fanou fanou bô bé a djousou, bé ouka amou nan amou wa nyan amou ti, nan amou wa di aladjé, nan amou wa tranman ko-un ko-un tranle.

Sakpa, amou ti n'de bô balô bofoue anze djué tôfoue bé to bô amou si sou ablé. Amou si djehi kpa ke djué wafa wafa sô'm bè sangan bé ô ni baé i yolie

?Ngue ti ye man sran'm be to be fuan atin kpa nin-on?

tete, ô ni bla ni yasoua n'na bé un nde. Ble sounman nou kpa, djué'm bé tôle ô sé ke senfete dan nou kôle ô fouman ke sran ô fe asié' souwa. Afi' se Nyanmien ô klo klô sran, ô fa-ta ke ô yaci sran i asié' souwa nan ô fe. I sô'nti sran i fele ô fin' Nyanmien Balo sô'm bé sile nou, sran'm bé yo bé un sa tete, bé nonn n'zan bé bo, bé wôwô bé wun lalie, bé touu ngonni, bé di n'tré ye bé sé n daloua ni ngban fle'm ke men i dile ke bé di isa', men i dile ô ô asié' sou wa, ô ni man nglolô. Ble bô sran ô ko wou, ni i men dile wa wié.

Amlencen'm bé klô kun bô bé fle i ke Los Angeles, i sou nde kun ye. Klô sô sou, lika kun ô ôle bô bé fle i ke 'djowle lika. Bé siésié fouin, ngbanfle ô ni ndaloua'm bé fouin ya n'sien, bé fa mi' de lélé anglo n'san, bé fa kounde bé osoufoue'm nan ba kwla sié bé. Ke ô ko yonan ba wun bé osoufoue'm, bé fa "fluwa n'ma" klekle bé djama'm bé sou bé fa sié bé n zolie. Fouin nga ô le-man osoufoue, bé tian- bé kwlaa bé nouan ye bé sié bé lika wle kounman kun gba nou. Fouin sô'm bé souman lika bé ti n' 'zan nonn' bofoue, bé ti drôgéfoue, ye bé nonn sikleti tete, ye bé si balô tete, bé ti djué tete'm bô bé to bé aladio bé sou. Gbanfle ô ni taloua sô'm bé fali ati' te sou, bé mlini. Sien ni ô wa yo bé n sisô, bé kwlaa saman bé si' kun. Se ô tike bé tiéli ye bé fali famien Jesus i ngouan n'de'm bé sou ke: *Mi n'bali asié sou ke yonan boua n'ma'm ba nyan ngouan nan ba nyan ngouan i kpan' gban nan ba nyan bé ti (Zan 10:10).*

O ni i sô' gba, ble kacié nga nou, liké bô baé ô fa laka sran'm kpa yôle atre yile. Atre yile sô' ô sou nyan sa sou, ô sou tre é men nou. O ti sakpa ke é ble nga nou,

atre yili wa tra é nan nannan'm bé ble lie sou. Atre yili sô, ô le i souklou kole, ye sran'm bé boua agble bé séké 'fluwa sifoue dandan' bé souklou n'ga wa djou sou siennin.

Lika soun man kpa bô é soun zou man, lô lika'm bé nou ye Baé i sôfoue'm bé sou sonn. Blôfoue men nou, sran dandan bô sran bé yi ô yi bé, bô bé siésié é men, bé ya bé nouan, klô bô bé fle i ke kensington nan ba "man-man" baé ke Christifue'm bé man-man Nyanmien sa'. Baédifoue'm bé a nya ô son kpa Blôfue men nou lô'ke men i n'moumoua lika kun bô bé fle i ke Vancouver. E sran blé nou adjale ô ni amouin sô-le tete ô ni bé bô ablé tete bé sile, ye baédifoue'm ô ni atre souklou kofoue'm ye bé sou yo bé men nga nou ô'. N'goua kanle ke "Donjons ni Dragons" ô ni "ouiji" bé souan atre ô ni sa' tete yole bô Baé ô fa laka sran'm bé bô. Wawe nou sa'm bè bô wunle nti ô ni atre nigé yole bô sran ô klô bé yôle, i sô' nti man baé i sasou ô sou tre. Sran wan ô faman Nyanmien nde sou, ô kpe i si' ô sili Nyanmien i kpadjale bô ô man n'gouan ye **ô ko** blé touun bô baé ô fa wla sran i ka nga nun i kundele. I sô salie'm bô sran ô yô bé bé ti n'gben. Bé bô bé yo i sô satete'm bé sé bé wun ke bé si ngwlele, ye bé sou di ngwlele men.

O ti kpa ke é lie, é wla ô kpen ble kasién dile i un nde bô Nyanmien ô kan. O sèli è ke é nian é un souatre yifoue'm ô ni bé bô bé sé bé un ke bé ti Nyanmien nouan idjôfoue bô bé timan bé lika. O seli é êkun ke sate yofoue'm bé sou kpen kun ô wa ba, ye i ngnolie tete'm ô wa yo bé ô ni nousou'm bé si Satan i fangan

?Ngue ti ye man sran'm be to be fuan atin kpa nin-on?

nou, ô wa yô atre nigé mou ô ni atô bouale, ô ni lakale ni n'droumou dile fa klé bé bô bé ti mli foue (2 Tesalonikfue mun 2:9, 10).

Sa te yole bô wa nyan sasou ti', é wun i wle kpa ke sran ô ni n'vlé n'vlé sounman kpa'm, wawe te ô tinn' bé sou, ô klé sran'm bé yale ô ni satete, i sô' nti man sran'm bé klun wa kpô tô bé klun. Bé lé-man sulafile kun Nyanmien i sou. Baé i atin' tete'm bé n'zôlie'm bé sonn ni é men nou, é kwlaa bô man bé kwlaa bé nouan fluwa nga nou sange man amou si kpa ke atin' sô'm wièfi ô noumanle bô ô klé bé ke famien Jesus-Chris ye ô kwloua dé bé ô'.

Nyanmien i n'de lie' bô ô kan klé men nou foue'm, ô timan aklun titie nde anze kusu wiè n'de; nde sô bô ô fin' Nyanmien ô ti nde bô ô man n'gouan. Nyanmien i nde bô ô kan ô man n'gouan dan kpa bô ô ti sese, ô ti nde bô ô man aladjé ô ni aklundjoue bô sanke Jesus nou ye bé kwloua Nyan n'de sô' nion. Ke amou kan'gan fluwa nga nou, Nyanmien; wawe san, ô souu amou bô ke amou fa amou wun man famien Jesus-Chris bô sèli ke: *n ti ati', nanwle ô ni n'gouan*. Yeh i kusu sranfi ô kwloua kan-man ke Jesus kanli sa' ô fa goua sou sè ke: *Sran fi ô kwla kô-man sie un san ke ô sin'mi nou (Zan 14:6).*

Nyanmien ô kléli amou ati' tete'm bé nzôlie ke ô yonan amou sa' wa to wafouan man ati' kpa. O tikéli amou ngwlele wawe sou nan amou kusu amou wa faman amou wun wa wle man men i atre nigé bô baé ô yi bé'm bé sou nan amou ima wa si-man. O séli amou ke:

Amoun Nyanmien I Kundele

Amùn wun akundan nga n bu'n, m bôbô min ye n si i-ô. Akundan kpa ye m bu i amun wun-ôn, nan akundan tɛ-ô. N kunde ke amou nyrun atin'n yo weiin. I ble sô nun'n, se amou srɛ min'n, 'yaci amou nun amun' Kô. Se amou flɛ min'n, nan an srɛ min'n, n ti amou srele'n. Se amou tu amou klun kunde min, amou wun min. N yi amou wlé ni lika nga be trali amou lomueɲ ôli nun'n bé kwlaa be nun fité. N'yiayia amou ye n'fa amou sa amou sin lika nga fuannin amou nun wa ôli'n i noun." (Zeremi 29:11-14).

?Ngue ti ye man sran'm be to be fuan atin kpa nin-on?

N'de'm bé su akundan boule

1. Nzu wawε ye ô sô- men bô ô sô-man Nyanmien bô ô yili likè kwlaa nion? (*Romfue mun 1:22-28*)
2. Amou Nyanmien i kundεε nou, nzu ndε ye ô kwloua oukali amou kéklé kwloua bô ô djouli amou sou i siésiéle? (*Zan 7:17*)

Amou akundan nion?

Amou like klôle i kusu amou awlen ba?
3. Nyanmien ô mann amou 'nzôliε' djrehi kpa bô klé amou ati' bô ô kô I wun lô'? (*Zan 8:12*)

*Afoue wié laa nou, ba kann kun ô ousali
asônou bakan'gan bé liké kléfoue kun kɛ:
“Nyanmien ô klô ba yi sou kékléfoue?”
Liké kléfoue ô teli i sou kɛ: “Tchetche”
Amou nian ato n'de bô bé kanni klè ba
nion ô'. Se Nyamnién ô klô-man yi sou
kékléfoue m, ni ô wa klô-man mi wié.
Shakespeare ô séli kɛ: 'Klolé' ô ti man
klolé blé bô bé yaci boué kun lé'.*

G. CAMPBELL MORGAN

?Nyanmien ô kló min sakpa?

A mou kwlaa bisa amou un lékun ke klole bô sran kun bô ô ti amou djen' dji ô fa klo amou i nouan? Amou wa dounmoua yi amou klole i bô sran bô ô siman ke amou klô i i un lé? Ke ébouu nde ngnon sô'm bé akundan, amou wun i wle ke ô djou ble wié nou, é sran klole ô fata ke é yi i nglo ô ni é sanouan like. I sô yole ô fata kpa tra liké kwlaa yole.

Sran I sanouan like yole ô ti kpa dan i sô tie-man Nyanmien bô ô o nglo mouamoua lô' ô yili I klôsrans I klole i nglo, i sô' nti nan Jesus wa ba, wa wouu waka n'da sou manni é. Ke amou wun i sô salie i bô, amou ousaman cosan kun bôman amou kwlaa si ke Nyanmien ô klô amou sakpa.

I si'nann man fa mi un man mann Nyanmien, n kan'ganli so'dja bian kun ô nigban fle kun bé un nde. Bé sran ngnon sô' bé dili so'dja djouman lika wle ble bô bé kun ale i klikli. Gban fle bô bé fle i ke Willie Holt bô ô lé afoue blou ô ni ngnon ô ni sô'dja difoue n'so bô bé siman Nyanmien bé tran boue

kun'gba kun nou. Be fle so'dja bian kun ke Bill. Bian sô' ô si-man Nyanmien ke willie bô ô si Nyanmien ô ni I famien Jesus-Christi sa'. Gbanfle kan sô, n dô soua kwla nou bô ô wa la', ô koto I lawle le, ô sre Nyanmien ye ô kan'gan Nyanmien n'de i bleble. Ble bô ô sre Nyanmien, so'dja n'ga bé siman Nyanmien bé lôkôlôkô i ye bé we i amouin.

Lékun bé sou kpen bô bé fle i ke Colonel commandant ô fleli bé kwla sange Willie ô ni Bill bé lie bé kali boue nou lô'. Bô bé o lô' kpekun awiéfoue kun wa wlou boue nou bé sin'. Sôdja commandant ô kundeli awiéfoue sô' lélé, wawun min i nan wa sé bé ke: "n kundeli awiéfoue sô' man wun min I" n kan klé amou kasién ékun ke "anouman kô'goue awiéfoue sô ô bali ékun, mi n'de i atabô ye ô o ie, n kan klé amou kwlaa ke se sran sô' ô o amou nou, ô yi I un nglo nan ô yin I akatoua ke yasoua sa'. Sange se ô wa yi min i un nglo amou kwlaa sran kun ô nyan bé si' sou bôle nouan blou ô ni mi kisu'. Sange kusu se amou nou kun ô kplin' sou nan se ô soua amou kwlaa amou ti trô bô bé bô I amou nouan, bé n'ga'm bé nyan bé ti, sou bôman bé."

Bé o le lélé, lika ô te blinn' ke sran ô waw ou sa', kpekun bé niann Willie bô ô ti asônoufoue wa douun n'moua, ô wungéli so'dja kpin I un ô séli I ke: "kpin, a séli ke, se énoun kun ô soua é kwla é bôle trô' nan se a bô I sô' sran lie, bé n'gamou a yaci bénou, i sô' nti, kpin n kplin sou ke bé bô mi nan bé yaci bé nga'm bè le." Kpin ô' fali ya dankpa nan wasé ke: "n zu tie-man a yaci sran bô wa yoman sa te nou ke ô soua wô sate i akatoua i trô?" Sranfi ô kédjéman I un "kpekun" Sôdja

kpin was é bé ékun ke: “amou waw un nyanzouin dan kpa ke amou yaci bakan nga nou ke ô soua amou bôle u trô’n amou bô amou yoli sate bô ô fata ke bé bô amou”

Ke kpin ô kanni sô’ tche, i wan bé yiyi Willie I un trale, nan bé bo i si’ sou bole i bo. Bê bô’ bé bo gbanfle kan sô’, bô ô tô bô I yrun ô blou bô bole sô’ ô yo yrinlin, kpekun bian ô souan Bill, bô ô kwla nian man sa’ srosro sô, ô fitéli sran’m bè nou ô kpan li kéklé ke: “amou djan! Mi ye n ti awiéfoue nion. Amou yaci mi nou man bé bô mi mi sate yole nti.” Ke Willie ô wunni i ke Bill ô sou ba i un, ô min ni i ti sou nan wa idjô wa sé ke: “ô ti kpa Bill, sange é kpin ô kla se min I si’ nde bô ô kani I si’. Wô a kan man I n’de’, man bé bô mi ô sate nit.” Ke sa’ sô ke ô yoli sô’.

Bé bôli Willie sô’nann wa kwlaa djaso manlé. Sange i si’nan wa wou nan wa ô mien i un lô’, Bill bô i awlin ba ô kpôtôli i klun, ô soun ni Willie i wouwle le nan wa ousa i un Cosan ke: “nzutiô’ Willie? Nzutiô a yo sa’ nga fa man ni mion? N ni i sô’ sa’ n seman.” Willie ô kwloua te sou sé Bill ke: “Bill” n yoli i sô’ nan wa wun i wle ke Nyanmien ô klô wô. Ke n kan klé wô a sri mi; i sô’ nti, n séli ke se n yo i sô man wô, a wun wafa n’ga Nyanmien ô fa klo sran i bô bô mann Jesus ô kplin ni sou ô ôli ô ko wouli waka n’da sou ô te’m bè ti.” i si’nann ba sié Willie nan wa ô Nyanmien sou, Bill ô sôli bėti déle bô Chrisi ô fa man sran kwlaa ô ni i sran klôle bô ô tratra sou.

Chris nou, klôsrans i mliwa tie-man nglo lô ô tikéli waaa. O fi’ klôle–Nyanmien i sran klôle bô ô fa klôli é nou kun ‘gun–klôle sô’ nou man Chris ô wouli afe nou waka nda i bolô’ ô ni sraka yile dan.

Sran seseƒoue

Waka nda nsan be kplanli bé Golgotha oka dan sou ló. Bé boboli awiéƒoue ngnon waka nda ngnon bé sou. Bé afien le bé boboli famien Jesus, nan wa wouu le.

I wié woule dô kacien nou aƒe nou, awiéƒoue bénou kun ô bouuli kunle bô bé fa kun bé I akundan, wafa bô bé sran nsan bé sou wou. Akundan bô ô bouli ô boli I nouan dan yôle ke ô bouu mann i bôbô I aƒe lie i sou akundan sange wafa nga Rômfue'm bé sanman sran bô Jesus bô wa yoman sate bé kwlaa sanman i ke bé bô bé yoli sate sá, afi' se bé wou waka nda sou ô ti sou kpa afi' bé ti sate yofoue, sange Jesus bô ô timan sate yofoue bé kunli ke bé sa' ô ti abonouan sa' dan. I sô sa'lie, ke ô bouu i akundan ô yaman i sanou. Ble bô sate yofoue só' ô wou, ô kanni i un asé dankpa nan wa sié sa nsan bé nzôlie:

Nzôlie klikli sou: *é lie akatoua nga é yen i ô ni é n yolie'n bé fata*. I woule nou, sate yofoue ô wunni i wle kpa ke se ô sou wou ô ti kpa afi' I sate'm bé nyolie nti ô fata ke ô wou I nouan wié te. Se bé sou bobo i waka nda sou, ô ti kpa ke bé bobo i waka nda sou.

Nzôlie n'gnon sou: *E lie, se é wou, i souô ... kanze laa nou sran kounle ô ni awié wale bé akatoua ô ni sienni sran kunle ô ni awié wale bé akatoua bé ti man kun, sange laa akatoua i n'da n'da ô tra sienni i n'da n'da*. Fluwa n'ma nsan bô awiéƒoue i woule nou ô kanni, ô klé é ke laa nou akatoua ke wié woule sa' ô ti sou ye ô ti sese. *Ye wu...i so'n ti i su*.

N'zôlie n'san sou: *Bian n'galie wa yomanh sa'te*. N'de nga i bô ô kléke, awiéƒoue bô bé bôbôli i Jesus i

un kokole, ô wun iwle kpa ke wa yo sate nan afôtoue bô bé fa touin I souô' sange kusu ô bo I nouan ke Jesus bô wa yomanh sa'te bé bobo i wié waka n'da sou I un kokole'. Ke' ô fa sé ke *Bian nga lie*, ô wuu i wle djehi kpa ke Jesus i woule lie' ô tie i sou, kpôle wié ye Jesus ô sou wouô'.

Ke' sa'te yofoue ô wunni i bôbô i sa'te i woule nouan waka nda sou, i ti déle bô ô ko yin I, yole ke ô kpe i yin Jesus sou. I sô'nti nan wa kpata sé ke: *Jesus, man ô wla kpen mi sou, ble bô'a wa tran ô famien dile ble nou*. Bô- Jesus kusu ô te' te kokole klan man sa'm bé sou ô ni bé bô bé sa' wa mian béwun bé sou, nan famien Jesus wa te i sou bé djanoule kpekun, ô séli I ke: *n deh nga n sé ε wô ni mi étrann n si I alo klanman nou lô (Lik 23:39-43)*.

Lékun' gba sô'nou, bô sa'te yofoue ô dili i te'm bé nanwle, bô ô kpatali famien, sa'te yofoue sô' I woule nou ô nyanli i ti ananganman ti déle mlon mlon mlon. Ô feli i un wleli i sran kpa ke- famien Jesus-Chris- i sa nou nan wa sre i klole bô ô tratra sou lika bô ô fata ke ô sre i ô', lika kpa biy- yôle ke waka nda bô Jesus ô wouli sou.

Sakpa, tchen kpa klan man sô', sa'te yofoue kun i yrun, **fo nun-man** Jesus wun. Sange kusu, ke é fa kô- é yrun kan-, é kwlaa wun i wle ke akoto ngnon bé wunni sa' nan ba sié bé nzôlie. Bé dili lalo ke Jesus wa yomanh **sa'te lé**. Bé nou kun'gun, akoto'm bé dili lalo ke nannan Pôl sa, nan bé kwlaa ba di i nanwle sran'm bé yrun ke Jesus ô timanh te yofoue ye i kusu te kann sa ô nou men i un.

PIERRE kusu, bô ti famien Jesus i djanvoue kpa, bô é si i ke ô ti sran wakawaka, ble bô ô di Jesus i un lalo ke te' fi ô noumann Jesus nou, ô kanni n'de sô ô ni i un mien kwlaa ô ni fangan bô ô o i nou nan wa sé ke: *i (è Min Jesus) bôbô wa yo-man te fi'fi'fi' (1 Pierre 2:22).*

ZAN kusu bô ô ni Jesus bé mantan kpa, bô ni famien Jesus bé wla sa' dan, ble bô sran'm bé o Jesus i un n'moua sange bô i lie ô mantan Jesus dan kpa, ô wunni i wle djehi kpa ke Jesus ô ti-man te yofoue. I sô' nti nann wa di i un lalo nan wa sé ke: *I nou (è Min Jesus) te fi sa'ô nun-man le (1 Zan 3:5).*

POL kusu bô sran kwlaa bé si i ke ô si fluwa dan kpa ô wun ni i wle sô wié. I sô' nti ô ti-man abonouan sa' ke ô kan famien Jesus i un n'de bô ô sé ke bô ô sé ke: *i bô wa yo-man sa'te (2 Korentfue mun 5:21).* Lalo fanou fanou n'san nga sran'm bé dili i Jesus i un bé yô i mi dankpa bô é kwlaa wun i wle djehi kpa ke Chris i n'gouan nou te wa tranmanh nou.

Sê I kusu é wan é kplin' man sou ke sate yofoue bô ô wou waka nda sou anze kusu nanan akoto Pierre, zan anze kusu Pôlou bé lalo bô bé dili i Jesus i un bé ti nanwle n'de, i kusu man- sran bô ô wou waka nda sou ô lèman wiéséwle afin' bô i sa wa mian, i tiô' ô sé ke Jesus ô ti-man te yofoue, amou man é ti san manle bô Judée men nou Rôm kpin' gbin bô bé fle i ke Ponce Pilate ô kan niô'. Bian sô' i lie ô ti-manh Jesus i djanvoue, sange ô séli ke Chris i nzouin ô ti sanwun sanwun. Ke bé mianni i sa ke o di Jesus-Chris i un

?Nyanmien ô kló min sakpa?

nanwle n'de n'ga ô ti sou, Pilati ô treli i awlen ye ô dili bé nanwle séli ke:

*Amou nian, n ouseli i cosan amou kwlaa amou yrun
ye man wunmanh sa 'te fi bô amou fa tonn i souin i
nou (Lik 23:14).*

Sange i kpa nion, lalô kwlaa bô sran'm bé dili i Jesus i un ô ni lalo nga Nyanmien bô ô ti sie bô ô djasoli i wlégbi bia sou nan wa ba asié sou wa ô dili i Jesus i un bé se'? Se sran kun wa idjô' n'sranou, ô fata ke sran kun ô doun n'moua nan ô fe i klé sran'm i sinan sran sô' wa idjô. Ke ô ti sô', nan Nyanmien bôbô wa doun n'moua wa fa Jesus wa klé sran'm i sinan Jesus wa bô i djounman dile i bô ye sran kwlaa kusu bé tili n'de bô Nyanmien ô kanni i Jesus un. Sran kwlaa bé tili n'de bô ô fin' n'glolô, Nyanmien i nen bô ô sé ke *Sran n'ga, ô ti mi awlen ba sou ba yasoua kpa, i nou ie n fa mi wla kwlaa n goualiô' (Matie 3:17).*

Sie bôbô ô si ke, Jesus i asié' souwa men dile ke klôsrans sa ô yo ke wafa nga ô kloli ke sran ô di men ke sran ô fa di men trofié nou lô' sa'. Se ô ti man ke Jesus, *sran kwlaa bé ti te yofoue i sô' nti man Nyanmien i yrun tranle ô to fouan bé (Romfue mun 3:23).* Ô bo i djou man dile i bô, i si bôbô, I "si san" (*Zan 17:11*) ô doun ni n'moua ô fa kléli, ô dili i un lalo kpa wafa nga ô fa dili men i nglolô', i sinan wa ba asié n'ga sou nan ô ni sran ba' di men i lika wle.

Ke é fa kanni sa', famien Jesus ô timanh kan i si Nyanmien i yrun. I sô'nti ô ti klanman kpa ke Nyanmien bôbô ô kanni i un asé, ô kplin ni sou ke bé

wou i ke klô sran sa', bla bô ô si man yasoua. Sange, se Jesus i yi wa yimanh i si bô ô o nglolô', ye se ô wa yomanh i klun klo liké sa, ni Jesus ô timan sanwun sanwun Nyanmien i youn lé. Mann è wun i wle kpa ke, Jesus i asie souwa djounman dile nou, i nyi ô yili i si dan kpa ye liké kwlaa bé yole sanke i si ye ô min' i ati ô'. I sô' nti, i klôsrans aélié ô ti sansan, ô ti klole ô ni i si bô ô o nglo lô' i awlen sou liké yole é men n'ga afe, te ô ni bé tian-oun-nou liké yole men.

Sakpa, Jesus i klôran unnin bô ô fali, i bô ô ti Nyanmien ô nan tili like, men bô i bôbô ô yili i nou. I bôbô ô ti Nyanmien, sange afoue ablasan ô ni nsan men bô ô dili, ô yili n'glô ô kléli wafa nga Nyanmien ô klo ke klôsrans ô fa nanti ô'. Jesus i klôsrans aélié like bô ô yoli bé ô ni aélié bô Nyanmien ô klo ke sran ô yo, bé ti kun- aélié n'ga Nyanmien ô klo ke sran ô yo, le Jesus ô yoliô'. I so'n ti ye ke í Si nien I'n i *wun yo í fe*. Nyanmien ô nian ni i sou ke i awlen sou ba sa', afin' ô dili men i sese ke Nyanmien klô ke sran ô di.

Wa yomanh sa'te! sa'te ô nouman i nou! sese foue! Sa'te yofoue bô ô wou waka nda sou i yrun ô ni Pilate kusu i yrun, Jesus ô ti-man sa'te yofoue. Pierre kusu, zan ô ni Pôl kusu béyrun, tefi ô nou-man i nou. Nyanmien kusu bô ô ti San bô ô o nglo lô' i yrun Jesus ô ti sese foue!

Klole bô ô lé-man awiélié

Amou fa sounzoun bé kwlaa bô bé bali Jesus i bobole i bo 'ya san' amou man é bouu, akunda lika wle, liké zrozro sô' i bô. Sran kwlaa bô bé bo sin'

ya waka nda'm, bé nouan kpε, bé too bé nouan nou. Yeh ke bé nian sa' zrozrosô' ô' ti ke liké kun bô ba sounzoun man ke bé wun i lékun, liké, sô' bô bé sou 'wun' ni modja ô kpiti sran.

I sa' besou ô ni fama sou, bé boboli sa'te yofoue waka n'da sou ye Jesus kusu bé boboli i bé afien waka nda kun sou. Sran'm bé ni Nyanmien, sáte yofoue ngnon sô'm ô ni bé fata ke' bé bobo bé nan bé wou ke asie souwa n'mla ô ti kle wa sa. O ti sou ke bé bobo bé.

Bé afien le, ba bobo Jesus kusu i waka nda lie sou. Sange Jesus lie, ô ti abonoua sa yole ke i bô ô ti san, bô te ô nou-mani nou sran'm bé yrun, i bô ô ti sese Nyanmien i yrun, ba bobo i wié. *Sakpa, Nyanmien... Chrisi nou (2 Korentfue mun 5:19) waka nda lamb sou...ke... boua ba bô fien ô ni kann'vouen ô ni man i un (1 Pierre 1:19) ye i klôsrans klole nou'ti ô fa Chris, man ô wouli sa'te yofoue'm bé nouan.*

O fata ke sa'te yofoue'm béwou nan famien Jesus wa kale. I sinan Jesus wa wou, ô séli i kpôfoue'm bé ke: *n fa mi n'gouan faman I si'nan man fa I ékun. Sran fi ô kwla dé-man mi sánou sange... n kwlaa fa man ye n kwlaa dé... (Zan 10:17, 18).* Ke ô yiyi n'de sô' nou klé i akoto mou i klole dan bô ô fa klo klôsrann ô séli ke: *Klole ô kwlaa yomanh dan se sran kun wa faman i n'gouan wa man'man i djanvoue'm (Zan 15:13).*

Ke Jesus ô wouli bô ô fa tchen ni, ye nannan akoto Pôlou ô kanni n'de djin'dji ke: *Nyanmien ô o Chris nou ye i bôbô Nyamnién ô yoli mann sran bô te ô nou-man i nou, te ô tran-ni i nou ke ô yo-nan sran'm ba yo Nyanmien i yrun seseƷfoue (2 korentfue mun 5:21).*

Lélé i si' kacien, abonouan nanwle n'de bô ô ti kle wa ke Chris ô waw ou é sa'te'm bé nouan ô fa man é wa fité sou ke:

Wô' a ti'mi sese
N'tili wô' te
Wô' a fali liké bô' ô ti' mi lie
Ye' liké bô' ô ti wô' lie a fali manni mi
Liké bô a' ti-man, wô' a fa'ti i siennin,
I so'nti nann man' ti liké bô n timen laa.

Blé i ma Kun

Ke ô wunni i djrehi kpa ke i woule wa mantan, Famien Jesus ô kanni i klun sou n'de ô kléli i akoto'm ke:

Sien nin mi kla' wa san'gan; n sé-se?... Sie, démi dô nga sou?... sange bô i tie-man n'bali lélé bô ô fadjou dô ε sou. Sie man ô dounman ô yo dan. Ye ke i si ô wunni i wle ke i wa i yi ô yi I mlonmlon ti, nan wa te i sou klanman: ... n men'menli i laa ye n ma men'men i é kun (Zan 12:27, 28)

?A trehi kpa- amou ousa amoun- ke ô yo se' bô' bobole ke nyren nin liké sa', bô ô ti Rômenfue'm bé n'yolie liké, ô kwlaa men'men i Sie ô'?

I sinan famien Jesus wa sre sie, ô doun ni n'moua séli I akoto'm bé ke, i sinan bat i waka n'ma, ô fata ke waka n'ma sô' bé wle i asé.

?Nyanmien ô kló min sakpa?

*Sakpa sakpa', n kan klé amou, se waka n'ma wa
tô-man asé nan se wa wouman-, ô ka n'gbin;
sange se ô wou, ô sou waka n'ma kpan' gban gban
(Zan 12:24)*

Afin' bô' tefi ô nou-man i nou, wié wa kwlaa Nyanmien kwlae Jesus sou. Ô kplenni sou ke ô wou é nouan; ô wouli é ti ngren nin wié é te'm bé ti. Ô souali amou te'm ô ni mi te'm ye ô wouli waka nda sou. I woule i akatoua yôle n'vléfoue kwlaa bé ti déle nan ba nyan ananganman n'gouan. I sô' nti ble bô' ô-bosou klé I Akoto'm, ô yili i nglo klé bé ke sran kwlaa bô ô lafi i su ô fité nou.

*[I djounman ati'] n'fitéli n si I nou ye n bali men
nga nou; siennin, n sou djaso men I nou n'kô mi
si I un. [tran'mideleliké] N'sa mi sin'ma fa amou,
nan kan bô- n tran, amou kusu amou wa tranle wié
(Zan 16:28, 14:3).*

Ô' ti klan man kpa. Sange i abonouan sa' bô ô fati ti', sran wiémou bé so'-man défue Jesus-Chris i yacile nou, yacile bô sran kwlaa bé tan ni-man sica nan ba yin i, ô ni i sô' ngba ke Jesus i sran klole ô ti dan. Sran wiémou bé yrun, Jesus i woule ô ti-man bé liké fi i kusu i woule sô' ô yoman bé liké fi. Sange bé kwlaa sô'm bé akatoua ô yo kun'gba yole ke- bé ni sran bô ô'ti n'gouan bla, ananganman ngouan i bla; ananganman kpadjale i bla' ô ni klole i bla' bé tinou, bé sou mantan' man-lé. I sô nyren nin lie ke ô ti klewa sa':

A'sou wou, a woulé,
A wou nyrennin wiè bô bé kwlaa kanman,
A wou ananganman wié mlonmlon,
Kanze ô tche ô tche ngbin, a woulé.

**Sangε, famien Jesus wa déman é sin' fεte nou ke
ô fa é ko-Nyanmien sou kun'gba, sangε ô kplenni
sou ke Nyanmien ô djraa asiε' sou nan ô trann é nou!**

Tchetche, ananganman ngouan ô ti-man Nyanmien
soulô' kôle nyan ko liké kun'gba. Nyanmien ndε fluwa
ô sé ke ananganman ngouan nyanle, ô bo i bo asiε
souwa sulafilefoue i ngouan nou.

*Yeh amou nian lalô dan sô, yôlé ke Nyanmien ô
manni é ananganman n'gouan, ye n'gouan sô ô o i
wa'ba i nou. Sran bô ô lé ba sô' ô lé ngouan; sran
bô ô lémann Nyanmien i wa'ba yasoua, ô lé mann
n'gouan. (1 Zan 5:11-12)*

Ananganman ngouan ô ti sran- famien Jesus-
Chris. Yeh, blebô ô ko kplani soua klôsrans i awlen ba
nou, ble so' nou ni' ananganman ngouan wa bo i bo.

Goua dan

Chris i waka nda sou, Nyanmien i sanwun, i sεse
ô ni i klolε, bé kan bé ti' bon ou lika wle sraka dan kpa
kun nou. Lika sô' nou, Nyanmien i sεsεsε ô yoli sεsε,
ô fitéli sou, i klun ô djôli, i klôsrans klolε ô ô tratali sou
amou lika ye n kusu mi lika. Sangε goua bô Nyanmien
ô tanni ni ô yoli dan.

?Nyanmien ô kló min sakpa?

I fluwa bô ô kan'gan nou tchen kwlaa bô bé fle i ke *'mi liké diwa dan kpa*, bian bô bé fle i ke Oswald Chambers ô kanni bé un'sou nianle i nde, ô séli ke:

Amou niann amou un wafa kann bô sran'm bé fa wun Nyanmien bô ô ti sie bô é fa lafisou ke: 'Nyanmien i kpa bô ô fati' ô ni klole dan bô wa yi i n'ti kanze ô yo se Nyanmien ô yaci é te'm kwlaa ô tche é! ' i sô' akundan lie ô lé-man wa ke é kan'gan anounze ufle nou. O ti klewa ke lika kwlaa bô Nyanmien ô yaci klôsrán i te'm ô fatche i, bômann é kwlaa nyan i aklunyé yôle Chris i waka nda bobole ye nann lika fi ô'. Kanze man é si sô, sange é bou i liké kann é sulafle nou Nyanmien sou ke ô yacili é te'm kwloua tcheli é, nann mann é bou i ke sica bô Nyanmien ô tanni ni é nouan nann ô kwloua kpô- é ti te ô ti kann.

I kusu se é wun ni liké bô Willie Holt, asônou sodja gban fle ô yoli i wle ke é fa kanni sa', mann amou si ke afe bô' gban fle sô' ô wunni i ô ni Nyanmien i waka nda sou fele ô se-man lé. Ke é kan'gan Nyanmien i fluwa n'ma'm bé nou, Nyanmien ô klé é afe i wafa nga ô fa feli é douman nou. E wun i kan sô' yôle ke é ti klôsrán ye wafa n'ga Nyanmien ô fa feli, sraka bô ô yili é ti, klôsrán i akundan n'gba ô kwlaa sômann afe i bo wunle i bô'. I sô' man é kwloua wun i wle kan ke Nyanmien i klôsrán klole ô ti dan, ô le bô kplo-unn dan kpa.

Ke Jesus ô wouli waka nda sou, wafa bô ô fa feli é te'm bé ti, wafa sô' ô ti boué n'san.

Waka nda sou', Jesus ô feli i unnin ba i kplo nou nann i nyrun wa blouu; waka nda sou' i klôsrans klolê ô yoli dan tratra sou', i sangé i afe bô ô tratra sou', yôlê kè waka nda sou' Jesus ô ni Nyanmien kpadjalê bé titi nou', aklundjoue ô'ni anyrunwan bô ô ni sié bé lé i lika wlê Nyanmien soulô' bé titili nou. Sakpa, afe kwlaa bô Jesus feli ô tra klôsrans i akundan nou liké silê.

Sangé, sè é bouu i bé kplonou afe, i liké klolê nou afe ô ni i wawé nou afe bé bô', é wun i wlê kpa sakpa ékun kè Jesus i klôsrans tefoué klolê ô tratra sou dan kpa, ye klolê sô wa fité sou dan.

Bé kplonou afe: kè ô timann sou kè é fa fluwa fien é fa soun'zoun bian bô ô souan Rembrandt i liké klanman klanman bô ô yi bé'm, srans bô ô ti sese foué i wié, kè Chris Jesus i woulé sa' ô ni klôsrans wié woulé fi ô ni i ô kwlaa seman-lé, tchetché' ô kwlaa seman lé.

Anounzé laa nou lô', Nyanmien nouan idjôle nde kun ô doun ni n'moua kanni Jesus i nyran sacilê ô ni i kplonou afe bô ô wa fe bé un ndé. O séli kè: *i nyrun waka ô ti saciwa, i kplo waka ô ni srans wa ô ti-man kun (Ezai 52:14)*. Sangé, i sô' afe i kannlê blôfoué anien nou ô yomann non-ni kè hébreu'm bé anien nou sa'. Hébreu'm bé anien nou sa'. Hébreu'm bé anien nou ô ti klê wa kè wafa n'ga ba klé Nyamniens i wa i yalê ô yo dan, ô yo sro kpa, ô yo nyrennin dan kpa nan Jesus i nyrun ô sou fa'mann klôsrans nyrun. Chris bôbô ô doun ni n'moua séli kè i kplonou afe ô yo dan kè sa':

An nian, é su kô Zérizalem bé wa fa m bô n kacili srans'n man Nyanmien nyrun te yifue dandan mun

?Nyanmien ô kló min sakpa?

nin mmla kléfue mun. Bé sé ke m'an di fo nan bé kun min, bé fa min man bé nga bé ti-man zuif'n, bé' yo FINFIN, bé GUA MIN WUN NGOSRε, bé' BO MIN nin ngblé, ye bé KUN MIN, ke n di lé n'san'n n'cen (Mark 10:33-34).

Ke ô' yoli sô' sakpa! I sin' Mark bôbô dili i un lalo ô' sé ke: bé fa nde ma **fin** i ti'n sou, bé **gouε i wun ngosrε**, wuun bé 'koto i bo. Ke bé yoli i **finfin** sô wiéli'n, bé yili i wun trale bô i nyin'n ti ôkwle kankankan 'nan ba fe i bôbô lie'n ba wle i wun ékun, ye **bé fe i ôli i waka'n su bobole-o** (Mark 15 : 19, 20).

Rôm foue'm bé n'gblé bô bé fa boli defue Jesus i nouan sou bé tchichili blale n'ma kan'gan ye ke ô kann Jesus i kplo ô titi i unni- Blale n'ma sô' ô wlou i si' kplo nou ô ni i awlen sou ye ke bé tchouen n'gblé, ni ô titi i unnen i srosro kô'. O ti klewa jue fluwa nou ke defue ô séli ke: ... *bé fitili mi sa'm ô ni mi dja'm. N'kwloua kaa mi owié'm. Bélie', bé yi ô tanni, bé sou nian mi (Jue mun 22:16-17).* Sakpa, famien Jesus ô kanni sa' kwloua bé nouan nde, liké kwloua nou ô yoli i un sese sange kusu ô wouli nyrennin wié. Bé kplonou afe dan bô ô feli i ti mann sran ô wun i ô kwloua wunmin i wle.

?Amou kwloua wun wafa nga Nyanmien ô fa klo amou i wle sien nin?

Liké klolé nou afe: ô ti sakpa ke famien Jesus i kplonou afe ô ni bô bé boboli i waka nda sou afe ô tra klôsrans i akundan, ô ni sô ngba n'gale ô ti afe i boué kann sa'. Bé kplonou afe sô' ô ti nyrennin afe dan kpa i bo bole.

Waka nda sou, Jesus ô wunni liké klolé i sou afe dan kpa. Nannan Akoto zan ô kpen ni é wla ble kéklé dan sô'm bé su ke:

Bô bé mantan ni Jesus i un, bô bé wunni ke wa dounmoua wa wou, bé a bouboumann i dja'm; sange sodja kun ô fitili i n'fle' ma kun ô ni i ka'ka, kpe kun n'modja ô ni nzué bé fitéli (Zan 19:33-34).

N tili i dôtrô foue' dandan'm bé nouan nou ke woule bô sran ô wou bô n'modja ô ni nzué bé fité lika wle ke Jesus i woule sa', ô klé ke i awlen ba ô kpôtôli i klun. Awlen ba i un dôtrô djouman difoue bé klékléli nou ke ble bô Jesus i woule nou i awlen ba ô kpôtôli i klun, i modja ô sangan ni i unni n'zué nou. I sô' nti ble bô romfoue sodja ô fitili i n'flen i n'flen ma, modja ô ni nzué bé fitéli lika wle. Jué fluwa nou ndetré ableusien ô ni n'glouan nou ô ti klewa ke Jesus i awlen ô wa kpôtô i klun: *nyan zouen ô kpôtô mi awlen, ye i kusu n timann juèjué...* (*Jue mun 69:20*). Sakpa, Jesus i awlen sou liké klolé ô sacili i klolé awlen ba.

Ke é wun i klolé awlen ba, bô é wun klôsrans i sou afe'ngba kwloua'm; ye ke i kla' bô ô ti sese- i kla' bô ô ni tefue'm bé lie ô tii nou (*Ebre mun 7:26*)—ke Jesus ô soun'zoun si' fete bô sran'm bé wun men i, famien Jesus i awlen ba ô kpôtôli i klun nann' wa wou.

?Amou wun i wle ke Nyanmien ô klo amou?

Wawé nou afe: Sran soun man kpa bé kwloua wun bé kplonou afe ô ni liké klolé i sou afe i wle kpa ô tra ke wawé nou afe sa'bô famien Jesus ô wunni i ékun sa'. Yôle ke wawé nou afe ô yoli dan afin i ble sô' nou

?Nyanmien ô kló min sakpa?

Jesus ô ni i si ô ni wawɛ san bé nou man nou kun.

Dôh lélé n'san, kɛ ô feli wia kpan lélé n dôsoua dôh n'san sou, ahoſi' blé touun kpa ô toil Jesus sou. I ble sô' nou Jesus ô ni i si ô ni wawɛ san bé noun man nou kun. I ble sô' nou, Jesus bô ô ti Nyanmien i wa' ô kpanni séli kɛ: “*Mi Nyanmien, mi Nyanmien, nzou tiɛ-man a yaci ni blo?*” (*Matie 27:46*).

Lékun sô, bô ô ti man kɛ tchin n' ga'm bé sa', Nyanmien i nouan tôle (liké fanou fanou n'san bô bé kan bonou) kuni nou ô boubouli. I nou bouboule sô ô fin'wô sate ô ni mi sate yole n'ti. I sô n'ti, ble bô bé bobo Jesus waka nda sou, Nyanmien bô ô ni tebé sonman nan wa yaci Jesus. “*Afin' i bô ô wa yoman tɛ lé, ô yoli man ô kacili tɛfouɛ é dounmannou...*” (*2 Korɛntfouɛ mun 5:21*).

I sô 'n ti ô ti-nan abonouan sa kɛ Jesus i woule nou, min unmouan ô tô li blénou lélé dôh kpa sakpa n'san.

Wia ô tôli blénou

Nan wafa i kpadjale wa fia blé nou,

Ô wouli sran'm bé dounmannou,

é min sou tɛ'm bé ti

Isaac Watts ye ô kanni ndɛ sô' nion

“*Nyanmien ô ti kpadjale, ye... ahoſi' blé ô nou man i nou*” (*1 Zan 1:5*). Nyanmien san i kpadjale ô ni klô sran i tɛ' i ahoſin' blé bè kwlaa tranman- lika wlɛ. Ye' kɛ bô ble bô kpadjale ô olɛ, ahoſin' blé ô mlen', amou si èkun kɛ ble bô amou kpe- amou nyrun sin' kpadjale, amou si kɛ ahoſin' blé i nou ye amou wô.

I bô ô ti tɛ lélé trasou, yôle kɛ bé kwlaabô bé kaci bé sin' si Nyanmien i kpadjale bô ô dé sran, bé sô

foue'm ananganman ahosin' blé i nou ye bé tan lélé ô'. Ahosin' blé sô', i blé ô tra kô'ngoue blé. I kusu ô tra bisoua blé nou bô sran ô tran ko'un bo'un bô i ble sô' nou bô ble' sa' ô wali tra ble i bôbô ke ô ti klewa ke: *“Sanmanle sô'yôle ke kpadjale ô bali men nou, sange sran'm bé kloli ahosin' blé trali kpadjale afin' menou foue'm bé n'yolie'm bé ti ke”* (Zan 3:19) Se sran ô kaci i sin' ô si Jesus, ô klé ke ô' o ahosin' blé ô ni wié nou-wawe nou yirinnin wié ô ni anangaman wié srosro. Sange ble bô a kaci ô nyrun Jesus sou a wa nyan n'gouan- wawe nou ngouan ô ni ananganman ngouan.

Klouale nou kpanle

Djasin' bô ô yofé, ke Jesus i woule nou nyirinnin dô n'san nouan, Jesus wa i djôman i kô'vin' bo ke “ilie wa wié sa.” tchetche nin i sô'! i sran klole dan bô ô wouli i nouan wié wa fité sou, i nouan wa ya. I sô'nti, kpanle kun'gba, klouale kpanle nou ô séli ke: *“liké kwlaa bé nouan waya!”* (Zan 19:30)

Amou te ô ni mi te bé ti kale, Jesus ô touali i klanman sese. Wa wié!

Ble bô Jesus i klôsran ti sraka yile ô wié li, ô ni Nyanmien bé kpadjale nou anouanze dile bô ô kloli i dan, ô ni Nyanmien bé Bokun yole ô wa Sali sou (Zan 17:5). Ble nga nou, amou ni mi é kloua yoman liké fi bô ô kloua toua é ti kale Nyanmien i nyrun. I kusu, liké fi ô nou manle bô Baé ô kwloua yo bô ô nounou Jesus i sraka bô ô yili é ti' ti. Baé bô ô ti wo' i nouan ta', Jesus ô kpôli i.

?Nyanmien ô kló min sakpa?

Wué ô klouali wué i sou kpin

Nyanmien wa yoman i un klôsrán kun'gba ô ni 'unni ni 'modja' kun'gba ke ô wa wouu é ti tɛ'm bé douman nou sange ô *wou nan wa kloua wué i sou kpin, yôle ke kodia wué i nouan ta' i nouan kpôle (Ebre mun 2:14).*

Yɛ' ke Davidi sa' bô ô fali Goliati i tchoua ô fa kunni i, i bô ô yo I un ke 'bé' kwlaa kun min, Jesus kusu ô fali Baé i sanouan tchoua ke- wué – sa' ô fa kloueli i, ô kpôli i ta i nouan- mlonmlon. Jesus ye ô ti klôsrán i défoue sakpa nion- sran yasoua ô ni sran bla. Jesus ye ô ti klôsrán i défue bô Nyanmien ô fali man ni- défue kun'gba wué i sanou, ô ni wawe tɛ n'yolie'm bé nou- nyanman djrôkô bô Baé wa doumoua wa siésié ke ô fa sran bô bé yi ô yimanNyanmien, sran bô Nyanmien ô yili ke i sa ô wla bé nou ô'.

Jesus ô klouali Baé ô ni i unnin ba ô ni i modja ke klôsrán unnin sa', i klôsrán i unnin nun ye ô klouali wué, ye i kusu ô fin' n'dia nou ô fité liô'. E kan'gan i Nyanmien sou kôle ke, *lika bô Jesus ô doum ni i yrun moua ô ôli, afi' bô Nyanmien ô men ni i sasou ke ô ti sraka yifoue sou kpin ke Melchisédech sa' (Ebre mun 6:20)* Tchín kun'gba sô'nou, sran kun- **bô ô wa yoman sa tɛ, bô tɛ kan'n sa' ô nou min i un, sran kun bô ô ti sese**—ô wa ô Nyanmien sou. I waka nda sou wué woule nouti wa tiké Nyanmien soulô kole i atin' bé kloua bô bé sou i sou wa fa man bé.

?I blé liɛ-nou, bian bô ô souan Charles Wesley ô wunni i wlɛ djéhi kpa ke Nyanmien ô klo i dan kpa, i sô' nti ô kléli ke: “klolé bô ô lèman unsou“ô

yo sɛ mann-wô bô a ti mi Nyanmien, a wouli mi nouan ô'?"

Sangɛ kɛ é sé ε' Chrisi ô tchin ni!

"Sangɛ Nyanmien cennin krist sakpa, ô man ô ti bè nga bé wa bô bè 'cɛn'n bè nun klikli. Kɛ bô sran kun ti ye wié'n bali'n, sran kun kusu ti ye sɛ sran wu-ô ô'cɛn-ôn." (1 Korɛntfue mun 15:20-21).

Bian bô ô wouli bô bé fle i kɛ Dr. Sangster ô ti idjôfouɛ dan kun bô n sili iô', ye i kusu n tili i nen ô'. Bian sô ô' kann Jesus i un ndɛ kpa, ô faa fluwa n'ma kpakpa'm ye ô fa kann famien Jesus-Chris bô ô ti i défue dan i un ndɛfɛ. N'ga bô é fa sounzoun man yôle i sinan Dr. Sangster wa wou, ô klouaman idjôkpa, bé nouan nou kanni dankpa ô toli i sou. I kusu i sinan wa wô mien i unlô'. O srɛli i wa bla kan kɛ ô min i fluwa ran ô kle sou.

Ble bô bé fali nannan akoto Pol wôli famien Agrippa i djasou kɛ ô di i wun nanwlɛ ato bô bé bouali i sou, ô dounni n'moua ô séli bé kɛ Jésus ô wafɛ i sinanwa tchin n'gouan i sô n'ti nan baklɛ kɛ: ***"amou sikɛ ti Défouɛ kɛ Chris sa'ô wafɛ, i si nan wa doun'moua wa tchin ngouan klikli bé kwlaa bô bé wouli bé nou, i ô ô wa boo kpadjɛle i sou djasin'wa klé n'vlénoufouɛ'm"*** (Sa nga be yoli'n 26:23)

Sangɛ i sinan famien Jesus-Chris wa tchin ngouan, bé kleli i anouanze oufle nou kɛ sran wiénou bé tchin ni ngouan. Yôle kɛ Lazare, ô ni Jaïrus i wa bla taloua ô ni angbéli bla i wa bla taloua. Bé sô' fouɛ'm kwlaa

bô Jesus ô tchin ni bé ngouan, ke bé dili afoue don'un oukalisou, bé wouli ékun- Sange- Jesus bôbô I lie nga ô djouli: sou, wa yoman sô'. Bla nga ô wo ye, Jesus ô o ngouan nou, bé unnin nou ngouan nou, ô ni wawe nou ngouan nou, i kusu ô o ngouan lélé ô fa djou ananganman. Sakpa, I bôbô Jesus ye ô fata ke ô doun'moua ô tchin bé kwlaa bô bé wouli bé nyrun!

?N'zuli tie –man wué i kunman bô bé kpeli, wué bô ôti liké sacifue ô kloua tra N'gouan manfoue i nou tchin'gion?ô klwa yoman sô, afin' famien Jesus-chris ô ti Nyanmien bô ô yili liké klwa, bô ô man liké klwa'mbé ngouan, afin' i kusu, i bô ô ti sran s sese kpa, Jesus ye ô ti Nyanmien bô ô ti Défoue, i kun'gba tche ye ô kwloua fa liké bô ô o wué i kunman nou ô kwloua fafité ngouan nou ô. I bô i dounman nou bé kwlaa bô bé lafi i sou bé koo nglolô. Ke ô ti klewa sa':

“Sange Nyanmien ti aunnvoue sifue dan, ô man ke é te yo ke sran bô ô'a wu sa I nyrun'n klole b'ô fa klo yé'n ti, ô mannin è nin krist é ngouan. Yé bô Nyanmien yoli amou'n ti'n, ô yoli man amou'an nyan amou'nti sran wunmuan bô é nin Krist-Jesus é ti'n ti, Nyanmien man è nin i é cen nin, ye ô 'yo man é nin I é tran Nyamnién su lô.” (Efezfue mun 2:4:6).

Ble bô ô kleli fluwa ô fa manni Chrisifoue'm bô bé o Korinte lô, nannan Akoto Pôl ô kpinnibé wla nan was é bé ke ba fité bé te'm bé nou afin' bé sôli Chris nou. *Sa nga be fa kleli min'n, bo n kusu n fa kleli amun'n o ti cinnjin kpa. Be kleli i Nyanmien Nde'n nun ke Chris o wa wu sa te bo e yoli'n ti, ye o wuli. Be sieli i. Ye be klelii ke o 'cen i le nsan su, oman Nyanmien*

cennin i. (1 Korentfue mun 15:3-4). N de kusu nga é sé ε sran kwlaa bô ô lafi n'de sô n'ga i sou, ô nyan i ti déle ô kloua sé ke: “Chris ô wouli mi tē'm bé ti, ô tchinni n'gouan ye i kusu ô man mi n'gouan oufle i nou.”

Tchen i klikli sou bô ô fa djouu tchen i n'san sou

Ke é fa sé ε, amou bisa amou un ke “n'zou liké ye ô djouli famien Jesus-Chris i sou ô' ke ô fi' tchen bô bé boboli bô ô fa djouu i tchin n'san sou i tchinnin nou ô?” i sinan é bôbô é a te cosan sou, Nyanmien bôbô ô dounni moua ô te li é sou ke:

Ke bé sé ke: ô fouli nglo lô'n”, i bot i se? I bo klé ke ô dun mmua ô li asie'n i bo mmua-mmua kpa lô. I b'ô ôli asie'm i bo lô'n, i kungba'n ô fouli nglo mmua-mmua kpa lô ô trail Nyanmien su lô'm su nan ô 'tran lika'n kwlaa. (Efezfue mun 4:9-10.)”

Nyammien nde fluwa ô seli ke i sinan famien Jesus o dun mmua oli *asie'n i bo mmua-mmua kpa lo*. Kusu o fouu nglo nan wa tchouin sesefoue'm bô be o anouanze laa nou (bô bé lafi sou nan ba wou) wa wle i klouale nou, ô doun ni n'moua djrali mousou'm bé si Baé I tran wle lô'. Ndekusu sulafifoue kwlaa ô di aklundjoue dan kpa, yôle ke wué woule i ati' ô tiké Nyanmien soulô' men dile i ati'n. Klouale nou, atre dankpa i yile nou, Chris bôbô ô nyanni klouale unnin nou ô ni wawe nou wué woule sou'.

O wô wué, ô klouale ô' o ni? O wué, ô kaka'n ô' o ni? Wué i kaka yôle te, i kusu te i klouale yôle n'nla. Sange é laa Nyanmien i asé dan, i

?Nyanmien ô kló min sakpa?

*bô ô man é kloualé liké sô'm bé sou é famien
Jesus-Chris i nou' (1 Koréntfue mun 15:55-57).*

I san klole i sou adja'

Ô ti kpa ke amou si ke Jesus ô ti Nyanmien sou kôle i kliklifoue ô man é kusu i kloualé nou man é kwloua sou i sou.

Ô ti kpa ékun ke amou si ke i sinan wa wou, Jesus, i klôsrán klole bô ô lémann awiélie, i nou ti, ô séli ke se ô kôô Nyanmien sou, ô ble' é bô é lafi I sou asie souwa wawe san.

Ô séli i akoto'm bé ke:

Sran bô ô lafi mi sou, "nzué bô ô man ngouan dank pa ô wa so'ngui i nou dan", ke Nyanmien i nde ô fa kanni sa'. Ô kanni i sô yôle ke wawe bô ô wa fa ble bé kwlaa bô bé lafi i sou; afi' wawe ô nan ba man, yôle ke i ble sô' nou Jesus ô nian yiman i un nglo (Zan 7:38-39)

Siennin, mi sou kô sran bô ô sounmanni mi i un... ye n sre sie, ye ô wa mann amou oukafoue (fon'fonfoue) bô ô man amou wunmien)- wawe bô ô ti nanwle... ô ti kpa ô fa mann amou ke n wô, afin' se man wô man, oukafoue (bô ô le fan'gan) ô sou ba man amou un. Sange se n kô, n fa ble amou...) i ie ô wa yi mi nglo ô'. (Zan 16:5; 14:16, 17; 16:7, 14)

E adoun'moua ya wun i wafa nga Nyanmien ôyili i un nglo i yasoua nou. Sange amou kwloua ousa amou un cosan nga ke: “?ô yose –nan Jesuswa yi i un nglo amou un ô ni mi un ble bô ô fe i wawe san ô fa ble é?”

Cosan sô' bé teli sou kann sa' ô manni é yôle ke Jesus wa nyan sa sou asônoufoue kwlaa bô bé lafi I sou bé n'gouan nou, ngouan sô' bô Nyanmien i sran klole ô so'ngui nou. E kan'gan Nyanmien nde é sé ke: *Nyanmien i klôsrans klole ô so'ngui é awlen bé nou afin' Nyanmien ô feli i wawe san ô fa manni é (Romfue mun 5:5)*. Nyanmien i sran klole ô wa tran é nou- yôle ke wawe san- bô Nyanmien fa wla é nou ô kloua klôsrans i ako'nvi liké. Ke sulafilé nou é sô' Jesus i sraka bô ô yili i waka nda soulô' nou, famien Jesus bôbô, wawe san i n yolié'm bé nou, ô sou bo sran oufle'm bé klolei bo é nou. Nan like klanman!

Bélafisou ke Jesus ô wouli é te'm bé ti', ye liké sô' ti é laa i asé awlen nou, é di aklundjoue dan ke Nyanmien wa yaci é te'm wa tche é, nan i klôsrans klole nou é ya nyan é ti.

I sin', amou fa amou ngouan bé fa man famien Jesus-Chris nan i kusu ô tran amou nou, ô tike amou wa kaci i sanou sran klole liké bô ô fad ii djouman é men bô klole ô nouman nou i nou.

Bé ousali Nyanmien nde souanfoue dan kpa kun i coson i fluwa dan bô ô si I n'ti ke: "Nyanmien ô ti wô un se?" Bian sô', wa sisi mann i bo' nan wa te sou ke ba kan'gan'm bé djué bô bé tô' sa': "Jesus ô klo mi; n si sô' afin' Nyanmien nde fluwa ô kanni i sô' klémi."

Sakpa, Nyanmien ô klo mi, ke i kusu mann ô fa klo amou kpa sakpa sakpa!

O! klole dan bô ô yili ti déle i atin',
O! tchele bô ô souali ti déle
ô fa djouli é un

?Nyanmien ô kló min sakpa?

Sakpa! é niNyanmien é nou tile bô sran ô
kwloua wun men i awiélie Sange bô Jesus-
Christi ô bouli i nouan n'nya waka n'da sou
loô'!

Sakpa! N'zou klole dan

Ye n'zou tchele dan Sakpa! lôô' waka nda
sou,

Lôô sô', waka nda bôlô'mi kla' i afe ô ni i
ml iwa nou ô nyan ni ti dèle ô ni fiténouBé
wunni Nyanmien i yacitche dan bô ô léman
awiélie afin'

Letri bô bé kleli i DJROUA men nou

*"N tran Djroua 'm bé sanou. Mi osoufoue 'm bé kléli mi ke n
sre ye n tchi bé nouan ke ala koubalofoue 'm bé yo sa'. N wlawla
mi un ke bé sa, ye n'kata' mi nyrun ke ô kô yonan yasoua waw un
man mi nyrun nann i kusu wa kunde man mi i awlen nou nan wa
tô'man te nou.*

*"I sô' n'ti, n yoman liké fi alo lô'- Ble sô' nou n kan' gan
fluwa nou, n tiéé aladio sou Nyanmien nde souklou kléle. Lékun,
mi sia' bla ô bali alo lô' ô ni i sanou asónou fluwa klanman kpa
nan man fa kun man kle sou cosan kun. Amou teli mi cosan sô' sou
nan amou wa ble mi fluwa nga Amou Nyanmien i kundele' kun.*

*"N kundeli ke n wun sa nga ô bé ke kunde Nyanmien... flawa
sô' i ndetré n'so nou bé ousali Cosan dan kun ke: "?Nyanmien
ô klo mi sakpa sakpa?' Ye n djran ni i wa n'ma bô ô séke:
'Nyanmien i amou klole ô fa fitéli sou yôle ke Jesus ô wouli waka
nda sou manni amou. Ke amou kô si sô', bô amou wun i sô' i wle,*

Amoun Nyanmien I Kundele

*amou sa' ô mian man likéfi un bô ô kloua yiya nou klé amou ékun
ke Nyanmien ô klô' amou'.*

*“Fluwa ndetrè n'so sô; n kan'gan ni lèlè kpè ko' djouu yah'.
I sin' nan man wun i wle kpa djrèhi ke sakpa, waka nda i ye' ô ti
mi atin' ngouan atin' kun'gba tche...”*

- fluwa sô' bé fali i Trans World Radio sou

N de'm bé sou akundan boule:

1. ?Wafa bé ni ye amou kwloua yo man sranô
kwloua si ke amou klo i ô'?
- ?O fin' amou nde kanle nou?
- ?O fin' amou liké yole nou?
2. ?Wafa bé ni ye Nyanmien ô yili amou klole
i nglo ô'?
3. ?Wafa bé ni nou ye amou te Nyanmien i amou
klole i sou ô'?

*Opéré soua nou, opéré djouman
difouε kwlaa bé wun i wle ke,
modja ô ni ngouan bé ti kun.
Liké ngnon sô, bé kwloua titi mann Bénou:
Se a mli kun, ni wô mli i ngnon.*

DR. PAUL BRAND

?Nin ye n kwla nyan nguan-an?

*L*ika ô ni kô'ngoue blou nou wa mantan dan kpa. Mi ô ni mi yi é sou kô klô kun sou ye sran sounman kpa ko djou yah' bé bali é soun manle loto fawle bô bé fle i ke Saint Lazare, blô foue men nou alié midewle bô ô o apari. E sou mide' ke bé tiké alié i fawle i atin' nan é ko fouu é alié lie i nou.

Sran sounman kpa bô bé sou mide alié ke é sa wié bè ti' gbanflen bla ô ni yasoua. Ke é ni bé é san'gan nou alié mide wlele, mi ni mi yi Dorothée, é wunni i wle ke blô foue men nou n'vlé akpasoua akpasoua mou bé kwlaa bé nouan wa yale. Sran wiènou bé yo bé wun ke bé sou lafi sa' nan ba fa bé sanou saci'm ba fa sounn bèti kann. Bé nga bé lafimannh kusu, bé nanti nanti kan, bé sanou kpan-oun, ke bé di ni bé nonn sou nzué; bé yo i sô bé fa di gladi.

Ke é fa mide alié i bale, é ni wié nou é idjô, é sri kpekun é bo nzemoule. O ni i sô' aélié bô ô ti ngbanflen bla ôni yasoua'm bé ngnolie, i ble sô' nou n wun i wle kpa ke likè bô ô ti ngouan bô ngbanfle sô'm bé kunde, 'ngouan' bô i tiemann bé wlan bé sin, bé nian nyanman i sô' ngouan lie. E djahosou noule, mi

wla ô kpen ni sran bô ô sounmanhé, mi ni Dorothée é lika kôle nou, sran sô yolé- famien Jesus-Chris!

Ble sô' nou bô é ni ngbanfle sô'm é bo nzemoule, bô wiémou kusu bé di n'sou kéklé, bé ungéli é wun nan é ni bé ya tche ngouan 'kpa' bô bé sou kunde bô ô o é sanou i nou. Wiémou bé bouli i ke ble bô bé klô bô ô o é nyrun bé sou bé nyan ngouan, wiémou kusu bé bou ke ble bô bé ni djanvoue oufle bé ko san nou, bé nyan ngouan kpa sô', wiémou kusu bé bouke n'zan non bole i nou ô ni taa nonle i nou ie bé nyan ngouan bô bé sou kunde nion? Sran wiémou kusu sre ô kun bé kpa toukpatche oufle bô ô kun bé i nyanle nti.

Sran blé n'vlé'm bé nou klô kan'gan bé sou, bé fle i sô' toukpatche ke 'sran ningin ningin.' Sange dô-trô djoungnan difoue'm bé fle i ke VIH/SIDA. Ke i sô' toukpatche ô kot ô. Sran yasoua, bla, kpen'gbin anze ba kan i un nan ô ko yo i ningin ningin kpa bô sran sô' wa wiéwié, bé fle i ke Sida. Liké kwlaa bô sran kun ô sro i Sida i un ô ti kun'gba: nde nde trele liké bô ô kun sran! Ke ô sin' men nou kwlaa, sran'm bé si ke liké bô ô kun sran i sre Sida i lika, yôle ke Sida sô ô 'modja toukpatche ô'. Modja bô ô tike n'zuéba bô i so'nguile nou ô man é ngouan, modja sô' wa kaci nzuéba bô ô so'ngui wué woule sran i wunnin nou ô'.

Se n wun i we kpa ke modja sô ô ti ngouan manfoue i dji'ndjin, modja sô i nianle ô kun ni sre dan kpa. Nmami mi un fangan dan kpamodja i srole, i sô nti lékun mi djanvouekun ô wa fali mi ke n ko nian opéré kun i yowa. Ke n wunni ke ba fa lalie nan ba kpaci sran nou, nanwle nyrun o kloua blouli mi un kpekun. Ke mi djanvoue do-trofoue sô ô wunni mi afe

nou, bô ô si ke n kloua tran man mi bô' sou, ô séli mi ke n fité. Man sisimanh mi bô nan man fité tchla!

Sange kusu, adjale kwlaa bô sran ô kloua fa ble bô ô wun' modja, man é si ke klôsrans; ngouan ô ni sran i kpékpé yole n'ti, se 'modja ô sou wié sran nou, ngouan manle nti ô fata ke bé man sran i 'modja i kplonou. N de kusuman, dô-trô i dan bô ô wa yo n'ti, adjoulisou dô-trô i kpa bô ô' ti n'ti, bé kloua tchouin sran bô ô ti kpékpé i modja bé fa wla sran bô i unnin ô yo i ya', bô modja ô nounmin i nou nou. Ke ô kô yonan sran sô' wa nyan ngouan. Sakpa, modja ô ti liké kpa bô Nyanmien ô fa wlali sran i kplo nou ô'.

Laa laa, i sinan blôfoué oufoué i dô-trô wa djousou, nan wa yi atre atre liké bô bé o sran i kplonou ô ni ke modja sa', Nyanmien bôbô ô kanni ke: *bé kplo i nou ngouan ô o modja nou... (Saun yole 17:11)*. Fluwa sifoué dan kpa bô bé fle i ke Paul Brand ô wunni i wle kpa ke ngouan i bo ô fin' modja: "Opéré yole soua nou lô', opéré yofoué kun ô souanni' modja ô ni ngouan ke bé di djouman kun. Liké ngnon sô'm bé lé-man ngba tché, bé kloua titiman bé nou: se sran ô mli kun, ni sran ô wa mli bé ngnon."

Sange sran souman kpa bé wunmin i wle ke, se ô ti nanwle ke Sida ka'kaama ô saa' modja ô fin' klôsrans i n yolie ye i kusu "liké saa kun ô ole bô ô saa sran kwlaa bô bé o men nou. Afin' Nyanmien... *ô yoli mann, sran kwlaa bô bé fitéli 'modja kun' gba nou bé trann asie kwla bé sou... (Sa nga be yoli'n 17:26)*; sô' liké saa' bô ô kun sran kpa, ô kanni klôsrans kwlaa bô bé o asie' souwa. Nyanmien nde fluwa nou, liké saa' sô' i bo bole

ô fin' Adam, sran kwlaa bé nannannan bô i nou ye sran ô fité li ô'.

Ke: sran klikli, Adam... (1 Korentfue mun 15:45)
ô tôli te nou, i osounoufoue kwlaa kanze bé unnin ô ti se ô', kanze ô fin' klô ô ni n'lé béni sou ô', kanze ô di djounman se ô', bé sô' foue'm kwlaa bé tôli wué i san'zan i bo. Nyanmien nde fluwa ô sé ke:... *bé kwlaa bé wouu adam nou... (1 Korentfue mun 15:22)*. Sakpa, ke é fa wun ni i SIDA nou, wué ô saa' sran kwlaa ô ni modja bô ô ti saa', i sô' nti liké saa' bô ô fin' te i ti, ô saa'li sran akpasoua akpasoua kwlaa. Se ô timan sô' wuun sran kwlaa ô kô Nyanmien sou, i Nyanmien sou kôle ô sou fi'mann wué woule ô ni toukpatche. Sange kusu ô timan sô'.

Mann é la' Nyanmien i asé, yôle ke ble bô bé wouli Jesus, n'zuéba bô ô ti 'modja san bô ô man ngouan ô so'nguili klôsrans i kplo nou oufle. Wafa nga ô fa yoli ke ô yo sa. Anzou Gabriel ô séli Marie ke ô wa unze ba yasoua bô bé ton' i douman ke Jesus. Gabriel kusu ô yiyi nou klé bla bô ô nian siman bian, bla bô ô léman bian bô i kusu ô ti sanwun, wafa nga Jesus bé wa unze i.

Wawe san ô wa djra wô sou ye nglo lô' tin'min i fon'vô ô wa kata wô sou. I sô'nti ba bô a wa wouli bé fle i ke Nyanmien wa yasoua (Lik 1:35).

Atre dan kpa kun ô fitéli sou ble bô wawe san ô ni taloua bé sili soua. I sô' yole nou, Nyanmien i Ngouan lie ô fali kléli klôsrans. I sô' nti, ke ba yasoua, ba non'man ô tchin i ni Marie i klun, ni 'modja bô ô ti sranwun' sanwun, bô fien kann sa ô noumin i nou ô

sou so' ngui ba'non man i nou. Sakpa, famien Jesus i modja lie bôbô ô ti Ngouan!*

Sran 'modja ô ti liké kun bô ô bo sran kwla bé nouan. Nde ké é sé ε ékun, dô-trô djounman difoue dan dan'm bé té kunde nigé bô bé o klôsrans i modja nou bô ô man sran i ngouan, bété kunde i sô' nigé mou. Yôle ké djounman wafa wafa bô modja ô di i klôsrans i kplo nou ké ô nou'nou bé unnin nou, ô man i liké man ô di ye kusu ô sese i toukpatche bé wun. Liké sô' i yole bô klôsrans i modja ô yô', ô yô' amou klanman dan kpa, sange n ga ô ti klanman tra sou yôle modja bô Nyanmien ô fali wle' é wawe nou bô ô di é wun djounman dan. I sô' modja lie, sran kwlaa bô bé kunde 'ngouan kpa' ô fa man bé. Sate yofoue kusu, Jesus i modja ô ti liké Nyanmien i sanou bô ô fa nounou' i tɛ. Bé kwlaa bô ba wou wawe nou, Jesus i modja bé fa wla Bénou, ô djaso bé ô ni Ngouan dan. Bé kwlaa bô wawe nou bé ô' ngouan nou, Jesus i modja ô sasa bé baé i wun. Modja sô' i un nde ké é kan'gan i sa':... *Ô fata ké amou si ké nann'asié nga souwa liké bô bé saci, nann'sica ô kloue anze kusu sica oufoue ye bé fa toli amou ô', amou sa'tete yole bô ô fin' amou nannan'm bé adja' dile sange Jesus-Chris i modja san, ké boua ba bô fien ô nou'mann i nou sa'.* (1 Pier 1:18-19).

---

* Fluwa bô: M.R. Dehaan, M.D, ô kleli ké: Bian sô ô yiyi unzeffe non'le bé un nde nan wa sé ké: "n'zuefoue ô mann (ba bô bé waw ou i bô ô ô bé kun'nou)liké diwa kankan ye ô fa taa' ba ô lélé nan'ba wou i. Sange modja bô ô ô ba sô i pklonou, nan i ni ye ô men i ô.' n'zélé nou lélé bô bé wou i, i ni i modja kann'sa'wa ken men i. Robert E Coleman i kusu ô klekle i fluwa bô bé fle i ké: Bé kleli i modja nou (modja bô ô ôba kann i ôni i sô'ngba, ô ti-nan nde kéklé. Afin' ké Nyanmien bôbô ô unzeli Jesus ô klé ké te i adja bô é kô di, ô nou-man é nou kun afin ô ti klewa Nyanmien nde nou ké Jesus i modja wa kpô é ti.

Modja: I bè kplonou djouman dile klouale.

Ble wiè ô sinan nann' aladio bè sou, ba kan ke loto kondifoue bô bè klo sica dan tra like kwlakwla, bè nyi wa yiman lika nou tranle wéi'wéi' i n'mla'm. Sica I nyanle dan'ti, ble bô bè soua sran'm kô', bè fail arè tete kpa wleli i trô'm bè sièwle nan bè si' sale nou ba fa like diwa ba siè bé arè sô'm bè osou nou. Aré bè un n'zuè ô saa'li like diwa sô'm nann sran bô bè dili like sô'm ba tôô' toukpatche dan kpa.

Sange klôsrans i kplonou, Nyanmien ô siéli n'zuè i so' nguiwle atre nan é kplonou fien'm ba fité. Nyanmien ô yili i sô' klôsrans i kplonou ke ô yo'nann liké fien wa kaman é nou. anze kusu é modja nou. Liké kan'gan sô' bô Nyanmien ô yili wleli é wunnin bé nou, bé ti atre liké yôlè ke bé ti kan'gan kpa, bé djouman ke timouin sa'. Se liké kan'gan so'm bé noumann' é nou, ni liké te bô sran sô'm bé dili, bé nyan i sou toukpatche ô ni wué te.

I sô ô ti sakpa liké djerhi kpa ke Nyanmien ô toun i wafa bô ô yô mann wahi é n'gouan nou te bô ô sa'. I sô liké nounoule ô fin' Jesus i modja sanwun: *ye'se i kusu é nanti' kpadjale ke i bôbô ô fati' kpadjale, é ni i é tran anouanze tranle ye Jesus-chris i modja ô nounou é te'm kwlaa. (1 Zan 1:17).* I kusu, Nyanmien ô séli ke atin' oufle ô noumanle bô é te'm bé wiè ô, afin *se modja wa gouaman, yaciséle ô noumanle (Ebre mun 9:22)*

Modja: I klouale bô ô mann ngouan.

Modja i klouale kun bô ô lé i yôle ke ô man é kplônou nzuè ô ni alie bô man é kloua nyan ngouan.

Se modja ô djou'man é kplonou akpasoua akpasoua kan'gan'm bé nou, liké kwlaa bô bé mian nzué ô ni alie un é kplonou bé kale wou kpe kun'gba. I sô' nti, ble bô modja ô djan tche, sran ô kale wou. Sakpa, ngouan ô o modja nou.

I sô' nti, é wla kloua kpen nde bô famien Jesus ô kanni klé I akoto'm bô ô boli bé nouan ble bô ô kann I bôbô I modja I un nde. Ô dili I nanwle klé bé ke:

Sakpa, sakpa, n kan klé amou, se amou wa diman Nyanmien I wa I n nenba, ye se amou wa non'man I modja, uun ngouan ô nou'mann amou nou mlon mlon. Sran bô ô di mi un nin ba bô ô non'mi 'modja, ô lè ananganman ngouan, ye ble kacien nou, n tchin I ngouan. (Zan 6:53-55).

Sange, ke ô kan nde ô kô' I nyrun bô ô yiyi nde sô' nou ô klé bé, Jesus ô séli ke: ... *sran bô ô di ni unninba bô ô non'mi modja, n trann I nou I kusu ô tran mi nou (Zan 6:56)*. Amou nian aklundjoue dan bô ô yi é ke é wun I wle ke wawe nou ngouan ô fin'Jesus! Jesus I modja ô sô' nguili nan wa déé sran'm bé te'm bénou. Bô I modja ô gouali nti, sran kwlaa bé kloua nyan ngouan siennin. Famien Jesus ô yiyili nou kpa ô kléli é ke, bé non' I modja I bo, yôle ke- "n trann amou nou"! Ke ô ti klan man sa'!

Ke soufoue'm bé kloua wun I wle kpa ke Jesus ô fin' n'dianou ô fitéli, nan siennin ô tran bé nou, bé kloua di lalô' ô ni klouale bé sé ke: "Chrisi ô tchenni ngouan ô tran mi nou siennin!" Bé lie', kpan' oun ô ni nzan fale kominion wlale ô ti bé nyrun lalô' ô

ni Nyanmien I aséna' lalé. Kominion I fale ô ti lalo diwa sran'm bé nyrun ké Jesus ô tran é nou ye é kusu é tran I nou.*

Ngouan manlé bô Jesus I modja san ô fa tcheli é, ô' ti atre dank pa bô wawe san I klouale ô yi I nglô' soufoue n'ga wa kaci oufle. Sakpa, sran kwla bô ô kunde ngouan, sanke bé "wle I nou modja" bô ô nan ngouan, ye modja sô' yôle Jesus I modja bô ô gouali waka nda sou.

Modja: I sran sasale klouale

Modja I djounman dan kun bô ô di I klôsrans I kplônou ké atre sa' yôle ké modja sô' ô sasa' ngouan. Afin' i kun'gba bô ô nou'nou ngouan, bô ô man ngouan I kun'gba ye ô kloua sasa' ngouan nion.

Sre wa kunni men noufoué'm bé kwlaa ble bô toukpatche te kan ô fitéli sou men I boué kun'sou. I sô' nti nann' alapla bô ô fin' klô sô sou, bé djranni I nan ba niannian nou kpa, nan sran kwlaa bô bé ô' nou ba wôwô bé aré. Ké ô yô' nann toukpatche te sô' wa saa' man n'vlé oufle nou sran'm, alaplâa kwlaa n'ga bé fin' klô sô' m bé sou, sre nti bé djranni bé.

Kanze toukpatche te sô' wa baman, mann' è si ké ké è ô sa', awungban nou kakaa' ma tete'm bè mann toukpatche fanou' fanou, bè klè è unnin sa' I yalé. Sangé è kplonou modja bô Nyanmien ô fa man é, ô di è un djounman ye ô kuun è ti alé. Alé kunlé nou,

---

*Ô yo' ya kpa yole ké sran akpi akpi bé té lafisu ké kpanwun kann bô é di ô ni n'zan kan bô é non "cominion" i fale nou bô é fa soun'zoun Jesus -chris i modja ô ni i wunnin ô ti sakpa sakpa ké Jesus i modja ô ni i wunnin. Wafa n'ga bô famien ô kloke wié sran'm bé wun i nyrinle, bô katasou.

toukpatche bô è kloua wun bè anze bô è kloua wun mann bè bô kakaa' ma kan'gan bè kpe I ba, è kplo nou modja ô kun è ti ale man è yo kpèkpè. Bè bô toukpa tche ô yi I un tche, è modja nou kakaa' bô bè kun è ti ale, bè ouka bè un sou, bé son' kpa kpe kun bas a tcheiin' nan bè di ale è kplonou, bè fouan toukpatche kakaa' n'ma'm.

Man amou si djrehi kpa ke wafa nga é kplônou modja ô sasaa' ngouan, famien Jesus-Chrisi kusu I modja lie ô di sô' djounnan wié. Jesus-Chrisi I modja ie ô sasaa' soufoue ble bô baé ô tô' I tchoua tete'm. Bè kacien nou lô', ale dan bô ô wa djou baé ô ni Nyanmien I n'vlé nou foue'm, bé doun ni n'moua kanni I un nde ke: *bé klouali I ô ni boua ba I modja ye ô nib é lalô' dile I nou nde I kusu ba kloman bé ngouan ba traman wué (Sa nglo yile12:11)*. Jesus I modja bô ô sasaa' amou nti, amou kloua wandi baé I akovisoue liké bô ô fa sié amou nyrun bé un.

Klouale sô bô ô fin' Jesus I modja nou baé isou, Nyanmien ô doun ni n'moua ô kanni ble bô baé ô lakali Adan ô ni Eve. I sô' nti nan Nyanmien wa sé ke bla ô wa yi baé I asé. *I kusu anouanze dile ô sou kloua tran man ô osounou foue'm ô ni I osounoufoue'm amou afien, bla ô kpôtô' ô ti ye ô kusu a ke I djasin' (Bo bole 3:15)*. Bla I sanouan like ô kpôtô baé I ti, sange nan ke baé (wô) ô doun'moua ke I ka'. Sakpa, famien Jesus-Chrisi bôbô bô ô ti bla I sanou like, bô ô wié I modja san ke ô yô' nan:

woule nou wa kloua saci sran bô wué I fangan ô ô' I sanou, sran ke baè sa'. (Ebre mun 2:14)''.

Ke é fa soun'zoun djanvoue bô é toil bé alié fawle le bô bé ton' bé un souin ke bé sou kundé ngouan, sran sounman kpa'm bô bé timan ke bé sa, sran sô'm bé wunni ngouan kpa I bla' bô yôle Jesus-Chris.

Blé wié nou laa', mi yi Dorothee ô ni mi nann é ni sran Blé n'vlé noufoue bé ko djou ya' kun é yali nou nan ba sé é ke ba nyan ngouan kpa. Jesus-Chris I modja san nou, bé nyan ni klouale dan kpa bô ô yo klôsrans i awlen i sanwun sanwun, bô ô man ngouan ye i kusu ô sroman baé. Bé dili lalo' nan bas é ke Jesus i modja nou laa' nigé mou ba sin' nann siennin nigé mou ba yo oufle.

I sinan é a djou klôô' sou, é n'vlé siéfoue'm bé djanoufoue bô bé ô' klôsô' sou, bé doun ni n'moua bé séli é ni mi yi ke é nyrun lô' sa kéklé bé midé é I sô' nti nan nan' man é kô', sange wawe san ô souli é bô nan é a wô klô bo' béfle I Ouganda. Nyanmien bôbô ô siésiéli é kôle ô ni djoun' man bô è dili I lô' ô ni lô' Paster ô ni bè yi'm. E wunni i wle ke Nyanmien kusu ô siésiéli é sin' sale. (yôle ke' ke é alapla o touli I un bô' klô sô' sou tche Entebbe klô' kpe kun ale, sodja ale ô toil klô sou').

Ke é djouli alapla djrawle le, é wun ke lika nou ô ti ko' wun, sre ô kun sran'm. Lika nou wa kédjé kpa ye I kusu wla' fiendifien bô bé kloua nian man ba yi sou. Loto kun' gba bô bé nyen ni I klô sô' sou bô ô ko fail é alapla djrawle lô' bô é fa sin' a kpô kun sou nan man wun I wle ke ale ô ti dan, afin' akpô sô ô ti saci wa te. Akpô sô' sou nan é a wun sodja n'ma yisou kéklé nan ba fa bé sanou touin ba kpin I é un. E siman, se sran kunfoue anze kusu se sodja kpa moue bô bé sou sasa é. Sange I nga ô ti te, bé wunni I wle kpa ke é loto

kondifoué ô ti bé n'vlénoufoué. I sô' nti nann' ba yaci é nou ô nib é klun blé afin' ba kloua déman é sanou liké fi anze kusu ba yomann' é sa tɛ.

Kɛ é djouli klô bô é sou kô sou, bô é djrali é ni mi yi é wunni lika bô é a di djoun'man, soua sô' nou ô ti touun, ô ti fiɛn kpa kɛ kun aɛ nti srɛ ô kun sran'm kpa. Sange, kɛ Paster bé nib é yimou bé djouli é wun lɛ tchɛ, bé kwla sô'm bé awlɛn ô gouali asé. Nyanmien bôbô ô ni é afiɛn tranlɛ bô ô ni é tranni lɛ ô ni I souralɛ bé tin an lika wa tô blin-ii kpa. E wunni I sô' kpa, ye klô sô sou anya kwla bô é yoli bé, un wla o'souflimanlé kɛ I klikli sou é ni Nyanmien é a yanou é tɛ kokolɛ sa'. Blɛ kwlaa bô é dili bé klô sô' sou, Nyanmien î yili I un nglo' kpa.

Bô' bé sou' ô ô' é nouan bo, Paster sô'm bé nib é yi'm bé tranni bia sekeseke bé sou lélé dô' môтчôue nouan bé tié é ni Dorothée é Nyanmien ndɛ fɛ bô' è kan é klé bé. Kɛ n kan Nyanmien ndɛ sô, ni Dorothée kusu ô' sou klɛ ndɛ I tré dan dan talɛ un nan bla' mou bé kusu ba wun bé klɛ wa kpa bé fluwa liɛ'm bé nou. E djanoulɛ kɛ kun n'goni dilɛ wa bas ran n'gnon bô bé ô' anouan noulɛ bé afiɛn. E a wun man kɛ toui ô ô' sran kun sanou, é kpitigbli é nian', sran ô wluu sran bè afiɛn lô' ô fitè Dorothée I nyrun kɛ kun ô kplan toui I ni yi I awlɛn ba I lika lɛ.

“Amou man' é srɛ Nyanmien man sran sô' nan ô si Jesus”. Kɛ mi yi ô séli sô' blɛlɛlɛ.

Kɛ blɛ sô' ô sini', bô ô trɛ I liɛ afoué nouan, sran bô ô kan mi nouan ndɛ, ô nian ni mi klé nan wa sé kɛ: “Ndɛ bô sodja nzan non' bofoué n'ga ô kanni, n kloua faman sou” “N klo kɛ n si Bla nga I Nyanmien liɛ.”

Ble bô mi nouan nde kanfoue ô kan nde ô klé mi, n wun ni sa kun bô mi wla ô' soufimanilé. E djanoule kun'gba sodja gbanfle sô', man wun man ke sran ô souli I bô' anze kusu anzou wié bô man sodja gbanfle ô kotoli I nanglouman sou é nyrun le, anze kusu nyanzouen bô ô kun ni I tio', anze kusu Nyanmien I klouale bô wad é soua bô é ô' nou nio', anze kusu bé un asé kanle bô fin' sran I awlen bô I tie man sodja gbanfle nga ô yoli I sô' sa lie- nanwle n siman. Sange like bô n wunni I ble sô' nou yôle ke toui ô fin' sodja gbanfle I sanou blelele nan wa tô asié unle, toui bô I wan ô fa kun sran nan I bôbô kusu wa tô' wié.

E djanou le ô fata ke like bô ô ti I yowle é yo' I kpekun, nann' é sisi é bo! Dorothée kusu ô si sô'. Nan was é sodja sô I ke: "sre Nyanmien I sre ke mi sa". Le' I noun an bleble, mi yi wa ouka gbanfle sodja ô ni I un yale dan sô wa fa ô' waka nda I bolô' - lô' bô sran tete'm ke I sa bé nyan bé tin a ba nyan ngouan kpa bô ô fin' Jesus I modja nou.

Ye nzou tie man mi tche atre like sô' I nou siennin? Wôle-sou yôle ke, ke' é wiéli djoun'man sô' I di klô sô' I sou, sa dan'dan kpa bé a djouil é sin'.

Ble sô' nou bô é di djounman, sran soun'man kpa bô bé ô' anya I bole, ô yoli bé yak pa nan ba kloua kpô sodja gbanfle bô ô yoli likè te sô' soua bô é ô nou I nou. Sran wiémou ke ésé e tchin kwla nou bé wlawla bé sre. Kun lie bô' bô bé wun bé kun I bô ba nyan'man i sange bé kpekpeli I sama'm. Sange kusu ke Paster'm bé sili famien Jesus bô bé kloli I nti, bé oukali sodja bian sô' o ni klole, bé sremo Nyanmien kpa menni I, nan wa koko I te nan wa kaci bé anian man bian Chris nou.

?Nin ye n kwla nyan nguan-an?

Ye, ba boman' blôfoue balo, sange sran blé nou'
anien fêfê nou bé toil djué klanman kpa bé sé ke:

Oh, Jesus I modja,
Oh, Jesus I modja
Oh, Jesus I mod
Bô' ô nou'nou mi tɛ'm kwla

Ye' sɛ ô ti ke lékun sô' nou, men nou soufoue
dan'dan'm bé yali nun lɛ'. Sakpa nan lékun sô' ba si ke
Nyanmien kun'gba ye ô ti men nou alɛ kwla bô ô kun
n'vlé kun'gba nou fouɛ anze n'vlé wafawafa bé nou
alɛ'm bé nouan n'ya' nion:

*ye ô siésiéli I nun sran mou nin ninngé'm bé kwlaa
bé afien Jesus nun... Nyanmien siésiéli sa ng'ô o
I nin liké nga bé o asien su wa nin Nyanmien su
lô'n bé kwlaa bé afien ô man liké fi nun-man le
kun. (Kolôsfue mun 1:20)... Amun bô laa an kpô
Nyanmien bô amun nin I di-man amun akunndan
tɛ nin amou nyolie tɛtɛ'n ti'n, sien'n bô... (Kolôsfue
mun 1:21)''.*

Sakpa, sanke bé kwla bô bé ni Nyanmien bé tran
sɛsɛ bé liɛ ye ô ti kle wa ke, "I modja nou (Jesus i modja
nou) Nyanmien I ya' fale o kloua kun é ... I sô'nti nan,
sɛ é ni Nyanmien é di anouanze, nann'I ngouan ye ô dé
é ti ô'. (Romfoue mun 5:9-10).

N'de'm bé sou akundan boule

1. Amou kunde ke amou nyan “ngouan” I sakpa”? Ngouan nga famien Jesus ô kan ni I un nde ke: *n'bali ke bé nyan ngouan ye be nyan ngouan man ô tratra sou' (Zan 10:10).*
2. Nyanmien nde kanle nou, klôsrans I kplonou' lika bé ni nou ye ngouan ô ô'? (Saun yole 17:11)
3. Jesus-Chris I modja san, I ananganman modja I un nde I bo yôle bé ni'?

Amou lafi I modja I sran sanwun yole I klouale sou'?

Amou lafi I modja bô ô man sran I ngouan I klouale sou'?

Famien Jesus ô séli ke: *sran bô ô man ngouan wué nou' yôle mi. Ngouan yôle mi. Sran bô ô lafi mi sou' ô nyan ngouan, kanze se ô wou ô'. I kusu bé kwla bô bè ô' ngouan, se bé lafi mi sou', bé sou wouman lé (Zan 11:25, 26).*

*Tani bô bé wou bé klanman ke aké' ndewa
I soua nsa, klô sran I nyrun I klanman bô
ô fati sa', bô' I paplaa' bô ô bo si ya é.
Sakpa I sô' liké klanman kwlaa sô'm,
liké I nin tiéwa ô klouaman yiya man nou.
Liké nianlé' kun'gbaye ô ti tchin'thin ô'.*

?Wafa se ye be yo nan b'a yo Nyanmien i awlo nunfue-o?

Ble bô dô-trô ô bó I bo laa laá kpa nou, dô-trô foue'm bé yile atre like kpa bé ima I sou aré yole. Atre' sô'm bé yoli dank pa tra sou, I sô' noun an dô-trô foue'm ba kloua yi bé imasou blé bô ô ti kpa sran bô ô wa wou I lie nan ba fa sié I sran bô ô o' ngouan nou bô ima wa si. Bé yôli I sô' nan like kacile sô' way o ié- Bé bô bé wunman asé nan ba kloua wun asé kpa. Dô-trô kpen bô bé fle I ke Sangster bô sien nin ô o nglolô' ô kanni bé ima I kacile sô' I unnde ô kléli é.

I sinan wia wa djasô, Sangster ô lo sounmanni sran ngnon Surrey oka'm bè sou. Sran sô'm bè nou kun ô ti bla, ke bè wouu I niil ima bè ti siwa; sran kun kusu ô ti bè ima I opera yofoue bô ô wa bla sô', I ima I opera kpe kun. Ke bè yoli bla I ima I opera, bian ô tchitchili sou ke ô yonon kpadjale wa bo man sou. Ble bô ô tche kô' bè yiyi tafouin I kun'kun. Kpe kun bla sô' bleble wa wun asé nan wa kloua wun kpadjale nan wa di aklundjoue dank pa. I sinan wia wa djaso kpa, bé yili tafouin kasién nan bla I nyrun wa yô sanwun.

Lékkun só, wia I djasole ô ni I nglin moumou bole anze kusu wia djan I kpadjale wa yoman dan ke bla i asé wunle bô wa wun i i sou aklundjoue dili sà.

Ahosin' blé nou bô ô o I laa nou wa djaso I sou ô man ô kloua wun sran waka ô ni n ya klan man bô bé bo si' ya I ô ni nglin mounou mantann' ô ni anouman mou bé tou sinle nylo lô ô nib ô bé tou kundé bé liké diwa. I só liké'm bé wunle ô yob la I fe ô tratra sou ô man ô kloua wun man liké kun bô ô kloua fa soun'zou I ó. Ke ô bouu I sô'm bé akundan, I imouna ô gouali, nan wa kpan wa sé "Oh, laa' nou, amou kanni kléli mi, sange man wunmin I wle ke like sô ô ti klanman sá!" Nan wa tran kóuun kpa Nyanmien I liké klanman klanman bô ô kloua wun bé sien nin ó.

Liké bô ô ti ôkloue bô a fa klé sran bô ô wunman asé, ô yo se nan wa wun I wle ke ô ti klanman? Anze kusu wia I tôwle I klanman ô yo se nan anyan sifoue wa wun i? Tchetché ô kloua yo'man só. Liké klanman kwla bé nde kanle bô bé ima ô kloua wun, sran bô I ima ô ti siwa ô kloua wun min i wle lé. I sô' nti, sran i nyrun klanman, bo blé I klanman ô ni liké klanman kwla bô sran ô kloua wun bé, bé nouan nou i djôle kun'gba ô djouman i kanle. Ô fata ke bé wun bé ô nib é ima.

Ke ô ti só ô ni wawe nou liké'm bé wunle. Lékun bô n kan nde nklé dô-trô souanle gbanfle kun é men nou lô', n'yiyili Nyanmien I sran klolé I nou nde nkléli i. ô séli mi ke "n kloua wun min i wle". N'si só sange kusu man djranman nde i kanle nan man sé i ke: "tchetché' ke ô ti sô, se a wun I wle ô bo mi nouan. Yôle ke amou ti ke sran kun bô ô ó souaba blè kun nou. N wun I wle sakpa, afi' n bôbô kusu n tran ni blé nou wié ke wô sa, i sinan man kpen Nyanmien i klolé i wia i kpadjale nou. N séli i ke Davidi, "Se wô wan a wun Nyanmien i sran klolé dan i bó, ô fata ke a fité souaba blé só nou

?Wafa se ye be yo nan b'a yo Nyanmien i awlo nunfue-o?

ke mi sa nan a kpen Nyanmien i kpadjale nou"lèkun sô' nan Davidi wa koto, nan wa sre famien Jesus ke ô yaci i tɛ'm tche i nan ô wlou i ngouan. Ke ô djaso, nde bô Davidi ô kanni, mi wla ô sou fiman ilé nan wa sé ke: "Man wun min i wle laa' ke ô ti klanman sa!"

Ke bé Ima sou like wunle ô klé é ke like bô Nyanmien ô yili ô ti klanman, i kun'gba yôle ke wawe nou liké wunle ô klé é klah i Nyanmien klolé ô ni I klouale liké kwlaa bé sou ô ni Nyanmien i wafa nga ô fati'.

Ke famien Jesus ô fouli n'glo, ô sini nanan akoto Zan nou ô kanni Laodicée foue'm bé un nde, abonouan nde kun ke: ... *Asiman ke ô ima ô ti siwa...* (Sa nglo yile 3:17). Amou kloua soun'zon anyan sifoue bô ó siman ke ô ti anyan sifoue? Ke famien Jesus ô séli só, ô man ni bè aré ke: *n sé wô ke a tó misanou... aré nan fa goua ô ima sou nan wa wun asé* (Sa nglo yile 3:18). Wawe nou bé ima sile I sa ô mian wawe nou bé ima I dô-trô I yówa ye I kusu bé wawe nou bé ima sile I tiké wa' ô fi' wawe san.

Amou awoulié klikli ô ti unnin nou awoulié. Sange wa kloua man man'man amou wawe nou liké wunle i sile i bo. Se amou wan amou fité wawe blé nou fité nann amou wlouu Nyanmien i sile i kpadjale nou (2 Korentfue mun 4:6), ô fata ke amou kplin sou nan man' bè wou amou oufle è kun ke Jesus ô kanni klé Nicodème sa:

Liké bô unnin ye ô wouli i ô ti unnin, i kusu liké bô wawe ô yili ó ti wawe. Nanh man ô bow ô nouan ke n'sé wo ke: "ô fata ke bé wou wô oufle (Zan 3:6-7),

*...afi' se sran kun ba wouman i oufle, ô sou'kloua
wun'man Nyanmien i wlé'ngbi men (Zan 3:3).*

**I só nti se amou wan amou wun Nyanmien I
wlé-ngbi men I diwa, ô fata ke bé wou amou oufle.**

Ke sran kwlaa bé fati' sa, amou kusu bé wouli amou ô ni likà kun bô san'ke Nyanmien ye ô kloua yi i sese. Lika sô bô ô ti wawe san i lika, sanke mien Jesus kun'gba ye ô kloua tran i sô lika nou on'. Ke amou sô' Jesus i wué nou amou awlen nou, ô wa souu n'ma amou ngouan nou. Wa wou man ke ô yaci amou te ô tche amou kungbaa sange i wan ô tran amou awlen i nou wié. I sô' nti ô fata ke ô yaci amou te'm ô tche amou, i sinan wa tran amou awlen noun an wa fa amou wa yô' i tranwle.

Ke é ni sran blé soufoue yasoua kun é kok' yale, n kloua wunni i wle kpa ke gban fle sô' i wan ô bo' mien Jesus i djasi' fe ô klé i men nou gban fle'm. Ke n wunni I sô' nan lémôchoue nga ô bale nou bô n' wa klé Paster ko djou ya ngnon bé Nyanmien nde, nan man sé i ke ô bla like kléle sô' i bo wié. Ati' ô ó n'moua kpa, ye i kusu ô ti te sange n wleli i a koue nan man ouke i kpa nan wa ba anya sô' i bo. Ke ô fa tò é William wafe kpa, sange i klun wa djôli kpa ble bô wa souan ni Nyanmien i nde. William kusu ô ti ke wa fou man sran blé loto bô bé yi tete i nun ngben! Afi' bô loto sô' kan'gan tche ye ô kô klô bô è kô sou' i sou ó. Akundan kun'gba bô ô ò i tinou' yôle n'de bô ô sou kô i tile.

Jesus kusu ô si liké kun'gba bô ô fatake ô yó nann é ni I é aflen wa se nann é a kloua di anouanze yôle ke ô man é awlen ba bô ô ti san. Kanze bô se é ti te yacile

?Wafa se ye be yo nan b'a yo Nyanmien i awlo nunfue-o?

ô ti i sanou like tchi'ngin, sange i agoualie yôle ke ô man é ngouan oufle i woule nou ye I kusu è ni i é di anouanze. Tchê'tchê, amou ni Jesus amou anouanze dile ô ti Nyanmien i sanou liké dan bô ô fatake Chris ô siésié. I sô' ntié man Nyanmien ô yili sran'm.

Bé si ke Chris ô tran amou awlen nou, yôle ke amou si ke ananganman ngouan wa bó I bo amou nu asié nga sou ô ni sien nin. Jesus i amou nou tranlé ô tiké amou ngnouan nou 'Nyanmien soulô ble dile i ati' kan kun nan amou kloua wlou Nyanmien i ble casien dile nou wié'.

"I kusu i sô' djasi' fe yôle ke Nyanmien ô manni é ananganman ngouan, nan i sô' ngouan ô ó i wa yasoua nou. Sran bô ô le ba sô' ôle ngouan, sange sran bô ôle-man Nyanmien i wa yasoua, ôle-man ngouan (1 Zan 5:11-12).

I sô' nti ble bô mi djanvoué Davidi ô séli Jesus ke ô yaci i tē'm ô tchê i nan ô wlou i ngouan, i nouan wa bo'man i wun nan wa kpan wa séké: "nanwle n lafi man sou ke liké sá ô ti klanman klanman dan!"

Sange bé yo' I se?

Nyanmien ô manni bé kwlaa bô bé tié Pier i nouan nou n'de ô kan ngouan, wué ô ni Jesus i tchinlé i un nde nan ba kloua si Nyanmien. Wawe san ô dili bé awlen nou djouman ke ô sou yo' amoulié n'de sa'. Bé tili Pier i nouan nou nde bô ô kan klé bé ke sakpa Jesus ye ô ti famien sakpa (Kuriôs' Jehovah) ô ni Nyanmien i sanou Defue. i sô' nti nann ba ousa bé awlen sou cosan ke n'zou ye ô fata ke é yo' ô? (Sa nga be yoli'n 2:37).

Pier ô doun ni n'moua nan wa sé bé ké amou doun'moua koko amou te'. Soulafilé bô ô dé sran i kun'gba ô ti soulafilé bô ô sou é bo man é di é te'm bé nan wle kpe kun é fa adjalé oufle. Afi se é a katchiman é n'souin, uun é 'leman soulafilé', 'ô ti ké é sou tonn é un souin', liké fi kan sa'.

Ble bô soulafilé kan nou, amou la' Jesus i asé yôle ké ô wouli waka nda sou amou te'm bé ti, amou Nyanmien i un adjalé ô ni te i un adjalé bé kwlaa bé katchi. I sô ble sô' nou ye wawe san ô di ô un djouman, ô yó wô awlen nou apéré, kpe kun amou liké wunle, akundan boule bé sou katchi. Sakpa, katchile i bo yôle ké "akundan katchile". I sô' nti woule oufle fitafita bô Jesus nou Nyanmien wa wou é oufle ô klé ké é Nyanmien i un ô ni te yole i un akundan'm bé katchi.

Nyamniën i un: n'zouin katchil (akundan katchilé) ô kpliman Nyanmien i un nde tete kanle bé sou. Sran blé nou n'vlé bô é si'ni bé nou ô ni Nyanmien i djasi' bole, n wunni sran bô bé Jesus i un akundan kpa bô bé bouli nti nan ba wôwô bè amouin'm bé nou. Sran wié mou bé kusu bé djranni kéklé kpa men i dile tete bô bé djanvoue'm ô nib é osoufoue'm bé kloke bé di I wié nti, sange ba kplin man sou yôle ké ba fa bé un bafa man Jesus, Nyanmien bô Nyanmien nde fluwa ô kan i nde. Soulafilé bô ô dé bé ô fata ké ô nyan n'din' kpa ké ô kloua kan ké Jesus ô ti Nyanmien, Nyanmien kun'gba tche bô ô ti sran Défoue.

Te I wun: soulafilé nou, ble bô amou wlou bé ti déle nou, amou wun amou bôbô amou bôbô amou sate yofoue bô amou fati', kpe kun nyanzouin ô kun amou.

?Wafa se ye be yo nan b'a yo Nyanmien i awlo nunfue-o?

Amou akundan katchile (asabésin') sa te yole i lika ô klé ke sien nin amou si ke te ô ole i kusu amou ti déle ô fiman amou sese bô amou ti nti afin' é sese sa' bô é yó bé, bé ti ke trale fien Nyanmien bô ô ti san i nyrun (Ezai 64:6). Sange ble bô amou kpe amou nyi Jesus i wun, amou kloke amou katchi amou sin si liké te sô bô bé kléli amou yale.

Man é fa soun'zon sodja bô ba man i un mien déle. Lékun wa nyan letri ngnon, i klikli i djanvoue, i ngnon sou ô fi' i koumandan. I klikli letri ô fle i i djanvoue i adja bo kôle, ye letri i ngnon sou, bé fle i ke ô bla trelele kpa sodja'm bé soualô'. Liké fa ngnon sô', kaciën ye ô ti tchi'ngi nion. Afin' se é kloua kôman adja ibo, é kloua kpata é djanvoue sange ke bla ndendetrelele, se é a ô-man ti ke é nyi wa yiman é nyrun kpin, ô ti ke é a bou fô.

Ke bô Nyanmien ô si ke te ô'timan liké kpa, sange liké te bô ô kloua kun é nti, klole nti, ô' fle-man é ngouan i bo kôle kun'gba sange i wan é sô' ngouan i nou. Ble bô Pôl ô goua'goua i nde bô ô kan klé fluwa sifoue dandan bô bé ó Athènes klô sou i bo, ô séli bé ke: "*Nyanmien ô séli sran kwlaa bé ke bé katchi bé n yolie'm sien nin*" (Sa nga be yoli'n 17:30). Amou ó bé sô'foue'm bènou wié.

Amou ngouan nou atre yile ô fi' sa' tete ô ni akundan tete bô amou bouu i Nyanmien i sou bé katchile ô ni amou wun Jesus i famanle ke ô ti amou famien ye amou Defoue, bô man wawe san ô klé amou liké kpa yole bô ô ni amou fata' (Filipfue mun 2:13). I sô'nti, bé kwla bô bé katchi bé nzouin, bô bè kokoli bé te, Nyanmien ô man bé fangan ô ni klouale ke bé yô' i

klun like bô ô ti sou'. I sô' nou iε amou ngouan ô nyan sa'sou dan amou klun ô' djô amou wun ke Nyanmien ô kloke ô djô'.

Amou bô amou tii mi djanvouε, n kan klé amou kpa, n srε amou ke amou sô' famien Jesus nou ke amou Defoue sa' sien nin. Amou kloua nyan lika kun bô amou koto Nyanmien i nyrun blele bô amou srε. Ye' n srε amou ke amou srε Nyanmien ke ô yaci amou tε'm kwlaa ô tche amou ye amou lafisou ke Jesus ô kanni ke: *n ti ati', nanwle ô ni ngouan, sran fi ô kloua djouman sie I un lô'se wa siman ni nou (Zan 14:6).*

Siennin é srε wô ke a kata wô ima nan a srε wô awlen sou srεle nan é ouka wô Nyanmien srεwa, i sô' nti n'dε nga é kan i srεwa nou, niansou kan.

Srεwa:

O Nyanmien, n si ke laa' nou man si man wô I kusu man kloman wô ke bé fa klo wô sa' sange n la' wô asé yôle ke a kloli ni la' ye a sili mi la', a té klo' mi.

N si ke nti sate yofoue ye i kusu n kloua yo'man safi n bôbô n tian' un nou nan man nyan ti déle. N kpe mi nyrun ô lika famien soulafilé nou ye n srε wô ke a yaci mi tε'm tche m. N di mi tε'm bé nanwle ke n ti tefoue i sô' nti n yaci mi sate'm ô ni mi n yolie tεtε'm bé yole.

Famien Jesus Mó ô ni waka nda sou woule mi tε'm ô ni mi sate'm bè tin an wô wa man mi ngouan ô modja san bô ô ounzi' mi. Soulafilé nou, n fa' mi ngouan n' fa sié ô modja san i nou ke a sasa' mi. Bla

?Wafa se ye be yo nan b'a yo Nyanmien i awlo nunfue-o?

mi awlèn nou famièn nan siennin tin'gè mi ngouan i nyanman.

Mó famièn afi' wô wawè nou'ti, ba wou mi oufle. Ô ti kpa sakpa kè ô ti like klanman klanman kè n wun i wlè kè ô tchinlè i fangan nou, man katchi Nyanmien i wa ye i kusu n lé ananganman ngouan! Ye' kè nannan Akoto Pier ô kanni kléli é kè:

sran kwlaa bô ô lafi i sou (Jesus sou) ô sou mli'man lé" (1 Pier 2:6).

Siennin bô amou wa sô' Jesus nou, amou wô ko sé sran kun like bô amou fi i yolè. Nann' amou wla ô fi sou kè ô tran amou nou, ye i kusu ô ti amou fangan wlafoué bô mann' amou kloua kan i nouan ndé ye i kusu man' amou di men kè:

...Se a di wô te'm bé nanwlè, ye se a kan ô nouan nou kè famièn Jesus, ye se a lafisou ô awlèn nou kè Nyanmien ô tchin ni I wuè nou, a fitè nou. Afi' bé awlèn nou soulafilé nou, é fitè seseyolè i sou, i kusu se é koko te é nouan nou, é nyan ti délé (Romfue mun 10:9-10).

Fluwa bô bè kleli bô ô fi' slovaquie

"Anian man klofoué kpa'm, n toil fluwa n'ga bè kleli I kè Amou Nyanmien I kundèlé. Man kan'gan nou wa wáué, fluwa sô' ô ti kpa, kè bè wouli mi lèlè bô ô fa djouu e', n nian kan'gan mann' fluwa sa' noulé. N si kè n timan sran kè laa' sa. Man katchi sran oufle. Famièn Jesus ô sô'li mi nou, ô kloli mi dan nan wa man mi

Amoun Nyanmien I Kundele

ngouan. N kloke aklundjoue nga n di ie, amou di I woué, I sô' nti n kloke fluwa kun'gba sô, amou Ble mi I un sou ngnon bô n kloke n fa tche mi klofoue wiè mou..."

" amou Mó yôle ke amou fa Nyanmien nde fe ô ni bè ti dèle bô ô ó Chrisi i nou fluwa sô nou ble mi... E nan wun'man fluwa klanman klanman kpa bô ô tra fluwa n'ga.'

- Bè yili letri sô' I J. A. nou.

?Wafa se ye be yo nan b'a yo Nyanmien i awlo nunfue-o?

Nde'm bé sou akundan boule

1. ?Ke' bé tche amou liké kun bô ô ti dan, n zou liké ye amou yo' man bé si ke amou nyrun ô yi liké sô' nion?

?Amou sé ke: “N sre kpa, yaci, fa liké sô' fa man mi?”

?Anze kusu amou sé ke: “Mo”?

2. ?Amou Nyanmien i sou lafile nou, anze kusu amou unnin nou liké klolé nou ye amou wun i djrehi kpa ke amou ti Nyanmien i wa?

Afin' Nyanmien i yaci tchele nou ye bè fité nou, soulafile nou ye i kusu ô fi'man amou sakpa'm bé yolé, sange Nyanmien i fatchele nou (Efezfue mun 2:8).

3. ?Bé kloua wun amou famien Jesus i soulafile nou li:

?Akundan katchile?

?Nyanmien Mo' yolé?

?Amou fa amou un kwla goua Jesus sou'?

4. ?Siennin amou kloua la' Nyanmien i asé ke ô déli amou ye i kusu amou kloua min'min sa bô ô yoli man ni amou ô ni sa bô' ô wa yó bé ô man amou ô ni liké bô Nyanmien ô ti amou nyrun ô'?

*Liké fi—ble fi, anze bé klun titile,
sa kékléfi—bé kloua djouman mi sou,
se bé a doun 'man n 'moua ba sin 'man
Nyanmien ô ni Jesus Chri si nou. Se i kusu
bé djou mi sou sô', sa 'kun i tiô' bé djou
mi sou ô', kanze n wun men i wle bikisa'.
Sange kusu se n kplin sou nan i sô' sa 'm bé
djou mi sou, se n man mi ima sou nan se n
wun i nan se n kplin sou ke liké bô bé djou
mi sou bé fi' Nyanmien I tin' minou, nan i
kusu bé sou kun man mi sre sange n si ke
mi sourale liké, kéklé fi, ble fi bé sou kloua
kèthéman mi—yôle ke mi klun ô ti djô'wa, n
di aklundjoue wafa bô mi famien ô ti n' ti. I
sô' bé fle i ke soulafe i sou klouale!*

ALAN REDPATH YÔ' Ô KANNI NDE SÔ' NION

?Ye i sin liε'n?

*T*i déle bé toua man sica! liké fi ô nouamn le' bô sran ô kloua yô' nann wa nyin i ékun ô'. Famien Jesus wa ya'ya' i kwlaa i ti.

Se ô fin' amou awlen nou sakpa ye i kusu se amou sre Nyanmien ke n'ga é fa kléli amou sa' (anze kusu sre wa bô ô ni i i bé se'), amou Chris sou lafile ô yô' amou Nyanmien i wa sakpa.

I sô' nti bé kwlaa bô bé sô'li i nou, bé kwlaa bô bé lafi i doun man sou, ô manni bé klouale ke bé katchi Nyanmien i wa (Zan 1:12).

O kloua yô' sô sakpa ke amou ousa' amou un cosan ke: “i sin' kusu?”

I sin'nan Jesus wa djaso i akoto'm bé sou, nan djounman bô ô bali i diwa ke ô wa' kloua wué nan ô se i sin' Nyanmien soulô', ô séli ke: *amou tran mi nou, n kusu n tran amou nou (Zan 15:4)* Nde sô' bé nou, famien Jesus ô klé é ke wafa nga asônou kôle ô fati ô', asônou kôle i bo'. Wafa nga Nyanmien ô fa wun i, ô klé ke soulafifoue ô tran i wa yasoua nou – nan wa nian i sou nan wa sese i lélé nan wa wô Nyanmien sou. Sange kusu wafa nga é kloua wun i sran bè ima sou', ô klé ke soulafifoue i ngouan nou ô fata ke Jesus

bô' wa tchin ngouan bô ô tran i nou ô kathi è ngouan é osoufoué'm m bé nyrun ô ni é tranfoué kwlaa man bé si ké Chris ô trann é nou.

Man é fa soun'zon yédré bô ô ó sin' nou. Ble bô amou wun i klikli amou kloua sé ké “yédré sô' ô ó sin' nou,” sange amou wun i kokó kpa, amou wun i wle kpa ké i bôbô i ôkloué sô ô' ti sin'. I sô' nti, é siman' i akplowaké “sin' ô ó yédré nou!” I kusu, man é fa soun'zon veri ba bô ô ó nzué só kun nou. E wun i wle kpa ké veri ba ô ó n'zué nou, sange kusu n'zué ô ó veri ba nou!

Ké bé wou amou oufle, wawé san ô yò amou bate'm Chris i unnin nou.

I sô' nti, Nyanmien nde fluwa ô sé ké: *amou ngouan ô ni Chris bé ti fiawa Nyanmien nou (Kolofue mun 3:3)*. Sakpa, bô ba wou amou oufle, sien nin amou ô' Chris nou. O ti klanman ó! i kusu, ble bô bé wou amou oufle, Jesus-Chris bô ô tchinni', i ngouan wa yó klanman kpa amou ngouan lie nou wié wawé san i fangan nou. I sô' nti, mann' amou klun ôdjô amou dan kpa *kéke' Chris ô ó amou nou, Nyanmien sou tran mi dele... (Kolofue mun 1:27)*. Sakpa, ké ba wou amou oufle nti, Chris bô ô tchin ni wué nou ô tran amou nou. O ti klanman ó?

Siennin amou man é bouu nde n'da bô ô sé ké – n wó Chris nou ye Chris ô wó mi nou – Nyanmien nde fluwa ô kanni é sou'i akundan.

N wó krist no

Afin Nyanmien fe i wawé'n yoli é batem ... ô man é kwlaa y'a kaci sran wunmuan... (1 Korentfue mun 12:13).

An si-man ke é kwlaa nga bé yoli é batem nan é nin kris- Jesus é kaci sran wunmuan 'n, ke ô wuli 'n é o nun wiè? i sô'nti, ke é nin kris é wuli é batem yole sô'm nun bô bé siéli yé nin i 'n, ô man ke é si Nyanmien cennin i 'n, é kusu é cen é nanti ajale ufle su. (Romfue mun 6:3-4)

Afin' amou wouli, ye i kusu amou ngouan ô ni Chris bé ti fiawa Nyanmien nou (Kolofsue mun 3:3).

Ble wié nou laa', n sili ba yasoua kan kun bô modja wa wué i nou. Ble sô' nou ni ôle afoue nso, i kusu ô fata ke anglo nsan kwlaa nou ô wô dô-trô foue i sin' nan bé wô i wi nou aré. Lékun nann' ba ousa i ke Daryl nzou' tieman ke bé wô' ô' aré asoun' man ke ôwué n'gou yasoua anze bla'm bé sa' "ô yo'manh ô' ya koun?" Dô-trô bian ke ô ousali i sô' "ô' sakpa ô' yó ya'" Daryl kusu ke ô teli i sou sô', "Sange, dô-trôfoue, amou kwloua siman ke; i sin'nan dôloua wa wô' mi, ô doun' n'moua wô Jesus nan wa tó mi unnin." Sakpa, ô ti klanman man é ke ble bô é ngouan ô fia' Jesus nou, Jesus ô kata' ésou ô mann' liké fi ô kloua kan man é ngouan! Ke soulafilé ke ô ti sa'!

Ke ô ti sô', ble kwlaa nou bô amou sô' famien Jesus nou soulafilé nou, soulafilé sô' nou, Jesus ô sasa' amou ngouan, ye i kusu famien Jesus-Chris ô nan amou liké kwlaa bô amou sa ô kô' mian i un amou ngouan nou. Bô é fa sié sou ékun, yôle ke amou soulafilé Chris sou, ô tiké amou sou soulafilé i anouan bô ô sou kata manlé. *I sô'nti, ke bô amou wa sô' famien Jesus-Chris nou 'ti, amou **nanti** i nou (Kolofsue mun 2:6).*

Sakpa ke ba wou amou oufle, liké bô Nyanmien ô kloke amou yó i siennin yôle ke amou di Jesus i ngouan i djrehi kpa nan sran'm bé wun amou. Nann'amou fia Jesus i ngouan sou. Sran soun'man soun'man kpa, bô bé yoli i sô', ba fité man nou. Sange Nyanmien wa'doun' nmoua wa man é liké kwlaa bô ô kloua taa é ngouan. E a doun'nmoua ya wou Chris nou. Sô' nti, Chris nou bô é wouli nti, n'mla i tchilie nigé'm kusu é a wou bé nou wié. Bé klun sou liké bô bé kó yo nan' ba nyan bé ti, anze laa' anze kusu ble kasien nou liké kwlaa bô é ko' yo nann' é wa nyan é ti, i sô' liké'm bé ti ngben. E bôbô é wati liké fi ô kloua man'man é ngouan. Amou mann' é yó Nyanmien i mo', é la' i asé yôle ke Jesus-Chris i wué nou tchenlé'nti, é le ngouan!

Sakpa, ble bô è bôbô é sa' ô mian liké un, se kéklé kusu ô ó é sou ó anze men nou afe'm bé ò sou, nan se é wun é bôbô é kwloua fiténou, uun é fa é un é wle i sa'nou. Chrisifoue bô ba wou i oufle ô fatake ô wun i wle djrehi kpa ke i ngouan oufle dile ô fin' man i bôbô i wati nyolie sange ô fin' Chris i bôbô. I sô' nti nan famien Jesus bôbô wa di i nanwle wa klé é ke: ... *Se amou nouman mi nou, amou kloua' man liké fi yó (Zan 15:5).*

Sakpa, i sô' nanwle nti nann' nannan akoto Pôl wa di i nanwle kusu wa klé Chrisifoue'm bô bé ó Galati klô sou ke nan' mann bé lafi bé bôbô bè wati kéklé ô ni bé bôbô bé fangan sou ke sbé fa sou Nyanmien i sou'. Nan wa kale wa sé bé ke soulafilé bô ô fin' Nyanmien sou Chris nou, i nou kun'gba tche ye é kwloua di Nyanmien i men tchin kwlaa nou. Pôl kusu ô ousali bé cosan bô i sou tele ô yoli klannan kpa:

?Yε i sin lie'n?

Sa kungba nga n klo ke n'usa amun'n yele ke: Mmla'n bô an fali su'nti ye Nyanmien fe i wawe'n mannin amun-ôn, annze djasin fe'n bô an tili an fali su'n ti ye ô fa mannin amun-ôn? ...Ke an ti sinnzin sa? An boli i bo Nyanmien wawe'n ti fanngan nun? An kloke amun goue i bo amun bôbô amun fanngan nun sien'n? (Galasifue mun 3:2-3).

I sinan' ba katchi bé Nyanmien i soule i akundan oufle nan ba sou Chris, nan ba di asônou men i dile i bo ô ni soulafile ke amou sa': *Bé un soulafile nou wlale i nou ye bé kwloua sou Nyanmien i sakpa bô man bé kwloua nyan ngouan bô sanke Jesus-Chris kun'gba bô ô ti klewa Nyanmien nde i fluwa nou (Romfue mun 5:17) ye ô kloua man.*

Galati klô' soulô', bé un soulafile nou wlale bô bé kloua fa sou Nyanmien, soufoue'm bé katchili i ni ke sran i bôbô i wlali fangan ô ni i klun klo sese yole liké ye bé fa sou Nyanmien ô'. Sange amou la' Nyanmien i asé afin' se é fa un é wle i soulafile nou, é kloua sou Chris sou ke ô ni i ô fata sa. Nan man é yo' ke Galatifoue'm bé sa.

Chris ô tran mi nou

*Bé boboli mi ni Chris; ye se i kusu n wó ngouan, nan mi ye n wó ngouan nou, sange, **Chris ye ô ô'mi nou ô'** ... (Galasifue mun 2:20).*

*Ye' se i kusu **Chris ô tran amou nou**, unnin, ô ti sakpa, te i doun man nou t iwa wou, sange wawe*

ô ti ngouan yôle i sese bô ô ti nti. I kusu sran bô i wawe ô tchinni Chris i wué nou se i wawe sô ô tran amou nou, sran bô ô tchinni Jesus i wué, ô wa man amou unnin i ngouan i wawe bô ô tran amou nou ti'. (Romfue mun 8:10-11).

*I bô' Nyanmien ô yili anyanbéwun liké srosro bô ô fa fiali apainfoue'm bé nyrun, liké bô' yôle ke: se **Chris ô tran amou nou**, Nyanmien i tran'midele bale i n'glanglan... (Kolofsue mun 1:27)*

... Isô'nti nann'amou wa wun i wle ke se Chris ô tran amou awlen nou soulafile nou; amou nyan bo ndi i kusu nan klole wa yi amou... (Efëzfue mun 3:17).

O fatake amou un soulafile nou wlale bô amou wa klen amou un wa man Chris amou nou tranle bô Chris ô tan i ti, amou kloua sé ke: “mó famien Jesus, wô' atimi liké kwlaa bô n timan. N man wô atin' ke a yó mi nou liké bô ati' ke mi ngouan nou bô a wan a yo man mi.” Nga bô ô ti abonouan sa, yôle ke amou ngouan nou liké kpa yole ô ni amou anyanbéwun foue yole i kpa yole kusu Nyanmien wa klen i kwlaa i sran kun sanou ke ô yo ô fa man amou, sran sô' yôle–famien Jesus-Chris! Jesus kun'gba tche ie ô kloua sasa amou un baé i lakalaka nigé'm bé un ô nib ô i kun'gba ie kwloua yó man amou nyan amou un ngouan oufle nga nou ô'. Sakpa, se Chris ô nou man amou nou namou kloua yó 'fluwa sifoue' dan kpa, sakpa, se Chris ô nouman amou nou amou kloua yo 'nde kanfoue' kpa, se kusu Chris ô nouman amou nou amou kloua yo 'soun manfoue' kpa sange se Chris ô nou man

amou nou, ô ti kéklé man ké amou yo' soufouε, ô ni Chrisifouε bô Chris ô tran i awlen nou mlon mlon.

Jesus i kun'gba ye ô ti sran bô ô kloua di asônou men i sanwun sanwun. Siennin é kloua sé ké i wawε san nou, wa sié i tranwle i amou awlen nou. I sô' nti, bô ô fa sin' amou nou ô ni amou ngouan nou, ô kwloua yó liké bô laa' amou bôbô amou kwloua yóman ô ni amou fangan. I bô ô ti sran wa katchi amou sanwun sanwun men nga nou bô liké tete wa yi i, bô ô ti klouale, wa katchi amou klouale men nga nou bô ô saé nian, i bô ô ti klolé, wa katchi amou klolé men nga nou bô bé tiamwun nou liké men ye bè di ó. Sakpa i bô ô ti ngouan ô ni tchinle wa katchi amou bôbô amou ngouan, asônou ngouan.

I sô' nti, bé un asékanle nou, amou fa amou ngaoun tche'ε Mien Jesus bô ô *bali bé bô bé ti mlifouε'm bé kundεε ô nib é ti déle (Lik 19:10)*, nan amou kusu amou lafi i sou man ô fa amou kusu ô kunde bé bô bé ti mlifouε nan ô dé bé ti! Jesus-Chris i men dile ô yo fe kpa ble bô soufouε'm bé wun i wle kpa ké bé ti Jesus i sanou liké bô ô fa di djoun man ô ni bô ô fa man sran oufle'm bé ngouan.

Man amou wla ô kpen sou sá – ké' se Jesus ô seli i sin' nglo lô' – wa tou-man soua bô ô gblen ni i amou nou i bo afin' ké ô ti kle wa ké, ble bô ô touu i bo men nga nou, ô séli bé ké:

*Ô tche kan- sa, men ô sou wun man mi kun; sange amou lie, amou wun mi ékun, yôle ké n é ó ngouan nou, i kusu amou té ó ngouan nou wié. Tchin sô' nou, amou si ké **n tran mi si i nou, nan amou kusu amou ó mi nou, ye n kusu n tran amou nou (Zan 14:19-20).***

Siennin kusu amou kwloua ousa amou un cosan ke“ô yò se-nan liké kwlaa bô Nyanmien ô fa manni mi Chris nou, i sô' liké mou ba yó liké sô' sakpa nan man kwloua nanti bé sou mi ngouan nou?” kosan klanman kpa! Ô klé ke sran ô wun i wle ke ngbatche dan kun ô ó klôsrans i akundan nou soulafilé ô ni soulafilé bô ô fin' Jesus i sou bé afien. I sô' kosan kusu ô klé amou ke soulafilé i kpa bô Nyanmien ô kundé i ye amou di sou ô'. Kosan sô' i sou teli bô' ti pôpô yôle ke ngouan bô ô le klouale yôle Chris i ngouan bô ô fa wlali é nou, é bô é si i asé la ô ni sourale. Soulafilé kpa ô sé tchin kwlaa nou ke, “mó.”

Man' é fa soun'zon, akundan kpa bô é fa wun é wle bô é lafisou ke é a fiténou soulafilé bô é léi Chris i sou, yôle bléléle ke é yó Jesus i mó ô ni é te'm bô ô wa yatchi wa tche é nti. Amou kloua yo' i mó yôle ke liké bô amou kló ke ô katchi ô fa man amou, ô fa man amou lé ô ni liké bô amou sa' ô ko' mian i un ô fa man amou ble bô amou sa' ô kó mian nann' amou sre i. *Afin' se soulafilé ô nouman amou nou, amou kwloua yo' man i awlen sou liké kpa* [Nyanmien] (*Ebre mun 11:6*). I sô' nti, se amou kloke amou djô' Nyanmien i klun, amou di soulafilé men ô ni bô amou awlen ô' soufliman' tchin kwlaa nou famien Jesus i aséna lalé bô klé ke Jesus ô djou amou sese liké kwlaa ô ni ble kwlaa nou.

Ble bô Pier ô kleli fluwa ko manni Chrisifoue'm bô bé klé bé yalé famien Jesus-Chris i sou soule ô ni sese, ô fô' nfô'li bé kpa nan wa sé bé ke: *sange amou yo' Chris bô ô ti famien i sanwun sanwun amou awlen bé nou...* (*1 Pier 3:15*). I sô' yolé nou, kle bô

bé klé amou nyrinnin, bô bé klé amou yalε dan amou soulafilé nou nti, amou wa nyan klouale. Blé kwlaa nou kusu, man n'ô' sonn' amou nou kε Chris ô tran amou ngouan nou.

Adonaï i bó yôle kε famien kε è fa soun'zoun kε ô ti kpen. I sô' soun'zounlε nou kε *Nyanmien ô ti mi Famien* anze kusu bô ô ti mi kpen i sô' tieman' Pier ô fô'-n fôli Chrisifouε'm bé kε:... *amou yó Chrisi bô ô ti famien kε kpen sa' i sanwun sanwun amou awlen'm bé nou....*

Se famien Jesus ô ti amou awlen nou kpen ô ni amou ngouan i nou kpen, blé kwlaa nou amou di aklundjue afin' bô amou wa tra' djanvouε nti'. I sô' nou kun'gba ye amou kwloua nyan amou' ti bô blé kwlaa noua mou kwloua lafi i sou kε, amou ngouan nou asamian kwlaa Jesus ô kloua ouka amou kpa ye i kusu ô kwloua dè amou' ti. Bian bô ô' souan kε George Matheson ô kleli kε:

Fa' mi wle nyanman'nou, famien,
i sô' nou n nyan mi ti,
tchintchin' mi man n fa' mi kaka nsié,
kε ô' ko yo' nan man yo' ale kunfouε kpa.

Sran kwlaa sounman kpa bé bou bé ti nyanlε akundan kε, bé ti nyanlε i kpa sakpa yôle kε sran ô yó i klun liké bô ô kloke ô yo. O ti-man sô', bé ti nyanlε ô klé kε liké bô ô fatake n yo, n yoli! Man' amou wla ô kpen nde bô nannan akoto Pôl ô kanni: *mi liké kwlaa bé yole i sou klouale ô fin' srn bô ô wloua mi fangan (Filipfouε mun 4:13).*

Afoue bô bé fle i ke 1859 bô i nou Nyanmien i wawe ô djrali blô-foue klô bô bé fle i ke Irlande du Nord, sran kpan'ghan kpa bé fali bé un manni Chris kpa nan ba ta i un nda ba sé ke bé lafi Jesus sou'.

I ble sô' nou, sran bô bé lafilé Jesus sou ke famien ô tchinni wué nou, i sô' sran'm bé akundan ô katchili kpa sakpa nan klô sô' sou kusu, sran'm ba katchi bé nyolie'm nan klô sô' wa katchi wié.

Nyanmien cennin é Min Jesus b'ô ti Bua Tafue Dan'n i modja b'ô man sran nin Nyanmien bé tra aéngoue tititi'n ti. Man Nyanmien b'ô man sran di aladjé'n ô man amun fanngan sa'n kwlaa nun nan an yo i klun sa. Jesus – Kris ti, man ô fa é yo liké nyô klo'n. Man é la kris asé tititi! Man ô yo sô'! (Ebre Mun 13:20-21).

Letri bô ô fin' Hongrie

“n yó amou mó ô ni fluwa bô Richard A. Bennett ô kleli bô bè fle i ke: Amou Nyanmien i kundele ô ni Nyanmien nde fluwa san.

“n kan'ganni fluwa sô' i ngba'nou, ô ni Nyanmien nde fluwa, nan man kunde fluwa n'ma'm bé klewle.

“Amou Nyanmien i kundele fluwa sô' ô oukali mi dan nan man kwloua won liké bô n ko lafisou i wle nan man lafisou. Siennin n ti soulafifoue, fluwa sô' i fangan' nou, man fa mi un man wle i Chris nou ke é ni i ye é nanti lélé nan mi ngouan wa wié.”

- E nyanni letri sô'm bé Trans World Radio sou'.

**Siennin é wa ouka amou nan Amou
Fa amou un wle i Soulafilé nou
I sô' nti amou kunde' fluwa n'ma'm
bô bé fin' Nyanmien nde nou akpasoua
nga'm bé sou: 144 + 145**

Min Nyamien sulafile cinnjin bo n fa min wun wla nun'n

N si ke siennin Nyanmien bô ô ti sie ô ti mi Nyanmien.

I sô' nti amou katchi amou un si amouin'm nan amou souu

Nyanmien bô ô ti djrehi kpa bô ô man ngouan.

(1 Tesalonikfue mun 1:9)

Nyamien I wa yasoua ô ti mi famien ô ni mi defoue

*Nyanmien ô manni Jesus sou ngló ô ni I sa' fama' ke défoue ô ni
wlén'gbi sa nan ô man é te'm bé sou yatchi séle ô ni bé nzouin katchile.*

(Sa nga be yoli 5:31)

Wawe san ô yi mi ô ni Nyanmien I klole afin'

klole ô ô è awlen'm bé nou ô fin' wawe-san bô ô falinann é.

(Romfue mun 5:5).

Nyamien i nde ô ti mi ngouan nou n'mla.

*Nyamien nde nga bé kleli' n, i bôbô ye ô fe i kwlaa mannin sran mun
ye bé kleli-ô. Bé fa klé liké, bé fa klé sran mun lélé bé wun nanwle'n,
bé fat u bé fô, bé fa klé bé sa nga yo-ô ô ti kpa'm nan Nyanmien
sran'n ô nyan liké b'ô kwloua fa di djouanman kwlaa ng'ô ti kpa'n*

(2 Timote 3:16-17)

Nyamien I n'vlé ô ti mi n'vlé

Wô n'vlé ô ti mi n'vlé, i kusu wô Nyanmien ô ti mi Nyamien.

(Rit 1:16).

Min Nyamien sulafile cinnjin bo n fa min wun wla nun'n

N fa mi ngouan kwlaa wle I famien I sa nou.

*Ole nga é o ye'n, é di-man é tian-nou ô man se é wu o,
ô ti-man é nde. Se é wu ô, se é wu-man o, é ti é Mien'n lie.*

(Romfue mun 14:7-8).

Liké bó bó n si nti

Ndeken amou klé mi sran bó amou klo ke amou sou i...

mi é ni mi aló noufuoé'm, é souu ananganman.

(Zozie 24:15).

O ni mi awlen kwlaa'

*È un amou fa kléle n'ti, é nantili men, é fail é un manni men ô ni é
un sanwun sanwun yole ô ni awlen nou sese yole bôbé fin'*

Nyanmien, nanke bé unnin nou nglouele

(2 Korentfue mun 1:12).

Nan' asamian'

Lékun bó a yaya ô ale'kounfoué'm, wô n'vlé ô djaso'

wakawaka, fangan ô ó i nou kpa.

(Jue mun 110:3).

Lélé men ô kowiémanlé

*Wan ye ô kwloua titi é ni Chris é klolé nou ô'? Ble kasien nou afe,
anze kusu tran ko'un, anze kusu bé yole kléle, anze kusu awoué, anze
kusu bé un klin, anze kusu mlile, anze kusu kaka'?*

(Romfue mun 8:35)

Ô sasou': _____

Ble ô ni tchin: _____

www.ccim-media.com